

Թեանց, և Հնորհաց:

Թեան բնութեան
 , Հնորհին առուծոյ
 ք ուրանալ և հետև
 աչի հանդերձ:
 տեղի գող յոյժ լքեց
 ի պակասութիւն ինչ:
 ընթացութեանց և գաղտ
 նցն այ անքննելաց:
 զանիւնութիւն քննիա
 ում սևեռուելի է:

Ի յորրորդ:

Թե ողբանիւք պատկառանօք վեր ընդ
 ունելի իցէ քրիստոս:

Թե մեծ բարութիւնն և սէրն այ ըն
 Որբաշնութեան ընձեռի մարդկան:

Թե գգտակարիցէ միշտ հաղորդելն:

Թե բողոք մք բարիք պարզ և եցին ջերմե
 անդապէս հաղորդեցելոց:

Հաղագս արժանաւորութեան սրբազ
 ութեան և կացութեան քահանայականի
 հարցումն ներկրթութեան յառաջ քան
 զհաղորդութիւնն:

Հաղագս զնման յատկականի խղճի մտաց
 և զսպման յառաջադրութեան:

Հաղագս մատուցելութեան ՚ի խառն,
 մերան շանելութեանն ինքեան սեպիա

Գ Ի Բ Վ

Մ Ե Կ Ն Ո Ի Թ Է Ն
Յ Ը Յ Տ Ն Ո Ի Թ Ե Ը Ն
Ս Բ Բ Յ Յ Օ Տ Ը Ն Ո Ի Ը Ի Ե
Տ Ը Ը Ը Ը Ը Ը Ը Ը

Ի լաթինացւոց Թարգմանեցեալ 'ի
հայ բարբառ. 'ի Պետրոսէ վար
դապետէ Թիֆլիզեցւոյ:

Տպագրեցեալ ներ տպարանում
սրբոյ Լ. Զմիածնի, Լսրբոյ Սարգ
սի զօրաւարի:

Ի հայրապետու Թեանն Տեառն
Նահապետի Սաթուղիկոսի
մօրց. հայոց:

Ի Ստամբուղի Կոնստանդնուպօլիս. Վաղարի:

Ստամբուղի Թեան հայոց. ԽՃԸ.
և ընկն յու վարի ամսոյն:

Վրկչին. 1700. յու վարի Ը:

Handwritten notes and a purple stamp in the top right corner, including the number '7.6' and '9'.

Handwritten notes on the left margin, including 'ար' and 'գի'.

Բ. շին աս երկնային կրօնակերն. զի բարեիս
սեյե զն եր.

Չ լուսատու սուսն այ երուսա
ղեմ երկնային. սիրեցի զվայել
չութիւն քո. և զտեղի բնակու
թե փառաց տեառն իմոյ, ստա
ցողին և շինողին քո: Բ. քեզ
հառաջ է պանդխտութիւն իմ
տեւ և գեղեր: Բ. քեզ հեծէ սիրա իմ. առ
քեզ են աչք մտացս. և առ քեզ ժամանել
ցանկայ, հոգի իմ: Բ. սեմ նմա որ արարն ըզ
քեզ զի ստանայցէ զիս 'ի քեզ. զի նա ա
լար զիս և զքեզ: Բ. յլ մանաւանդ դու
ասա նմա, և դու աղաչեա. զի արժանի
արասցէ զիս մասնակեց լինել փառաց քոց
Օ ի զսուրբ ընկերակցութիւնն քո. և
զզարմանալի գեղեցկութիւնն քո ոչ ին
դրեմ վասն արդեանց իմոց, այլ վասն
արդեանցն արեան նորա. որով գնեցաք
ես և դու. հասցեն 'ի թիկունս իմ մեղա
ւորիս մաքրագոյնք և նքք աղօթք քոյք,
որք ոչ երբէք առ ամ անընդունելիք
կարեն լինել:

Ս ուրեցայ ես ուլ զոչխար կորուսեալ
յայսմիկ աշտասուաց վայրի. և պանդխտու
թիւն իմ երկար եղև յոյժ: Բ. գեոս.
այսինքն անցաւորս: Բ. աբիլոնի. այսինքն
աշխարհես այսորիկ նստիմ և լամ. մինչ յիշեմ

զքեզ

Handwritten signature or scribble at the bottom of the page.

զքեզ սիօն զմայրդ մեր երուսաղէմ ուր
 ոչ ինչ է անցաւ որ, այլ յաւիտենական և
 մնացական. մի կամիմ բաժանիլ. ՚ի մար
 մնոյս և լինիլ ընդ քեզ: Ով երուսաղէմ
 փառաւոր քաղաք այ. երբ արգեօք ե-
 կեալ հանգիցեմ ՚ի քեզ: Ա՛րբ արգեօք
 նստայց ընդ հովանեաւ որ մոց քոց և եղեց
 ասպահով ՚ի հողմոյ սատանայականի փօք
 ձութեն. ՚ի տապոյ մարմնոյս ցանկութե-
 նա և ՚ի ցրտոյ աշխարհիս փառաց: Ա՛րու-
 սաղէմ, երուսաղէմ. արա՛ւ աղաչեմ զքեզ
 զի զկնի ստեղծողին քոյ գու միայն լի-
 ցես խնդութիւն հոգւոյս, և ցնծութիւն
 սրաիս Ա՛մէն:

ԳՅ ոչ-գս օգոս-լէտն և գիրաղանցս-լէտն 4ըբ
 4ոյս յոյրիս-լէտնն յօհաննոս:

Եծագոյն շահն և բազում օգ-
 տութիւնն. որ յայսմանէ գըբ
 գոյս առ սբ եկեղեցին բղիտ,
 երևի ՚ի բանից յայնցանէ, զորս
 յօհաննէս ըն սկզբանն ասէ գրգոյս:
 Ա՛րանի որ ընթեռնու. և լսէ զբանն մար
 գարեութեանն այսորիկ, և պահէ զայն-
 որք ՚ի սմին գրեցեալք են: Ա՛ր ևս թե
 որքան սիրականէ այ, կամ թե որքան ՚ի
 մարդկանէ

մարդկանէ յարգել պարտէ գիրս այս
 ցուցանէ մեզ բանն այն, որ 'ի վախճանի
 գրոյս ասէ: Եւ յս առաքեցի զՏրեչտակ
 իմ վկայել զայս ձեզ եկեղեցեացդ: Եւ
 զկնի սակաւուց ասէ. վկայեմ ես ամենայ
 նի, որ լսէ զբանն մարգարէութեան գր
 րոյս այսորիկ. եթէ որ յաւելցի 'ի սա
 յաւելցի, 'ի վերայ նորա ան զեօթն հա
 ռուածս գրեցեալն 'ի գիրս այս: Եւ ե
 թէ որ պակասեցուցի 'ի բանից մարգա
 րէութեան գրոյս այսորիկ, պակասեցու
 ցի, և հատցի ան զբաժին նորա 'ի գրոյն
 կենաց:

Եւ որ, կամեցաւ ան 'ի ձեռն գրոյս այսո
 րիկ յայտնել զաճումն, և զնուազումն եկե
 ղեցւոյն իւրոյ. նա և զյաջողութիւնս, և
 զձախորդութիւնս, որք եկին և գալոց
 քն 'ի վերայ եկեղեցւոյ իսկզբանէ նր,
 մինչև 'ի վախճանն նր:

Ոչ էր պատեհ թէ գրեանքն հընոյ կտա
 կարանին լիագոյնք և ճոխագոյնք 'իցէին,
 քան զգրեանսն նորոյ կտակիս. այլ մանա
 ւանդ, ոպ նոր օրէնս առատագոյնէ շնոր
 հօք քան զհինն, սապէս ոչ էր պատեհ թէ
 գրեանքն նորոյ կտակիս նուազագոյնք քան
 զհինն իցէին: Եւ որ գիրն հընոյ կտակա
 րանին բաժանին 'ի դ: Որոց մինն է օրի
 նաց. և սորա բաժանին 'ի Ե գիրքն մօտե
 ռի: Եւ ըկրորդն պատմողական, և սորա
 են դ

են ք քրեանքն ք Թաղաւորութեանցն,
Եւրորդ գերնէ բարոյական, և սա բաժա
նի 'ի գերն յորայ և յիմաստութեանն սողո
մոնի. Իսկ չորրորդ գերզնէ մարգարէա
կան. որ բաժանի 'ի մարգարէութիւնս
չորից մեծագունից, և քժ անից փոքրա
գունից մարգարէից:

Սոյնպէս ևս, ինորում կտակարանոջս ու
նիմք վարգապետութիւնս օրինականս, և
այսէ ք գլուխ աւետարանն: Սենիմք ըզ
պատմողականս. որ է գործ առաքելոցն.
Սենիմք զգրեանսն բարոյականսն, որք
են Թուղթք առաքելոց: Սլբեմն ապա,
առ 'ի ոչ գոլ նուաստագոյն նոր կտակա
րանս քան զՏինն, պարտէր ունիլ ևս ըզ
մարգարէականն, և այսէ Յայտնութիւնն
յոհաննու:

Պարձեալ, գերզն կտակարանին հնոյ կա
րի գեղեցկաբար խօսեցաւ զառաջնոյ գա
լտենէն քի, և զչորագոյն նեռանէ, ա
պա ուրեմն պարտէր ևս գերգ իմն 'ի նո
րում կտակարանոջս, որ խօսեցէր զայսցա
նէ. և գերգս այսէ Յայտնութիւնն յոհան
նու:

Սանիր եղբայր իմ ընթերցող, տեսցես
բազում տեղիս զորս ոչ մեկնեցի. այս
եղև յաղագս յայտնի գոլոյն նոցա:

Ալ զորհնէին զերգս նորս՝ և ասէին․ արժա
 նի ես սանուլ զգիրսդ և բանալ զկնիք
 դորա զի զենար և գնեցեր այ արեամբ քով։
 Տեա․ գ․ գլխ․ 9

Գ. Ը-ի տառերին.

1. **Յ**այտնութիւն յի քի, զոր ետ նմա
ամ առ 'ի յայտնել ծառայից իւ
րոց:

բն
մեկ

Օ յայտնութիւնս այս հայրն եր
նաւոր պարգևեաց մարդկութեանն քի
որպէս զվարձ հնազանդութեան. և չար
չարանաց նորա. Օ ի ետ մարդկութեանն
որդւոյ իւրում զկարողութիւն յայտնելոյ
զխորինս խորհուրդսն ապագայս և զան
ցեայս. (Որ լինելոցէ վաղվադակի. և նշա
նակեաց առաքելով 'ի ձեռն հրեշտակի իւ
րոյ առ յօհաննէս ծառայ իւր: (Օ որ ինչ
ասաց. ետես և լուաւ յօհաննէս յայսմիկ
գրոջս. զամ եցոյց քս, և զամ լուաւ 'ի քի,
բայց ոչ անմիջապէս, այլ միջնորդութիւն
հրեշտակին: Օ ի զոր ինչ ասէր, և ցուցա
նէր քս հրեշտակին, զնոյնն հրեշտակն
ասէր. և ցուցանէր յօհաննու, և յօհաննէս
աւանդեաց ծառայիցն քի. այսինքն եկե
ղեցւոյն քի:

2. Որ վկայեաց զբանէն այ. և զվկայու

բն
Ո՞ր

Թիւն յի քի զոր ետես. և որ երն. և որ
լինելոցէ յետ այսորիկ:

Մեկ Որ երն այսինքն քս եցոյց յօճաննու ոչ
միայն. Որ երն. այսինքն զանցեալն, այլ
և որ լինելոցէ:

Քն 3. Լորանի որ ընթեռնու զբանն մարգարե
ութեանն այսորիկ. և որ լսէ և պահէ
զոր ինչ 'իսմա գոեցեալէ: Օ ի ժամա
նակս մեքձեալէ:

Մեկ Օ ի թեպէտ հեռիէր կատարած աշխոհ
և ժամանակն ներսն. զորմէ խօսելոցէ յօ
հան էս, սակայն բաղումք մարգարեութե
թիւնք գրոյս կատարեցան սակաւ ինչ
զկնի յօճաննու:

Քն 4. Եօճաննէս առ է եկեղեցիս. որք են
յասիայ. շնորհք ընդ ձեզ և խոզողութի
յէ են, և որ երն, և որ գալոցնէ, և 'ի յե
թանց ոգւոցն որք առաջի ակտոյնորա
կան:

Մեկ Եկէն. այսինքն հայրն ամ. որց' խօսէս ասաց
Որ ենն առաքեաց զիս: Որ երն, այսինքն
որդին. զորմէ յօճաննէս ասէ. իսկզբանէ
երբ բանն, և բանն եր առ ամ. որ գալոց
նէ, այսինքն հոգին սբ, որ ոչ միայն եկն
յաւուրն պէստէկոստէի. այլ և միշտ գայ
'ի հոգիս և 'ի սիրտս հաւատացելոց: Լու
յեթանց ոգւոցն. այսինքն. յեթանց շք
նորհացն հոգւոյն սրբոյ. զորոց խօսելով
եսայի ասէ. Հանգիցէ 'ի վերայ նորա.
այսինքն 'ի վերայ մեսիայի. ոգի իմաստու

Թեան և հանձարոյ. հոգի խորհրդոյ և
զօրութե հոգի գիտութեան և անձապաշ
տութե և լցե զնա ան հոգի երկիւղիւ.
5. Եւ յէքէ հաւատարմէ վկայէ. որ է
անդրա՛նկ մեռելոց և իշխան թագաւո
թութեանց երկրի. որ սիրեացն զմեզ. և
ելոյժ զկապանս մեղաց մերոց արեամբն
իւրոյլ:

բն

6. Որ արար զմեզ թագաւորս. և քահա
նայս ան և հօր իւրոյ. նմա՛ն փառք և զօրու
թիւն յաւիտեանս յաւիտենից Վճն
Համայնք բարիք քրիստոնեայք ասին քա
հանայք, զի են անդամք քահանային այնո
րիկ զորմէ դաւիթ ասէ. Դու ես քահա
նայ յաւիտեան ըստ կարգին մէլքիսիգէկի
Եւ ևս ասին քահանայք. զի հանապա
զօրդ զինքեանս որպէս զմարուր ողջակէզս
աղօթիւք և զղջմամբ սրտի մատուցանեն
ան. Եւ ևս թագաւորք կոչին, զի հոգին
տիրէ մարմնոյն. և բանկութեանն ցաս
ման և ցանկութեան:

բն

մեկ

7. Վհաւասիկ գալոցէ ընդ ամպս երկնից
և տեսցեն զնա ան աչք. և որք խոցեցին
լացցեն զինքեանս ի վերայ նորա ամենայն
ազգք երկրի այո Վճն:

բն

Օ այսմանէ կանխասաց մարգարէն զաքա
րիա ասէ. Ժք. գիտ Հայեսցին ի յիս զոր
բւեռեցին, և սգասցին ի սուգ մեծ ուր
ի վերայ միածնի:

մեկ

8. Եւ եմ ալֆա և օմազօ, այսինքն ու
նաջին

բն

և աջինն և յերտինն, ասէ տի ամ, և որ էն,
և որ է, և որ գալոցէ տէր ամ ամենակա
րող:

մեկ Ըրդ. այս գիրս. ա. սկիզբնէ այբ և բէն
գրոցն յունաց որպէս է և մերն. իսկ. օ.
գերն է վերջին գերն որպիսի է գերն մեր
ք. վն այս գիրս. ա. այսինքն այբ
գերն. որ է սկիզբն գրոց. ցուցանէ ըզ
սկիզբն ամաշունչ գրոցնն որ ասէ. իսկ
բանէ արար ամ զերկինս և զերկիր. իսկ
գերն. օ. որ է վերջին գերն ցուցանէ
զնր աւետարանն, որ է վախճան հին օրի
նացն զորմէ տրն ասէ. () բէնք. և մաթ
գարէք մինչև ցոհաննէս:

բն 9. Ես յօհաննէս եղբայր ձեր. և մասնա
կեց ՚ի վիշտս և յարքայութեան. և համբե
րութեան ՚ի քս յն. եղէ ՚ի կղզին որ կոչի
պատմոս վասն բանին այ և վկայութեան
յիսուսի:

մեկ Օ ի յօհաննէս վասն բանին այ. այսինքն
վասն քարոզութեանն սուրբ աւետարա
նին աքսորեցաւ ՚ի պատմոս կղզին:

բն 10. Եղէ ես յոգի յաւուրն կիրակէի. և
լուայ զինի իմ զձայն մի մեծ ի բրև զփո
ղոյ ասելով:

բն 11. Օ որ տեսանեսդ գրեալ ՚ի գիրս. և
առարեալ առ է եկեղեցիս որք են յասիայ.
յեփեսոս, ՚ի զմիւռնեայ, ՚ի պերգամոս.
՚ի թիւատիր. ՚ի սարգեկեայ. ՚ի փիլատէլ
փեայ. և ՚ի լաւօդիկեայ:

12. Եւ դարձայ 'ի տեսանել զձայնն որ
խօսէր ընդ-իս. և 'ի դառնալն իմ տես
զէ Զրազարանս ոսկեայ:

բն

Բորդ. ձայնն ոչ տեսանի, այլ լի. բայց
յաղագս հաւաստեայ գուրջս ասէ. Տեսի
Եօթն Զրազարանքներն է եկեղեցիքն,
առ յորս յօհաննէս գրէ. Բորդ. Զրա
զարանաց նմանեցուցանէ զէ եկեղեցիսն,
նախ զի եկեղեցին ոչ է ծածուկ. այլ
յայտնիէ որպէս զլոյս Զրագի. Եւ զբորդ
զլոյսն աշխարհիս որ է քս, և զվարդ-ապետու
թիւնն նր հանգոյն Զրագի աշխարհիս ցու
ցանէ. Եւս է ոսկեայ. նախ վասն սիրոյն
որ և մարդկան. զոր ոսկին ցուցանէ.
Եւ բորդ, զի հանգոյն ոսկւոյ կռանաւն
հալածանաց փորձեցաւ, լայնացաւ, և
տարածեցաւ:

ձեկ

13. Եւ 'իմէջ Զրազարանացն նման որդ
ւոյ մարդոյ զգեցեալ զպնդնաւոր. և գօ
տեորեալ առ ստեամբն զգօտի ոսկեզէն.
Վրիստոս արն մեր կայ 'իմէջ Զրազարա
նացն, այսինքն 'իմէջ եկեղեցւոյն ըստ
խոստմանն իւրոյ որ ասաց. Եւ իցեն ժո
ղովեցեալք ք կամ ք յանուն իմ, անդ
եմ ես 'իմիջի նյ. երկրորդ. առ 'ի լուսաւ
րել զխաւարեալսն մտօք. ք առ 'ի հե
ղուլ զձէթ ողորմութեան իւրոյ 'ի վերայ
այնոցիկ, որք ցամաքեալք են արամութիւն.
Բորդ. ոչ միայն կայ քս 'իմէջ եկեղեցւոյ
անտեսանել եաւ անութեամբ ըստ սրում

բն

ձեկ

գտանի ամբարեք, այլ և կայ յատկաւ ե-
 դանակաւ 'ի միք տեսանելեալ. այսինքն
 'ի ձեռն մք մարմնոյ, և պատուական ա-
 ընանն իւրոյ: Օգեցեալ է զպաշտօնաւոր
 Պաշտօնաւորս այս է հանդերձ քահանայա-
 կան: Բորդ. յօհաննէս կոչէ զքն նման որ
 գւոյ մարդոյ, այլ ոչ մարդ քաճարձակա
 պէս, առ 'ի ցուցանել թէ, ոչ միայն էր
 մարդ. այլ և որդի ան և ան: Եւ առ
 զգեցեալ զպաշտօնաւոր, առ 'ի ցուցանել
 թէ էր քահանայ ըստ կարգին մէջքստ
 գեղի: Կօտեորեցեալ էր ոսկեաւ գօ-
 տեաւ, ոչ առ երկամաւն հանգոյն այլոց
 մարդկանց, այլ ստեամբն, առ 'ի ցուցա-
 նել թէ, անայնն այն յն, ոչ ունէր ըզ-
 կարիս սանձելոյ զմարմնոյ ցանկութիւնն,
 որ բնաւին ոչ գոյր 'ի նմին:

բն 14. Եւ գլուխ նորա, և հերքն էին սպի-
 տակք որպէս զար և որպէս զձիւն:

Եւ աչք նորա որպէս զբոց հրոյ:

մեկ Բորդ. սպիտակութիւնք գլխոյ և հերացն
 ծնանի 'ի ծերութենէ, և 'ի հնութենէ
 ժամանակին: Եւ ցուցանէ զքն. որ թէ
 պէտ ժամանակաւորէր ըստ մարդկուեն,
 սակայն. հին և անժամանակէր ըստ ան-
 թեանն: Կպակասութենէ բնական ջեր-
 մութեան ծերութիւն, և 'ի ծերութենէ
 ծնանին խելք, բանականութիւնք և հան-
 ճարք, ապա ուրեմն պատճառն խելաց,
 բանականութեան, և հանճարոյ է պակա-
 սութիւն

սութիւնն բնական ջերմութեանն: Սոյն
 պէս ևս, յայնժամ ծնանի իմարդս խելք-
 բանականութիւն, և հանձար. յորժամ
 պակասի 'ի մարդս ջերմութիւնն ցանկու-
 թեան և ախտից: Սպիտակութիւնն գլխ
 ոյն ցուցանէ զմաքրութիւնն բանականու-
 թեանն և կամաց: Օ ի որպէս 'ի սպիտակ
 գլխոյն ծնանին հերք սպիտակք, սապէս
 ևս 'ի մաքուր բանականութեան և կամաց
 ծնանին հերք սպիտակ. այսինքն խորհո-
 ւրդք մաքուրք: Սպիտակք որպէս զասք
 Սպիտակութիւնն ասեք գոյով միջակ, է
 անձնաս աչաց. Սոյնպէս ևս տեսութիւն
 քի ոչ միայն անձնասէր տեսողաց, այլ
 մանաւանդ և մարդիկ աննախանձք ոչ յագե-
 նային հայլով 'ի նա: Վարձեալ, ասրն գո-
 լով կակուղ համակերպի ընդ մարմնոյն
 զգեցողացն. Սոյնպէս ևս, քս զիջանէր
 և համակերպէր զինքն ընդ տկարութեան
 մարդկան: Աս որպէս զձեւն) արդ, ձեւնն
 ունի առաւել զսպիտակութիւն, և ցուցա-
 նէ զանձառելի մաքրութիւնն քրիստոսի:
 Սենի ևս զաստիկ պաղութիւն, որ ցու-
 ցանէ զյանդիմանական բանսն նորա որով
 յանդիմանէր զդիպիրս և զփարիսեցեանս
 ասելով վնց ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց:
 Աք նորա 'ի բրև զբոց հրոյ) բոց հրոյն
 չորս իրս առնէ. այսինքն, լուսաւորէ-
 ջերմացուցանէ. երկեցուցանէ. և այրէ:
 Արդ, բոց հրոյնն աչքն քի, որով հայե

ըզլ յարգարնն. ըւծաւորէ զնոսա իմաստութեամբ. Չերմացուցանէ ողորմութիւն. և ահացուցանէ զանգեղէս արգարութիւն. և այլն զնոսա հրով գեհէնոյն.

բն 15. Եւ ողբ նշման պղ ձի ծխեցելոյ 'ի մէջ հընոցին. հրակեզ. և ձայն նորա որ պէս զձայն ջուրց բազմաց.

մեկ 11) որ քի ցուցանեն զնք մարմինն. և զմարդկութիւնն նորա. Օ ի որպէս մեք ոտուք քայլեմք, սապէս ևս քս մարդկութիւնն եկն յաշխարհ. Սմանին պղձի ծխեցելոյ 'ի բոց հրոյ) Օ ի մարդկութիւնն նորա և մարմինն տան շեցաւ 'ի հնոցի խաչի և չարչարանացն Եւ ձայն նորա որպէս զձայն ջուրց բազմաց) 1. Ըրդ. ձայնն քի է անաշուկ գիրգն, որ ասի նման ջուրց բազմաց. Օ ի թէպէտ զզանազանս ունի զիմացուածս ըստ նկարագրին, բայց սակայն. որպէս բազումք անձրևոց ջուրք համաձայնեալք հնչեն, այսպէս ևս նոյնք իմացուածք անաշուկն զբէ համաձայնեալք հնչեն. Եւ ևս. թէպէտ բազումք վարդապետք բազմապատկաբար. և զանազանապէս մեկնեն սակայն զմիջէ քե խօսին.

բն 16. Եւ ունէր յաջ իւր զաստեղս եօթն և 'ի բերանոյ նորայ սուրբիկայրի սրեցեալ ելանէր. և երես նորա 'ի բրև զարեգակն ճառագայթէր 'ի զօրութեան իւր.

մեկ Եւ եօթեանք աստեղքն են եօթեանք հրեշտակքն. այսինքն եպիսկոպոսք եօթանց ե-

կեղեցեաց: Եւրդ, աստեղք կռչին եպիսկո
 պոսքն, առ ՚ի ցուցանել թէ: որպէս աս
 տեղքն ներհեղուն զզօրութիւնս իւրեանց
 ՚ի բոյսս և ՚ի տունկս, սոյնպէս ևս եպիսկո
 պոսաց պարտե զովացուցանել զհաւատա
 ցեալսն ներհեղով ՚ինոսա զխրատս վար
 դապետականս: Եւրկրորդ, որպէս աս
 տեղքն լուսաւորեն զստորնայինսն իւրեանց
 սոյնպէս ևս պարտե եպիսկոպոսաց լուսա
 ւորել բարեաւ օրինակաւ զժողովուրդն:
 Եւրրորդ, որպէս մի միայն աստղն մեծա
 գոյնէ քան զբոլոր աշխարհս: սոյնպէս
 պարտե եպիսկոպոսին մեծագոյն լինել
 սրբութեամբ. քան զամ աշխարհականսն:
 Եւրտեղքս այտօքիկ կային յաջն քի: Օ ի
 թէ պէտքս պահպանէ զամ, սակայն յատ
 կաւ կերպիւ իւրք պահպանէ և կառաւա
 րէ զլիւրակացուս եկեղեցեաց: Ուր երկ
 սայրի յերկուց կողմանց յաջ և յահեակե
 օրեցեալն, ցուցանէ զլճիւն, որ յաւուրն
 դատաստանին ելանելոցէ ՚ի բերանոյն քօ
 Եւրդ, յորժամ ասացէ ցաջակողմեանս
 Եւկայք օրհնեալք հօր իմոյ. կտրեսցէ
 յաւիտենական մահն յարդարոց. և մինչ
 ասացէ առ ճախակողմեանս: Եւրթայք
 յինէն անիծեալք, հատցէ ՚ինոցանէ ըզ
 կեանս յաւիտենականս: Եւ Է լինելոց
 այնքան մեծ բաժանումս այս, մինչ զե
 ոչ երբէք. և ոչ իւրք կերպիւ միաւորել
 կարեն: Եւս Է օրն ոյն, զորմէ ան խօսե

լով յերկրորդ օրէնս շէ քիս. ասէ. Եթէ
 սրեցեմ զառւր իմ որպէս զփայլակն. և
 առցէ ձեռն իմ զդատաստան. հատուցից
 զվրէժ Թշնամեաց իմոց. Երես նորա ՚ի
 բրև զարեգակ ճառագայթէր. Եւրդ, յա
 ռուրն դատաստանին յորժամ ելցէ սուրն
 ՚ի բերանոյն քի առ ՚ի զատել զարդարսն
 ՚ի մեղաւորաց, յայնժամ ցուցցէ զարեգակ
 նակերպ զերեսն իւր յարքայութեանն եր
 կնից ըստ խոստմանց իւրոց, որ յառաջմէ
 ասացեալ նէր. Եւ սիրէ զիս, սիրեսցի
 ՚ի հօրէ իմմէ, և ես սիրեցից զնա, և յայտ
 նեցից զիս նմա. Եւ այնժամ կատարեսցի
 մարգարէութիւնն եսայեայ որ ասէ. Եւ
 եղիցի լոյսն լուսնի որպէս զլոյս արեգա
 կան. և լոյս արեգականն եղիցի եթնա
 պատկաբար որպէս եթնանց առուրց, յա
 ռուր որում տէր պատեսցէ զվերս ժողո
 վրդեան իւրոյ. Եւրդ, լուսինն որպէս
 զարեգակն ճառագայթող, է սբեկեղիցինս
 Օ ի սուրբ եկեղեցին յառուրն սյնմիկ նմա
 նիցի քի, որէ արեգակն արդարութեան,
 որպէս յօհաննէս ասէ. գիտեմք զի միսչ
 յայտնեսցի. նմանիք նմին եղիցուք, քան
 զի տեսցուք զնա որպիսի իսկէ. Եւ արե
 գակն որ ունելոցէ զպայծառութիւնն եթ
 նանց առուրց, է նոյն ի՛քն քս, զի որ
 պէս արեգակս այս նիւթաւոր, է ան
 դամ պայծառ էր յառուրն ստեղծագոր
 ժութեան, քան Թէ որ է այժմոյս, սոյն

պէս ևս, քօ տէրն մեր, պայծառագոյն
է երևելոց մարմնով առ հայր զկնի կատար
րածի աշխարհիս, քան թէ որէր առ մեզ
աշխարհիս այսմիկ. վնյ աւուրսն չարչար
բանաց իւրոց աղօթաց առ հայր ասելով.
Եւ այժմ փառաւորեալ զիս հայր առ 'ի
քէն փառօք, զոր ունէի յառաջ քան ըզ
լինելն աշխարհիս.

17. Եւ մինչ տեսի զնա, անկսյ առ ոտս
նորա որպէս զմեռեալ. և եդ զաջ ձեռն
'ի վերայ իմ, ասելով. Ս'ի երկնչից, ես
եմ առաջին. և յետինն.

Քրիստոս է առաջինն ըստ անութեան, մեկ
և յետիննէ ըստ մարդկութեանն.

18. Եւ եմ կեանք, և ես եմ որ մեռայ,
և ասաւ ասիկ կենդանի եմ, յաւիտեանս յա
ւիտենից, և ունիմ զփականս մահու և
կենաց.

Փականս այս է կարողութիւնն քի. զի
զնախատասմանեցեալսն ազատե 'ի բան
տից դատապարտութեան ըստ որդորմու
թեանն. իսկ ներփակէ զդատապարտեց
եալս 'ի բանտն գժոխոց, ըստ մեծի ար
դարութեան իւրոյ.

19. Ղրեալ ուրեմն, զոր տեսերդ, և որք
են, և որք պարտին լինիլ յետ այսոյիկ.

20. Խորհուրդն եօթեանց աստեղացն
զորս տեսեր յաջ իմ, և եօթն Քրադարանսն
ոսկեայս. եօթեանք աստեղքն եօթեանք
հրեշտակքն եօթեանց եկեղեցեացն, և

Գ. Ը-ի երկր.

բն

1. Տրեշտակն եփեանոսի գրեան
() այս առէ որ ունի զեօթն
առանդս յաջ իւր որ շէի ի
մէջ և Քրազարանաց ոսկե
ղինաց :

բն

2. Գիտեմ զգործս քո, և զաշխատանսդ,
և զհամբերութիւնս քո. և քան զի ոչ կա
րես տանել զչարսն, և փորձեցեր զնոսա,
որք զինքեանս ստեն զառաքեալս դոյ, և
ոչ են, և գտեր զնոսա սուսս :

ձեկ

Տրեշտակս այս և երկնկոպսն եփեանոսի,
այսինքն մքն տեմոթիոս այր մք և ընտիր :

բն

3. Եւ զհամբերութիւն մտիս, և համ
բերեցեր վասն անուան իմոյ և ոչ պակա
սեցար :

բն

4. Եւ ունիմ ընդդէմ քեզ, զի զոտրն
առաջին թողեր :

ձեկ

Ոչ առէ թէ ամենեմք ոչ ունիս զոտր,
այլ թէ, զառաջին սէրն ոչ ունիս. այս
ինքն, զառաջին ջերմեամոյութիւնն :
Եւ այսու ծանուցեալ ինն տկարութիւն
մարդկայնոյս բնութեանն. զի բազմիցս
ևս մեծամեծք մքք, և արք կատարեալք
կարեն թուլանալ ինասխնոյ ջերմեամ
դութիւնէ : Թէպէտ այր կատարեալ էր
սուրբն տեմոթիոս, սակայն վասն թուլա

նայոյ իւրոյ յանդիմանի, զի կամարելոց
արանց ոչ է բաւական ոչ գոծել զմահա
ցու մեղս, այլ և պարտեն հրաբորբք սե
րով միշտ յառաջանալ ՚ի բարիս:

5. Ենչն ուստի անկար, և ապաշխարեան
և զառաջն գործն գործեան, ապաթէ
ոչ, զամ առ քեզ, և չարժեցից զճրագա
րանն քո ՚ի տեղւոջէ իւրմէ եթէ ոչ ա
պաշխարեացես:

Եւրժեցից զճրագարանն քո. այսինքն
բարձից ՚ի քեն զեկեղեցին քո, զի մի ևս
իցես գու գլուխ և եպիսկոպոս եկեղեց
ոյն քոյ, և տացից զնա այլուժ եպիսկոպոսի

6. Ինչոց զայս ունիս, զի ստեցեր զգործ
նն նեկողոյցոսացւոց զորս և ես ստեցի:

Գործն նեկողայոսականաց եր, զի թոյլ
տային պոռնկել, և ուտել զգոհեցէլոցն
կոնց:

7. Ար ունի զականջ. լսելոյ, լուիցէ, զինչ
ասէ հոգին առ եկեղեցիսն: Ար յաղթէ,
տաց նմա ուտել ՚ի փայտէն կենաց, որ
կայ ՚ի գրախտին այ իմոյ:

Բրդ, երկուք էին փայտք ՚ի գրախտին,
որոց մինն փայտ կենաց, և միւսն փայտ
գիտելոյ զչորն և զբարին անուն իւր:

Ար որ ուտէր ՚ի փայտէն կենաց ոչ մեռա
նէր յաւիտեան: Իսկ որ ուտէր զփայտէն
գիտութեան չարի և բարւոյ, թէ ևս ան
մահ իցեր ուտողն այն, սակայն մեռանէր
յաւիտեանականաւ մահաւմբ: Բրդ, գրա
խտնէ

խանէ եկեղեցին. և ծառն կենաց 'ի մէջ
 դրախտին է քս 'ի մէջ եկեղեցւոյն. Իսկ
 ծառն գիտութեան չարի և բարւոյ իմէջ
 դրախտին, այսինքն 'ի մէջ եկեղեցւոյն. է
 սատանայ. զի ևս նա շրջի 'ի մէջ հաւա
 տացելոց ունասէ պետրոս խոսն ձեր սատա
 նայ որպէս զառիւծ մուչէ, շրջի և խնդ
 րէ, թէ զո՞ կլանիցէ: Ըրդ, զփայտն կե
 նաց, այսինքն զքն ուտողքն կենդանանան և
 մնան անմահականք: Իսկ որք ուտեն զփայտն
 գիտութե՞ չարի, և բարւոյ, որ է սատա
 նայն, յաւիտենականաբար մեռանին. նա
 ուտէ զքն որ կամացն քս հետևի: Եւ
 նա ուտէ զսատանայ, որ ցանկութեամբ
 մարմնոյ, և կամաւն սատանայի հեշտանայ:
 Եւ որպէս նախկնոյ կնոջն առաւել հա
 ճոյ թուեցաւ փայտն գիտութեան չարի
 և բարոյ, քան թէ փայտն կենաց. սոյնն
 ևս, առաւել հաճոյք թուին մեղաւորացն
 փառք և հեշտութիւնք աշխարհիս այ
 սորիկ, որք միայն մարմնաւորօք աչօք տե
 սանին. քան թէ փառքն երկնից արքայ
 ութեանն որ հոգւոյ աչօք միայն տեսա
 նին: Օ այս փայտս կենաց. քս միայն յաղ
 թողացն խոստանայ, և նա յաղթէ, որ 'ի
 գործս բարիս մինչև 'ի մահ յարատեւէ.
 զի քս ոչ զսկսողս միայն, այլ զյարատեւող
 սն պսակէ ըստ այնմ, թէ որ համբերես
 ցէ իսպառ, նա կեցցէ:

բն 8. Ըն հրեշտակն զմիւռնոյ եկեղեցւոյն
 20 գրեալ

գրեալ: Չայս ասէ նախկին և յերտինն .
որ մեռաւ և կեայ:

9. Չիտեմ զնեղութիւնս քո, և զաղքա
տութիւնն, բայց հարուստես. և հայհոյես բն
'ի նոցանէ, որք զինքեանս ասեն գոլ հըրէ
այս, և ոչ են: Ըսկ են ժողովուրդ սա
տանայի:

Եւ պիտի գոսոս այս մարմնաւորօք ընչեւք. մեկ
աղքատեր, բայց հարուստեր հոգւորօք
առաքինութիւնք: Եւ նկ ասէ, հարուստես. բն
10. Եւ երկնչեր յայնցանէ զորս կրելոց
ես: Ըսն սատանայն առաքելոց է զմանս
'ի ձէն շ'ի բանտ զի փորձեցեք, և ունեցեք
զվելոս աւուրս տասն: Եւ եր հաւատա
րեմ մինչև 'ի մահ. և տաց քեզ զպսակ կե
նաց:

Բանտն ցուցանէ հասարակաբար զամ նե մեկ
ղութիւնս զորս կրեցին և կրելոցք էին
նքք մարտիրոսքն. և նոյն նքն Եւ յղիկար
պոս որեր ենիկս զմիւռին բաղաքին: Եւ նեցեք
զնեղութի զաւուրս տասն) Ըսդ առ 'ի բա
ցայայտել զայս տանեակ թիւս. բազումք
բազմապատկաբար մեկնեցին, և առ 'ի յի
մանալ զստոյգն, մանաւանդ քրտամբ, քան
թէ մեղանաւ թացին զգրիչս իւրեանց:
Ըսց ստոյգն այսէ որ, այս տանեակ
թիւս զբազումս ցուցանէ, ըստ սովորու
թեան անժառույզ գրոց, ուր տաս թիւն
փոխանակ բազմաց առնանի. որպէս յայտէ
'ի լ և ք գլուխն ծննդոց, ուր յակօք ցլա
բան

քան աներն իւր ասաց. փոխեցէր զվարձս
իմ տասն անգամ. այսինքն բազում անգամ
Մ. աղին թագաւորաց առաջին գլուխն
հայրն սամուելի ցկինն իւր ասաց. 11. Եւ
այսքէն լաւագոյն եմ ես քան զտասն ող
դիան, այսինքն քան զբազում որդիս.
12. Եւ յառաջին գլուխն ասէ. Տասն ան
գամ նախատեցեր զիս, այսինքն բազմեցմ
նախատեցեր զիս. Մ. յայկս եւս ասա ասե
լով. 13. Եւ նիցիք ներդր թիւնս աւուրս տասն
կամի ասել թէ. Մ. Եւ ըստ բազումս.

11. 11. Եւ ունի ակամջ լսելոյ լուսիցէ, զինչ
հոգին ասէ առ եկեղեցիսն. 12. Եւ յաղթեա
ցէ, ոչ քնատեցի ի յերկրորդ մահուանէ
13. Եւ զհորդ մահընէ մահըն յաւիտեանկան,
այսինքն դատապարտութեան ի դժոխս.
14. Եւ հըն դժոխաց կոչի մահ երկրորդ հա
մեմատելով ի մահն մորմնոյն. 15. Եւ դժո
խայինքն նախ մարմնով ասա մեռանին,
այսա թէ անդ ի դժոխս հոգւով մեռա
նին. 16. Եւ այսմանէ խօսելով արն ասէ. 17. Եւ
երկնցիք յայնցանէ, որք սպանանն զսար
մին, զի հոգին ոչ կարեն սպանանել, այլ
մանաւանդ երկերոք յայնմանէ, որ կարն
զհոգին և զմարմինն կորուսանել ի գեհեան

12. 12. Եւ առ հրեշտակն պերկամոյ գրեան
13. Եւ այս ասէ, որ ունի զսուրբերկասյրեն յեր
կուց կողմանց սրեցեալ.
14. Եւ հրեշտակն, կամ եպիսկոպոսն գաւառիս
էր նքն կապոս. 15. Եւ զսուրբերկասյրւոյն
խօսեցաք

խօսեցաք 'ի Թոթ թիւն առաջնոյ գլխոյն
 13. Վիտեմ թէ ուր բնակիս, ուր ակոն
 նէ սատանայի: Սինս զ'նորն իմ, և ոչ
 ուրացար զհաւատնիմ յաւուրս որս անթի
 պաս վկայն իմ հաւատարիմ եղի. որ սպա
 սաւ 'ի ձեռն, ուր սատանայն բնակի:
 Բնդ բնակէր եպիսկոպոս այս, ուր ա
 թուն սատանայիէր: Օի 'ի գաւառն
 պերկանոյ սատանայն թագաւորէր 'ի ձեռն
 հեթանոսական կապաշտութեան և ա
 զանոցոյն նիկոլոյոյնացւոյ. վն գաւառս
 այս առաւել քան զայլ գաւառսն հալա
 ծէր զքրիստոնեայնս: Վրով է քս զեպի
 կոպոս այս. զի յաւուրսն այնտիկ. յորս
 անտիպաս մարտերոսացաւ վասն անուանն
 քի, եպիսկոպոս այս ոչ ուրացաւ զհա
 ւատն քի վն ահին հեթանոսաց, որպէս
 ուրացան ուննք:

14. Բ. 11 ունիմ ընդեմ քեզ սակաւ, զի
 ունիս անդ զնոսն որք ունին զվարդապե
 տութիւնն քաաղանայ, որ ուսուցանէր քա
 ղակոյ դնել զգայթագղութիւն առաջի
 որդւոցն ի սրայելի ուսել և պոռնկել:
 Բ. 12, եթէ քաաղամ որպէս ուսոյց իս
 քանբացւոց զպոռնկութիւն և զուտելն 'ի
 զոհեցելոց, կարես ընթեռնուլ զքսան և
 ն գլուխն թւոց: Սոյնպէս ևս աղանդ նի
 կողայնականանց ոչ խտրէր 'ի պոռնկու
 թեան, և յուտելոյ զզոհեցեալ միս կուոցն:
 Ս. Թեպէտ ուսելն զոհեցելոց ըստ ին
 քեան

Քեան ոչ եր մեղք, սակայն արգելեցին
առաքեալքն գուտելն, առ ՚ի բառնալ ըզ
գայթապդութիւնն: Բայկէս ևս բար
ւոր գիտեր առաքեալն պողոս զի ոչ եր
մեղք ուաելն զմի, սակայն ասաց: Եթե
եղբայրն իմ գայթապդեցի, զմիս ոչ կե
րից յաւետեան:

Բն 15. Բայկէս ունիս ևս գու որք ունին
զվարդապետութիւնն նիկողայոսականաց:

Բն 16. Եմանապէս ապաշխարեան, ապա թե
ոչ, եկից առ քեզ շուտով, և պատերազ
մեցայց ընդ նոսա սրով բերանոյ իմոյ:

Բն 17. Եմանապէս. այսինքն որպէս ասացի
ցզմիւռնոյ եպիսկոպոսն զի ապաշխարեցեր
նմանապէս ածմ քեզ ապաշխարեան, ապա
թե ոչ, պատժեցից զնոսա, ևս զքեզ,
եթե ոչ աղդեցես նոցա, զի ապաշխա
րեցես: Պատերազմեցայց յորմն բերանոյ
այսինքնս ուր երկսարեաւ յԵ կողմանց սրե
ցելով այսինքն մահուամբ մարմնոյ և հոգւոյ:

Բն 17. Եր ունի զսկանջս լսելոյ, լուեցէ
զինչ հոգին ասէ առ եկեղեցիսն: Եր յաղ
թեցէ տաց նմա զմանամայն թագուցեալ
և տաց նմա զկարկեհան սպիտակ, և իկար
կեհանում զանուն նոր գրած, զոր ոչ որ
գիտէ եթե ոչ նա, որ առնու:

Բն 18. Եմանայն է նա մարմինն քի յորում թա
քուցեալ կայ անութիւնն բանին, կարկե
հանն է բար մի որ ոչ միայն լուսատուե
ի տուն ջեան, այլ և ՚ի գեղերի, ցուցանի զա
նեաարակն

և Եստարական վարդապետութիւնն, որ լուսաւորեաց զխաւար կռապաշտութեան. 'իսկին կայ գրած անուան ը: Մ' անուս այս է: ՅՄ, որ 'ի հրեշտակէն նորապէս կոչեցաւ: Օ անուս այս ոչ որ գիտէ. եթէ ոչ նա որ առնու: Ս' քիտաց արեօս, և ոչ այլք անհաւատք գիտացին թէ զինչ է յՄ, զի ոչ առին և ընդունեցին զնա որպէս զած, այլ որպէս զլոկ մարդ միայն. Մ' Ս' քրիստոնեայքն գիտեն թէ զինչ է յՄ անուն որ Թարքմանի. փոկեչ. զի քրիստոնեայքն առին զնա 'ի վերայ իւրեանց ընկրտութեան, և ս առնուն միշտ 'ի խորհրդում պատարագին: Մ' ըդ, քան զի 'ի հնում ժամանակի. որք յաղթողք յասպարիզի գտանէին, առնոյին 'ի վարձ յաղթութեան զկարկեհան քարն: Ս' սկ քն Երն մեր անուամբ կարկեհանին խոստանայ զինքն ոչ միայն եպիսկոպոսին պերգամոյ, այլ և համայնեց այնոցիկ, որք յասպարիզի աշխարհես պսոզիկ ընդգեմ ցանկութեան մարմնոյ, հեշտութեան աշխարհես և փորձութեան սատանայի յաղթողք գտանին: Մ' յս է խոստումն այն. վայ սքն անդրեաս առաքեալն ոչ միայն ոչ երկեաւ 'ի խաչէն, այլ մեծաւ սիրով գրկեաց զնա: Մ' յս է վարձն այն, վայ սրբոյն լորենցիոսի հրակեղ երկաթեայ տապակն, որպէս ծաղկաւետ անկողին երկէր: Մ' յս է խոստումն այն. վայ սք յահաննէս առաքեալն

զձիթայից կաթսայի հրացեալ, որպէս ըզ
 վարդէ ջրեայ բաղանիս համարէր: Բայտ
 խոստումն այն, վնջ մըն ստեփաննոս նախա
 վկայն զքարինս, և մըն սեբաստիանոս ըզ
 երկաթեայս սլազնն որպէս զվարդս և ըզ
 մանուշակս ընկալան: Բզէ ուրեմն ո՛վ
 հոգի իմ համբարձ զաչս քո յերկինս առ
 վարձն քոյն, և ասնցնա լալով: Եւարաւե
 Է անձն իմ առ քեզ յն, յերբ արգեօք
 եկեալ երևեցայց առաջի երեսաց քոց:
 Տը յն, հան ՚ի բանտէ մարմնոյս և աշխար
 հիս զանձն իմ: զի քեզ սպասէ խեղճ հոգի
 իմ միջև հատուցես նմա: Եվ քաղցր տը
 յն, յերբ տեսից զքեզ: յերբ երևեցայց
 առաջի երեսաց քոց: յերբ յագեցայց գե
 ղեցկութեամբ քով: յերբ հանցես ՚ի խա
 ւարայնոյ բանտէ զանձն իմ: յերբ մտից
 յայն զարմանալի և գեղեցիկ տունն քո
 ուրձայն ինդութեանս, և ալեւուեան ցըն
 ծութեան յարահընչի յարածամ: Եւրանի
 որք բնակին ՚ի տան քո տը, յաւիտեանս յա
 լիտենից օրհնեցեն զքեզ: Եւ թէ ոց
 քան զարմանալիէ, ո՛հ թէ որքան գեղե
 ցիկէ: ո՛հ թէ որքան ընդունելի է տեղին
 բնակութեան տան քո, անր զօրութեան,
 ցանկայ մտանել անգր մեղաւոր հոգի
 իմ: Տը յն, սերեցի զվայելչութիւն տան
 քոյ: Բա ուրեմն զհոգի իմ, և ընկալ և
 հովուեա զնա ըստ կամաց քոց: որպէս զի
 քե առաջնորդաւ ելցէ առ այն երկիրն

փափկութեան, յորում հովուեսդ զխորտ
եւ զի անդ և ևս որհնեցից զքեզ յաւիտ
եանս յաւիտեանից. 1. մէն:

18. Եւ առ եկեղեցին Թեաւորւոյ գրեան բն
Օ այս ասէ որդին ան, որ ունի զաչս որպէս
զբոց հոյ, և ոտք նորա որպէս պղնձի
ծխեցելոյ) Օ այսմանէ արդէն խօսեցաք
'ի վերոյ:

19. Օ անեան զգործս քո, և զհաւատն, և բն
զսէրն քո, և զպաշտօնն, և զհամբերութիւն
քո. և զգործս քո վերջին, որք բազմա
գոյնք են քան զառաջինսն:

20. Եւ ունիմ ընդդէմ քեզ զսակաւ. զի բն
Թոյլ տաս եզաբէլ կնոջն, որ զինքն մար
գարեալսի գող ասէ, ուսուցասնէ, և մե
լորեցուցանէ զճառայսն իմ, պռունկիւ. և
ուտել զզոհեցելոց:

Եւ զաբէլս այսէ դուստր Թագաւորին մեկ
տնւոսի. և կենն աքաբու Թագաւորին,
որ 'ի տնւոսէ գբաադ. և զբաազացեան
եամ 'ի հրէաստան, և հաշածեաց զեղիս,
և զայլ անապաշտան: Եւ որ, աստ յօհան
նէս ոչ խօսի զայսմանէ եզաբէլոյ, այս
ինքն զկնոջէն աքաբու, այլ զայլ ումեքե
կնոջէ, եզաբէլ կոչեցելոյ: Եւ ինս այս ե
զաբէլ եր հարուստ յոյժ, և զինքն մար
գարեալսի ձեացուցանէր, և որպէս առա
ջին եզաբէլն բազումս 'ի յանապաշտիցն
ամէր 'ի կապաշտութիւն, սոյնպէս ևս
այս նոր եզաբէլս, զբազումս յաշակեց

տացն քրիստոսի, ածէր յաղանդն նիկո
զայոսացւոցն:

ԲՆ 21. Եւ ետու նոցա ժամանակ տպաշխա
րել: զպոռնիութիւնն իւրեանց. և ոչ
ապաշխարեցին:

ԲՆ 22. ԲՏաւասիկ արկանեմ ես զնա 'ի Տնոցն
և զգործակիցս իւր ընդ որ շնացաւ. 'ի նե
ղութիւնս մեծամեծս եղիցին, եթէ ոչ
ապաշխարեցին 'ի գործոց իւրեանց:

ԲՆ 23. Եւ զորդիս նոցա սպանցեմ մասն
ւամբ, և գիտասցեն նմ եկեղեցիք թէ ես
եմ քննող երկիւամանց և սրտից, և տաց
իւրաքանչիւր ում ձերոց ըստ գործոց իւ
րոց:

ԲՆ 24. ԲՂ ձեզ ասեմ և այլոց որք 'ի թիւա
տերեք, որ ոչ ունիք զվարդապետութիս
այս, և որք ոչ ծանեան զբարձրութիւնն
ստանայի. որպէս ասեն ոչ առաքեցից 'ի
ՄԵԿ վերայ ձեր զայլ ծանրութիւնս) (որք ոչ
ունիք զվարդապետութիւնս այս. այսինքն
եղարելի և սուտ առաքելոցն: Եւ ոչ ծա
նեան զբարձրութիւնն ստանայի. այս
ինքն, որք ոչ հաւանեցան խրատուցն է
քրիստի և քերինթոսի, որք որպէս զստա
նայ բարձրամտեալք քարոզեցին ընդդէմ
քրիստոսի և ուրացան զմեծութիւնն նր:
Արպէս ասեն. այսինքն սուտ առաքեալքն
ասեն թէ համանդամայն ընդ օրինին քի
պարտէ պահել ևս զօրէնն մօսէսի, բայց
մի' հաւատոյք նոցա, զի ոչ առաքեցից 'ի
վերայ

վերայ ձեր զմօսիտական օրէնն որ յոյժ
ժանրէ . այլ բաւականէ պահել ձեզ զօ
րէնն իմ որ է թեթեւ և քաղցր :

25. Սակայն զայդ զոր ունիք պահեցէք բն
մինչև եկից :

26. Որ յաղթեսցէ և պահեսցէ մինչև բն
ցվախճան զգործս իմ, տաց նմա զկարողու մեկ
թիւն 'ի վերայ ազգաց,) Որ յաղթեսցէ
սատանայի, մարմնոյ և աշխարհի մինչև
ցմահ, յաւուրն դատաստանին տացէ նմա
քս զկարողութիւն դատելոյ զամբարիշտ
ազգս :

27. Իւր հովուեսցէ զնոսա գաւազանաւ բն
երկաթեաւ .) Փայտեայ գաւազանն շուտ մեկ
ով բեկանի, իսկ գաւազանն երկաթեայ
երկարօրէն մնայ . ցուցանէ թէ դատա
ստատութիւնն ամբարշտաց յաւիտեանէ
մնալոց :

28. Որպէս և ես առ ի 'ի հօրէ իմմէ, և բն
տաց նմա զաստղն առաւօտեան :) Ըստղն մեկ
առաւօտեանէ արն մեր յս քս : Օայսմա
նէ խօսելով յոր լը ԴԼ . ասէ : Ոչ ապա
քէն հանես զարուսեակն 'ի ժամանակի
իւրում : Ըրդ, յայնժամ եհան հայրն երկ
նաւոր զքս 'ի ժամանակի իւրում, յորժամ
եկն լրութիւն ժամանակի առաքեաց ամ
զորդի իւր ծնեցեալ 'ի կնոջէ . եղեալ
ընդ օրինօք, զի զնոսա որք ըրդ օրինօք
նէնն փրկիցե՛ր : Որպէս զարուսեակ աստղ
երևեցաւ որդին այ . զի որպէս արուսեակ
աստղն

մատն փոխանցանէ զխաւար գեղերոյն,
 սոյնպէս քս հալածեաց զխաւարն մեզց
 և մուտրութեանց: Եւ որպէս սատրն ա
 ռաւտանն աւետիս բերէ մեզ 'ի ծագ
 մանէ արեգականն, սոյնպէս և քս յարու
 թեամբ իւրով որպէս կարապետ զաւե
 տիս և ա մեզ յարութեան մարմնց մերոց
 որք կատարածի աշխարհիս որպէս զարե
 գակ պայծառացին, որպէս տէրն ասէ
 Յայնժամ ծագեցին արգարքն որպէս
 զարեգակն:

29. Ո՞ր ունի զականջս լուիցէ զինչ հո
 գին ասէ աւ եկեղեցիսն:

Գ. Ե. Ի երգիւ:

1. Եւ առ հրեշտակն սարդիկեցւոց
 գրեալ: Օայս ասէ որ ունի զէ
 հոգիս տոյ, և զէ աստեղս գիտեմ
 զգործս քո. զի զանաւն կենդանոյ ունիս
 և մեռեալ ես:) Հրեշտակնէ եպիսկոպոսն
 սարդիկեցւոց, և եպիսկոպոսս այս կոչիւր
 մելիտոն, բայց ոչ նրն մելիտոն, այլ այլ
 օմն մելիտոն կոչեցեալ:

Եօթն հոգիքն են է եպիսկոպոսուքն,
 և է աստեղքն են է եկեղեցիք ասիայ:
 Տեսի զգործս քո) այսինքն ես որ քննեմ
 զսիրտս և զեղեկանունս ծանկոյ զգործս
 քո ոչ միայն արտաքինս, այլ և զխորհուրդ
 սրտիդ: Գ. ու թէպէտ զանաւն կենդան

այ ունեա, այսինքն թէ պէտ յաչս մարդ
կան մը երևես, սակայն ես յորմէ ոչ ինչ
գաղիկ կարէ, անսանեմ զի մեռեալ ես
Հոգևոր:

2. | եր արթուն և հաստատեալ զայլս, որք
մեռանելոցք էին. զի ոչ գտանեմ զգործս
քո լիակատար առաջի այ իմոյ.) | Եթեա
ցիր 'ի քնոյ մեղաց և ճանաչեալ զպակասու
թիւնն քո: | մաշի՛ր յանուանէ քու մէջ,
զի հրեշտակ կոչես և գործդ սատանայիէ:
| Ի՞չ գտանեմ լի զգործ քո) այսինքն ոչ եւ
կատարեալք գործք քո: | Ե նմանես ծա
ռի միոյ որ զժողովի ունի և ոչ զպտուղ
այնպէս ևս գու զնմանութիւն միայն ու
նես առաքելոյ եպիսկոպոսե, բայց ոչ ու
նես զգործ բարի: Հաստատեալ զայլս,
որք մեռանելոցք էին) այսինքն զարթե
ր և ժրոյցիր 'ի գործս բարես, և բարի օրե
նակ տալով շինեա զնոսա, որոց չար օրե
նակ տալով պատճառ. Հոգևոր մահաւան
եղեր:

3. | Զիչեա ուրեմն թէ որպէս առեր և
լուար, և պահեալ և ապաշխարեալ, ապա
ուրեմն եթէ ոչ հսկեցես եկեղ առ քեզ
որպէս զգող, և ոչ գիտացես յորում ժա
մառ եկեղ առ քեզ.) | Զիչեալ թէ զորպիսի
խրատս յինէն առեր և լուար: | Եկեղ առ
քեզ որպէս զգող.) այսինքն ապա եթէ ոչ
զարթեցես 'ի մեղաց քնոյ գայցեմ առ
քեզ յանկարծ: | Ե որ քնի 'ի մեղաց քունն
ոչ

ոչ կամի ապաշխարել եթէ ոչ յետին օրն
կենաց իւրոց. վնկ աստ սպառնայ քս ե
պիսկոպոսին և ասէ. դու որ խորհիս ա
պաշխարել յետին աւուրն կենացդ. ոչ գե
տես զի յանկարծ որպէս գող եկից առ
քեզ և կորուսից զհոգի և զմարմինդ.
Վու որ այժմ կարես և ոչ կամիս ապաշ
խարել, եկեսցէ ժամանակ, յորում կամի
ցես և ոչ կարասցես ապաշխարել:

բն 4. Մի ունիս զսակաւ անուանս 'իսարդի
կեայ, որք ոչ աղտեղեցին զգեստս իւր
եանց. և շրջեացին ընդ իս 'ի սպիտակս զե
մեկ արժանիքն.) Մտ անունն ցուցանէ զս
և զանուանի այրս, զորս ամ զանուանէ կո
չէ. այսպէս ասաց ամ ցմօսէս: Յանուա
նէ քուսմէ ճանաչեցի զքեզ: Եւս քս
զոչ խարս իւր զանուանէ կոչեացէ: Սա
կաւք անուանք, այսինքն արք սակաւք կայ
ին 'ի սարդիկեայ. որք զհանդերձս իւր
եանց, այսինքն զանմեղութիւն 'ի մկրտու
թեանն ընկալեալք ոչ ապականեցին:
Եւ շրջեացին 'ի սպիտակս. այսինքն իմա
քուր շնորհօն աստուծոյ ոմ կայի ասէ:
Յնծալով ցնծացայց 'ի տր. զի զգեցոյց
ինձ զհանդերձ փրկութեան:

բն 5. Որ յաղթեաց. այսպէս զգեստաւո
րեցի սպիտակ զգեստուք, և ոչ ջնջեցից
զանուն նորա 'ի գրոյն կենաց և խոստովա
նեցայց զանուն նորա առաջի հօր իմոյ.
և առաջի հրեշտակց նորա:

6. Որ ունի ականջս լուսից զինչ հողին բն
ասէ առ եկեղեցիս:

7. Եւ առ եկեղեցին հրեշտակն եղբա
բասրաց եկեղեցւոյ գրեալ: Օ այս ասէ
մբն և ճշմարիտն՝ որ ունի զբնաւին դաւ
թի. որ բանայ՝ և ոչ որ փակէ, փակէ և
ոչ որ բանայ:

Փականն և բանաւին դաւթի է մարդկու մեկ
թիւնն քի՛ զոր է առ յազգէն դաւթի.
բանաւի ասի՛ զի ՚ի ձեռն մարդկութեանն
քի բացաւ ամ. զոր ինչ ամ խօսեալ էր
ցրաւիթ. և զոր ինչ դաւիթ մարգարեա
կան հողւով խօսեցաւ զմարդկութենէն
քի: Բն եբաց զամ խորհուրդս որք ՚ի
հին կտակարանոջ ծածկեցեալ էին և փա
կեցեալ. և զայնս ոչ որ կարէ փակել:
Փակեաց զդուռն լիմպոսին. և ը՛զ նոյնս
ոչ որ կարէ բանայ: Եւ բաց զդուռն երկ
նից արքայութեանն՝ և ոչ որ կարէ փա
կել. փակեաց զդուռն արքայութեանն
ընդ դէմ անարժանից՝ և ոչ որ կարէ բա
նայ:

8. Կիտեմ զգործս քո՝ ահա՛ ետու առա բն
ջի քո զդուռն բացեալ զոր ոչ՝ որ կար է
փակել: զի ունիս զսակաւ զօրութիւնս,
և պահեցեր զբանն իմ. և ոչ ուրացար զա
նուն իմ:

Եւ յսինքն՝ քան զի վասն խոնարհութեան մեկ
քո զքեզ փոքր և ոչ ինչ համարես: Եւ վասն
որոյ զամ յոյս քո ՚ի յիս զեանդես: Եւ վասն

այսորիկ տաց քեզ զդուռնս բացեալ Մ. յս
ինքն՝ զհմաստուութիւն՝ որով ոչ միայն զՏե
թանոսս՝ այլ և զՏրեայս անցես յեկեղեցի
իմ. 11) ասն այսորիկ ՚ի Տետագայ թիւն
ասէ. Մ. Տաւասիկ տաց ՚ի ժողովուրն սատա
նայի որք զինքեանս ասեն գու Տրեայս՝
և ոչ են.

բն 9. Մ. Տաւասիկ տաց ՚ի ժողովոյն սատա
նայի՝ որք ասեն զինքեանս գու Տրեայս՝
և ոչ են՝ այլ ստեն. Մ. Տաւասիկ արարից
զնոսա զի եկեսցեն և երկիրագագեն առա
ջի ոտից քոց՝ և գիտասցեն զի ես սիրեցի
զքեզ.

մեկ Տացից ՚ի ժողովոյն սատանայի. Մ. յսինքն
ըզ Տրեայս՝ որք ասեն թե ՚ի ժողովոյն
այ են, բայց ոչ են, այլ ՚ի ժողովոյն սատա
նայի են. զի հակառակ կան ընդ գեմ քի
և հալածեն զքրիստոնեայսն՝ զայստիկ տա
ցից քեզ ՚ի ծառայս՝ զի դարձցին առ քո
և զզջացեալք յառաջնոյ մուրուութենէ եր
կիրպագցեն. Մ. յսինքն՝ անկեալք յոսս քո
մեղայ ասիցեն և թողութիւն խնդրեսցեն
իքնս.

բն 10. Մ. ան զի պահեցեր զբանն համբե
րութեան իմոյ. և ես պահեցից զքեզ ՚ի
ժամու փորձութեան որ դաւոց է ՚իտե
զերս ամ, ՚ի փորձել զբնակիչս երկրի.

մեկ Մ. յսինքն՝ զի դու պահեցեր զբանն իմ
որով զքեզ խրատեցի՝ զի համբերութիւն
և երկայնամուրութեամբ տանկցի եր զամ հա
լածունս

լածանս և զնեղութիւնս : Այսհեցից և ես
զքեզ 'ի ժամու փորձութեան : Բայնքն
'ի ժամանակի յայնմիկ յորում տրայեանոս
կայսրն հալածեացէ զհաւանացեալս : Հա
լածանն տրայեանու եղև յոյժ սաստիկ և
հատարակ՝ որ որպէս ըզ հար բորբոքել
սկսաւ՝ բայց յոյժ կարճ մնաց :

11. Բհաւասիկ կամ վաղ վաղակի կալ զոր
ուսնս՝ զի մի որ առցէ զգասկն քո :

Բորք ընթերցեք զստանութիւնս : Խուման
կանցն սեբաստիոյ, ուր բարեոք կարես
խմանալ թէ որպէս որ կարէ զգասկ այլոց
առնուլ :

12. Որ յաղթեացէ տրարից զնա սիւն 'ի
տաճարի այն իմոյ . և ոչ ևս ելցէ արտա
քս . և գրեցից 'ի վերայ նորա զանուն այն
իմոյ . և զանուն քաղաքին այ իմոյ նոր եր
ուսաղէմայ . որ իջանէ յերկնից յայ իմնէ .
և զանուն իմ նոր :

Բորք քան զի եպիսկոպոսս այս խոնար
հեր՝ զինքն տկար համարէր : Եւ ապաւելն
իւր զսծ , առնէր . Եւ ասն այսորիկ ամ
զնա որպէս զսիւն հաստատ կամի առնել .
եթէ մնայցէ միշտ 'ի խոնարհութեան իւ
րում : Բայնս սիւն եղև յայ երեմիաս
առ որ ասաց ամ : Եւ տու զքեզ 'ի քա
ղաք ամուր . և 'ի սիւն երկաթեայ : Եւ ոչ
ևս ելցէ արտաքս : Բայնքն զայն հաս
տատ կալոյ շնորհն զոր տալոցեմ . այնքան
հաստատ մնայցէ մինչ զի ոչ երբէք շար
ժեցի :

ժեպցի աստ 'ի յեկեղեցւոյ, ոչ ևս անգ-
յերկնայնոյ երուսաղէմայ: Եւ գրեցից 'ի
վերայ նորա. Եւ յսինքն 'ի վերայ սեանն:
Եւ ըրտ' սովորու թիւն էր յառաջնում ժա-
մանակում, զի յաղթողք 'ի պատերազ մի
կանգնեցուցանէին զսիւն' և գրէին 'ի վե-
րայ այնմիկ զանունս իւրեանց: Օ անուն
այ իմոյ' և զանուն քաղաքին այ իմոյ նոր
երուսաղէմայ' և զանուն իմ' նոր: Եւ որ ա-
նունն է, անունն յս որ կոչեցաւ 'ի հրեշ-
տակէն:

Բն 14. Եւ առ հրեշտակն լաւողիկեցւոց
եկեղեցւոյն գրեալ: Օ այս ասէ ամէնն'
վկայն հաւատարիմ, և ճշմարիտն. որ է
սկիզբն ստեղծուածոցն այ:

Մեկ Եւ ամէնն թարգմանի հաստատ. կայուն. և
ճշմարիտ:

Բն 15. Գիտեմ զգործս քն զի ոչ ցուրտե՛ս
և ոչ ջերմ. երանի թէ ցուրտ իցէ եր, կամ
ջերմն:

Մեկ Եւ ըրտ' ջերմնէ նա, որ արդարէ և ան-
ասէր: ցուրտնէ մեղաւորն' և ցուրտ 'ի սի-
րոյն այ: Եւ այց ճանաչէ զմեղս իւր, և
զինքն մեղաւոր համարէ:

Բն 16. Եւ զի գաղձես, և ոչ ցուտ և ոչ
ջերմ, սկսիմ փոխել զքեզ 'ի բերանոյ իմոյ:

Մեկ Եւ ըրտ' գաղձնէ մեղաւորն այն' որ թէ
պէտ մեղաւորէ. սակայն ոչ ճանաչէ ըզ
մեղս իւր, և վասն կեղծաւորութեան զին-
քն բարի համարէ: Եւ ըրտ' ասէ քս երանի
թէ

Թէ ջերմ իցէիր: Լ. յսինքն՝ արդար. կամ
 ցուրտ իցէիր: Լ. յսինքն՝ զքեզ մեղաւոր
 համարիցէիր: Եւ իսկ: գուցէ
 վասն ասինն այ դատաստանին ապաշխար
 իցէիր: Լ. այց քան զի գաղձես և ոչ ես
 արդար, և գոյով մեղաւոր, զքեզ մեղաւոր
 ոչ համարիս վասն հպարտութեան քո:
 Վասն այսորիկ կամիմ փխսել զքեզ ՚ի բե
 րանոյ իմմէ: Լ. որդ՝ որովայնն այ է սբ ե
 կեղեցին՝ իսկ բերանն եկեղեցւոյն է մկր
 տութիւնն՝ որով մտանեմք յեկեղեցին:
 Էջայնժամ փխսէ ամ զգաղձ մարդն յո
 րովայնէ և ՚ի բերանոյ. յորժամ մարդ կո
 ռուսանէ զշնորհն մկրտութեան. և զրկե
 ՚ի հաղորդութենէ սբւոյ եկեղեցւոյն:

17. Օ ի ասես թէ հարուստեմ և ճոխա
 ցեալ, և ոչ բնչի կարօտիմ, և ոչ գիտես զի
 դու ողորմելի ես և թշուառական և աղ
 քատ՝ և կոյր՝ և մերկ:

Եւ պիտկոպոսս այս հարուստէր մարմնաւոր
 ընչիւք: Լ. այց թափուրէր ՚ի հոգևոր ա
 ապքիսութեանց, իրաւի՛ որ լի էր ամ
 թշուառութեամբ, զի անցաւոր հարստ
 ութիւնն ոչ փրկէ զմարդ թաղց առաքի
 նութեան:

18. Էջորդորեմ զքեզ գնել յինէն զոսկի
 փորձեալ հրով. զի ճոխացիս՝ և զզգեստո
 սպիտակ զգեսցիս, և ոչ երևեսցի նախա
 տանք քոյոյ մերկութեան: և դեղոք օժերն
 զաչս քո զի տեսցես:

բեմն ճախորդութեամբ • Եւ զընթրիս
արարից ընդ նմա, և նա ընդ-իս • Տես թե
որ քանուոյ համարե տը զչնորհս իւր ոչ
արտաքսիլ, և զներչնչումն նորա ընդ-ու
նիլ • Տես թե որ քան սիրե անձ զարտա
տուս՝ զզջումն սրտի և զդարձումն մեղա
ւորաց առնա՝ զի զայսոսիկ զցանկալի կե
րակուր, զանոյշագոյն խորտիկ • և զխոն
դալի իրախճան իւր համարե ասելով •

Օ ընթրիս արարից ընդ նմա •

բն 21. Որ յաղթե տաց նմա նստիլ ընդ-իս
յաթոռ իմ • որպէս և ես յաղթեցի և նքս
տայ ընդ հօր իմոյ յաթոռ նորա •

մեկ Բ. յսինքն՝ մասնակից առնեմ զնա արքայ
ութեան իմում, ուր կայ լոյսն յաւիտեանս
կան • հանգիստ կատարեալ, խնդութիւն
անճառելի՝ և փառք մշտնջենական • իմա՝
յայսոսիկ եօթն թուղթս՝ առ եօթն ե
կեղեցիս՝ քս զյաղթանակն և զբարբիոնն
խոստանայ միշտ յաղթողաց • Բ. յսինքն՝ այ
նոցիկ որք յաղթեն ցանկութեան մար
մնոյ • փորձութեան դիւաց՝ և փառաց
աշխարհի •

բն 22. Որ ունի ականջս լուիցե զինչ հոգին
ասէ առ եկեղեցիս •

Պ. Լ. Ի. Չորրորդ •

բն 1. Եւ յետ այսորիկ տեսի ահա դրու
նք երկնից բացեալքէին • և ճայնն
առաջին զոր լուայ որպէս զփող
խօսեց

խօսէր ընդ իս և ասէր: Եւ այս և ցուցից
քեզ որ ինչ լինելոցէ առապայն:

2. Եւ վաղվաղակի եղէ ես յողի. և աս-
հա աթոռ անդ յերկինս և ի վերայ աթո-
ռոյն նստեալ:

Եւ ըկինքնէ՛ եկեղեցին քի՛ աթոռն սիրտք մեկ
սրբոց յորս որպէս յաթոռի հանգչի նս-
տեալն: Եւ յինքն՝ ամբօ՛րպէս պօղոս ա-
սէ: Տաճարն այ՛ սա է՛ որ էք դուք:

3. Եւ որ նստէր նմաներ քարին յասպի բն
սոյ. և սարդ-իոնի՛ և ծիածան կայր շուրջ մեկ
զաթոռոյն նման տեսութեան զմիտոյ: մեկ
Վաստեալն է մորն մեր յս՝ քօ՛ որ մեծաւ
պատճառաւ նմանի քարանցն յասպիսոյ և
սարդ-իոնի: Օ ի յասպին՝ կամ յասպին
կանանչագոյնէ՛. որ ցուցանէ զամբու-թին
նորա որ է միշտ կանաչ: Եւ յինքն՝ ան-
թառամ և անմահ: Իսկ սարդ-իոնն որ է
կարմիր՝ ցուցանէ զմարդկութիւնն և
զմարմինն նորա արեամբ ներկեցեալ. զոր
մէ ետայի ասաց: Ի նդէր են կարմիրք
ձորձք քոյք: Եւ ծիածան կայր շուրջ
զաթոռոյն նման տեսութեանն զմիտոյ:
Օ ծիածանն է՛ ողորմութիւնն ամբօ՛րպէս
մենուստ շրջապատի եկեղեցին. զոր ամ-
ետ ցնոյ ՚ի նշան ողորմութեան և գթու-
թեան: Վման տեսութեանն զմիտոյ:
Օ ի որպէս զմրուխտն առողջացուցանէ
զաչս տկարացեալ. այսպէս մեղաւորք մար-
դիք կուրացեալք հոգւոյ աչօքն՝ և յուսա-

Հատեալք, հայելով յողորմութիւնն ւայ,
որովք պուննիք, մաքսաւորք, և աւա
զակք փրկեցան. յայնժամ յուսադրեալք
առողջանան յուսահատութիւնք իւրեանց:

քն

4. Եւ շուրջ զաթոռովն աթոռք քսան
և չորս. և ի վերայ աթոռոցն քսան և չորս
երիցունք նստեալք. զգեցեալք զգետուք
սպիտակօք, և ի գլուխս նոցա պսակք ոս
կեայք:

մեկ

Բարձր քսան և չորս երիցունքն քսան և
չորս մարգարէքն, և քսան և չորս աթոռք
նեն քսան և չորս գիրք նոցա մարգարէա
կանք: Եւ այսոքեկք քսան և չորս գրեան
քս մարգարէականք աթոռ կոչին: Վասն
զի որպէս մինչ որ վաստակեալ նստելով
յաթոռ հանգստանայ, այսպէս մարգա
րէքն դադարեալք յաշխարհական հոգւոց
և պարապեալք յընթերցմունս անժաշունչ
գրեանց որպէս յաթոռի հանգստանային
Բայց աստ հարցանի: Երով հետև աթո
ռն նշանակե զեկեղեցին քի որ է եկեղե
ցի նոր. զի արդ՝ կարէ ասել թէ քսան
և չորս գրեանքն որք են հինք, էին շուրջ
զաթոռովն՝ որ է նոր եկեղեցին քրիստոսի:
Սատասխանեմ և ոսկեմ թէ յորժամ տա
նուտէր որ կամի զտունն իւր ապահով
պահել ՚ի գողից և յաւազակաց՝ ամրացու
ցանէ զտունն այն որմօք և պարսպօք: Եւ
այպէս ևս քս անն մեր առի ապահով և ան
մեաս պահել զեկեղեցին որ է տուն իւր՝

քնդ դեմ հերիտիկոսաց՝ ամրացոյց զնա և շրջապատեաց գրեանքքն հին կտակարանաց, Վրան զի զոր ենչ այժմ եկեղեցին հաւատայ և դաւանի՝ զնոյն յառաջմէ նախագուշակեցին քսան և չորս գրեանքն մարգարեից: Ապիտակք զգետաքն զմաք բուծելն վարուցն սրբոց ցուցանեն: Իսկ ասկեայք պսակքն զվարձս նոցա. որոց ամ վասն մաքրեից վարուցն խոստանայ:

5. Եւ յաթողոյ ելանէին փայլատակմունքն ձայնք, և որոտմունք. և եօթն զամբարք բորբոքեցեալք առաջի աթողոյն. որք են եօթն ոգիք ւոյ:

բն

Փայլատակմունքն ցուցանեն զհրաշս՝ որք եղեն և լինին յեկեղեցւոջ: ձայնքն նշանակեն զքարոզութիւնն վարդապետաց եկեղեցւոյն: Իսկ վասն որոտմանցն իմացեալ լինի ահարկութիւնն զոր վարդապետք բարոզեն: Սինախան ձայոյզք վարդապետքն մինչ սիրով ոչ կարեն զմեղաւորս առ ամ դարձուցանել. յայնժամ սկսին զսարսափելիս քարոզել. որովք դարձուցանեն զնս՝ իմեղաց առ ամ: Եւ եօթն զամբարքն որք են եօթն ոգիքն ւոյ՝ ցուցանեն զեօթն արփեան շնորհան՝ որովք կեայ, և լուսաւորն եկեղեցին քի:

և կ

6. Եւ առաջի աթողոյն որպէս զծով ապակեան նման բիւրեղի. և իմէջ աթողոյն՝ և շուրջ զաթողով չորք կենդանիք զի աչօք յետոյ և առաջնոյ:

բն

մեկ յոյս այս՝ սրինակէ սրբոյ մկրտութեւ:
 Օ՛ի ըստ որում ծովս այս է ապակեան
 ցուցանէ զբեկանաւորութիւնն և զանկայ
 ութիւնն մարդկային: Վասն զի զչնորհս
 մկրտութեան՝ ի մարմնի մերում որպէս յա
 պակեղէն անօթոջ տեսանեմք: Իսկ բիւր
 եղն որ է հաստատուն քան զապակին,
 ցուցանէ թէ այն շնորհն մկրտութեան
 որ աստ՝ ի մարմնի անկայունէ վասն մարդ
 կայնոյ տկարութեանն: յերկինս լինելոցէ
 հաստատուն: Կայուն՝ և պինդ որպէս բիւ
 բեղ: Եւ չորք կենդանիքն լի էին աչօք
 յետոյ և յառաջոյ: Չորք կենդանիքն են
 չորք գլուխք աւետարանիչքն: Որքս ու
 նին զաչս յետոյ և յառաջոյ: Մռաջինն է
 ժամանակն անցեալ: Իսկ յետինն է ապառ
 նին: Մրդ՝ խոհեմութիւնն է նայելով յան
 ցեալն և ըստ նմին տրամադրել զինքն աւ
 ապառնին: ուստի ունիլ զաչս յետ կոյս
 և յառաջ կոյս զխոհեմութիւն աւետարան
 չացն ցուցանէ:

քն 7. Եւ առաջին կենդանին էր նման ա
 սիւծու: Երկրորդն՝ նման էր երնջոյ:
 Երրորդ կենդանին ունէր զերեսս մար
 դոյ: Եւ չորրորդ կենդանին նման ար
 ծըւոյ թռուցելոյ:

մեկ Մրդ՝ երեսն մարդոյն ցուցանէ զմատէ
 ոս՝ զի սա՛ զաւետարանն իւր ի մարդկու
 թենէ քի սկսաւ ասելով. գերք ծննդեան
 յի քի: Երեսն աւսիւծոյն ցուցանէ զմար
 կոս՝

կոս՝ որ զաւետարանն իւր սկսաւ գրել 'ի
գոջմանէ անապատին ասելով: Չայն բար
բառոյ անապատի: Երեսն զուարակի ցու
ցանէ զղուկաս: զի սա՛ 'ի քահանայութե
գրեաց ասելով: Եղև քահանայոմնս քան
զի գործ քահանայի էր մատուցանելն զգո
ւարակն: Իսկ արծիւն ցուցանէ զյօժան
նէս՝ որ հանգոյն արծըւոյ մտօք վերացաւ
յերկինս՝ և սլացաւ մինչև յածութիւնս
բանին և ասաց: Իսկզբանէ էր բանն, և
բանն էր առ ձծ:

8. Եւ չորք կենդանիքն՝ իւրաքանչիւրք բ.ն
նոցա ունէին զթևս վեց: Եւ շուրջ
զինքեամբք և 'իներսն լի աչօք և ոչ հանգ
չէին ոչ տիւ և ոչ գիշեր յասելոյ, սբ սբ
սբ տր ձծ ամենակալ՝ որ էր՝ և որ է, և
որ գալոցէ:

Սուրբք աւետարանիչքն առին զթևս մե-կ
իմաստութեանն հոգւոյն սրբոյ՝ զի ուր
վարդապետք հնոյ կտակին զածաշուչ
գրեանսն մարմնաւորապէս, և ըստ նկարա
գրին միայն իմանային և մեկնէին: Ս ասն
որոյ և որպէս մարմնաւորք կենդանիք յեր
կիր սողային: Սուրբք աւետարանիչք ա
ռեալք զչնորհս հոգւոյն սրբոյ որպէս
զթևս՝ սլացեալք մտօք յերկինս՝ ուստի
զիմացուած և զիմաստութիւնն. և զհոգ
և որ մեկնութիւնն ձծաշունչ գրոցն առ
մեզ ի ջուցեալ բերին: Ս էց թևքն որք
զաւետարանիչսն բարձրացուցանէին յեր
կինս:

կինս՝ են զեց առաքիտութիւնքն: չորք
կարտինալականքն այսինքն. խոյհեմութի
ողջախոհութիւն արեւութիւն. արդարու
թիւն. և երկուս ևս սէր այ, և սէր մերձա
ւորին: Տիւն ցուցանէ զաջողութիւնն. և
դիշերն զձախորդութիւնն: Օ ի ոչ է
բաւական միայն յաջողութեան. այլ և՛ ի
գիշերի: Մ. յսինքն՝ ձախորդութեան օրհ
նել զամբ և ասել՝ սբ սբ սբ մր զօրու
թեանց:

Եւ 9. Մ. և յորժամ ժողին կենդանիքն զպա
տիւ՝ զփառս և զօրհնութիւն նստողին ի
վերայ աթոռոյն կենդանւոյն յաւիտեանս
յաւիտենից:

10. Մ. նկանէին քսան և չորս երեցունքն
առաջի նստողին յաթոռ՝ և երկիրպագան
էին կենդանւոյն յաւիտեանս յաւիտենից.
և արկանէին զպատկա իւրեանց առաջի
աթոռոյն ասելով:

11. Մ. ըժանի ևս մը մեր աւնուլ ըզ
փառս և զգառիւ՝ և զօրութիւն՝ զի դու
ստեղծեր զամբ և վասն կամաց քոց էին
և օտեղծան:

Եւ 12. Օ ինչ կարէ մարդ տալ այ, կամ զինչ կա
րէ աւնուլ մծ ի մարդկանէ զօր ոչ իցէ
ուեցեալ յայ. կամ զինչ կարէ աւնել
մարդ թարց նմա, որ ասէ: Մ. և այց իմ
ոչ ինչ կարէք աւնել: Մ. անձաւելի բա
րութիւնն այ: Օ ի վաճառէ զարքայու
թիւնն երկնից, և կամի զի գինն արքայու
թիւնն

Թեան իցէ բարեգործութիւնն: Եւ քան
 զի գիտէ զի բարեգործութիւնն առանց
 խնդանն ոչ կարէ ունիլ: Ս ասն որոյ ասոյ
 զշնորհս իւր՝ որով մարդս կարացէ բա
 ըս գործել, և նորօք զարքայութիւնն
 գնել: Եւ որ՝ երկուքն արկանէ ին ըզպատ
 կս իւրեանց առաջի այ՝ զի գիտէին բար
 ւոր, Թեպէտ զպսակս այնոսիկ վասն բա
 րեգործութեան նոցա ետ ամ նոցա: Ս
 կայն ևս նոյնք բարեգործութիւնքն շնոր
 հք և օգնականութեամբն այ գործեցան:

Գլուխ հինգ երրորդ.

1. **Մ**Եւ տեսի յաջոյ ձեռնն որ նստէր
 յաթոռն զգիր գրեցեալ. ներ
 քոյ և արտաքոյ կնքեցեալ եօթն կնքովք: բն
 Ի իրն զհին և զնոր կտակարանն ցուցանէ մեկ
 և գիր ասի եղական թւով, նախ զի եր
 կաքանչիւրքն միով հոգևով այ գրեցան:
 Եւ զհորդ՝ զի զմիոյ քէ խօսին: Եւ երբն
 գրածն զհոգևոր իմացուածն. իսկ ար
 տաքինն զնկարագրին իմացուածն ցուցանէ.
 Իսկ զեօթն կնքոցն որովք կնքեցեալէք
 զգիրն խօսեսցուք յետոյ.

2. Եւ տեսի զհրեշտակ մի՝ զօրաւոր՝ որ
 քարոզէր ձայնիւ մեծաւ և ասէր. ով է բն
 արժանի բանալ զգիրն, և լուծանել ըզ
 կնքն նորա:

Հրեշտակն զօրաւոր է գաբրիէլ հրեշ մեկ
 տակապետն

տակապետն որ զօրութիւնն այ թարգմանիւ
3. Եւ ոչ ոք կարէր՝ ոչ յերկինս, ոչ յեր
կրի, և ոչ ՚ի ներքոյ երկրի, բանալ զգերն
ոչ ևս հայել ՚ի նս:

4. Եւ ես լայի յոյժ՝ զի ոչ ոք արժանի գը
տաւ բանալ զգերն, և ոչ տեսանել զնս:

Սէկ Սէ յերկինս: Եւ յսինքն՝ հրեշտակք: ոչ յեր
կրի: Եւ յսինքն՝ մարդեկք: ոչ ևս ՚ի ներ
քոյ երկրի: Եւ յսինքն՝ ՚ի լիմպոսն հոգիք
սրբոց հարց սոքա ոչ այնքան յայտնապէս
Ժանեան զխորհուրդ մարդեղութեանն
քի. որպէս զկնի առաքման հոգւոյն սր
բոյ որ ծանուցաւ աշխարհի: Սասն ո
րոյ և լայր յօհաննէս:

5. Եւ միոմն ՚ի յերկցանցն ասէ մի՛ ող
բայր՝ ասա՛ յաղթեաց առիւծն յազգէն
յուդայ յարմատոյն դաւթի բանալ զգերն
և յուծանել զեօթն կնիք նորա:

Սէկ Եւ առիւծն յազգէն յուդայ է՝ անն մեր քս՝
զորմէ խօսելով յակօք ասէ. կորիւն առիւ
ծու յուդա: Եւ րմատն ևս դաւթի է՝ քս՝
զի թէ պէտ արմատն մարդկութեանն քի
է դաւիթ, Սակայն ըստ անուծեանն քս
է արմատ, և սկիզբն և ստեղծող դաւթի:

6. Եւ հա՛ ՚ի մէջ անուոյն՝ և չորից կենդա
նեաց՝ և ՚ի մէջ երկցանց գառն կայր իբրև
զենեալ. որոյ էին եօթն եղջիւրք, և
եօթն աչք: Սրք են եօթն հոգիք այ ա
ռաքեցեալք ընդ ան երկի:

Սէկ Եւ ասանէ՛ քս զոր յօհաննէս մկրտիչն մտ

Երանք եցոյց ասելով: ԲՆՏԱՆ գառն այ: ԲՆԻ գառն որպէս զենեցեալ, և ոչ ասե բացարձակապէս զենեցեալ: Սի թէ պէտ զենաւ, սակայն ոչ ապականեցաւ մաք մին նորա: Եւ օթն եղջւրքն քի են եօթն շնորհք հոգւոյն սրբոյ որովք լի էր քս: Եւ քան զի զօրութիւնն կենդանեաց կայաւ ծայ յեղջիւրս նոցա: 1) ասն այսորիկ ըստ զօրութեանն եղջիւրք կոչին եօթն արիւեան շնորհք: Բայց քան զի շնորհքն հոգւոյն սրբոյ ոչ միայն զօրաւորք են. այլ և են լուսատուք: 1) ասն այսորիկ ըստ լուսատութեանն աչք կոչին: Հոգիք այ աօին, զի յայ տրին: Եւ առաքին ընդ ամ երկիր, զի որպէս ընդ ամ երկիր ել բարբառ անուանն քի: այսպէս ևս յամ տեղիս գտանի շնորհք հոգւոյն սրբոյ:

7. Եւ եկն և էառ յաջոյ՝ որ նստէր յա թառ զգիրն:

ԲՆ

8. Եւ յորժամ եբաց զգիրն՝ չորք կենդանիքն և քսան և չորք երիցունքն անկան առաջի գառին՝ ունելով իւրաքանչիւրքն զքնարս և զբուր վառ ոսկեղէնս լի հոտօք որք են աղօթք սրբոցն:

Սարդկութիւնն քի էառ զգիրն: ԲՆԵՆՔՆ՝ զամ իմաստութիւնն ՚ի հօրէ այ և զզօրութիւնն որով լուսաւորէ և ջատագովէ զեկեղեցին իւր, և զամ հաւատացեալն: Եւ չորք կենդանիքն: ԲՆԵՆՔՆ՝ աւետարատ ծրարն՝ առաքեալքն և ընդ նոսա համայնք

ԵԷԿ

սքք նորոյս կտակին: Եւ քան և չորս երե
 ցունքն: Եւ յսկնքն՝ քան և չորս մարգա
 րէքն՝ և ընդ նոսա համայնք նահապետք և
 ամ սքք հնոյ կտակին՝ մինչ տեսն զգերն
 բացեալ: Եւ յսկնքն՝ յորժամ յայտնեցաւ նց
 ամ խորին խորհուրդս՝ ի ձեռն քի՝ անկան
 առաջի նորա վասն յոյժ սուկացեալք գո
 լոյն՝ այն քանիցս անկանին առաջի քի որ
 քանից խոկան զքի անպատմելոյ խոնարհ
 ութենէ: և խոնարհեցուցանեն զինքեանս
 Վնարքն են սիրաք նոցա որովք երգեն
 զգովասանութիւնս այ: Եւ քուրվարքն
 են բերանք նոցա յորոյ ելանեն քաղցրա
 համ բուրումն խնկահոտ ազօթից՝ զորոյ
 դաւիթ աօէ ուղիղք եղիցին ազօթք իմք
 որպէս խունկ առաջիքս ամ:

9. Եւ երգեն զերգ նոր ասելով: Եւ
 ժանի ես առնուլ զգերն և քանալ զինքս
 նորա: քան զի մեռար և փրկեցեր զմեզ այ
 արեամբք քով յամենից ցեղից և լեզուէ ժո
 ղովրդենէ և յաղգէ:

10. Սոր էր երգն այն, զի նիւթն երգոյն էր
 նոր: զի նոր է քի մարգեղութիւնն, և
 փրկութիւնն, նոր էր քի երկնաւոր վար
 դապետութիւնն և բարերարութիւնն:

Սոր էր խորհուրդն եկեղեցւոյն զոր հաս
 տատեաց: և նոր օրէնն զոր սահմանեաց:
 նոր էր ևս քարոյն նորա և պատուիրանն՝
 որպէս ինքն ասաց: Ո պատուիրանն նոր
 տամ ձեզ զի սերեցէք զմիմեանս՝ որպէս

տիրեցի զձեզ: Եւ արժանի ես ար առնուլ
 զգերն, և բանալ զկնիք նորա: Եւ յսինքն
 իրաւի դու էիր արժանի բանալոյ զգերդ
 զոր բացեր: յետոյ տան Ծքն զպատճառն
 Թէ էր, արժանի, ասելով: Եւ ան զի զի
 նար: Եւ հաւ աստ յայտնէ Թէ հայրն երկնա
 ւոր վասն արդեանցն շարչարանացն և մա
 հուանն թի ետ զկարողութիւն բանալոյ
 զգերն: Փրկեցեր զմեզ այ: Եւ յսինքն՝ ոմ
 դնեցէ որ զի իմն ոչ միայն վասն իւր
 այլ և վասն հօր իւրոյ: Եւ այց զորս գնե
 ցեր արեամբ քով վասն քո և վասն հօր
 քո: այսոքիկ գնեցեալքս ոչ էին միայն՝ ի
 միոյ ազգէ. այլ յամ ազգէ. յամ լեզուէ.
 և յամ ժողովրդենէ:

10. Եւ արարեր զմեզ այ մերոյ Թագա
 ւորս և բահանայս՝ և Թագաւորեացուք ի
 վերայ երկրի:

ԲՆ
 ԹԵՂ

Օ այսմանէ խօսեցաք ի մէկ գլուխն՝ և ի
 վեց Թիւն: Եւ այց աստ մեկնեացուք զյն
 տին մասն որ ասէ: Եւ Թագաւորեացուք
 ի վերայ երկրի: Օ ի բարեք բրեստոնեայ
 քն ոչ միայն Թագաւորեն ընդ թի յերկե
 նա. այլ Թագաւորեն աստ ևս ի վերայ
 երկրի տիրելով մարմնոյ՝ աշխարհի և սա
 տանայի:

ԹԵՂ
 ԲՆ

11. Եւ տեսի և լուայ զձայնս հրեշտա
 կաց բազմաց շուրջ զաթոռոյն զկենդա
 նեօքն և զերեցամբքն, և էր Թիւ նոցա հա
 զարք հազարաց, և բեւրք բեւրոց:

Մեկ հրեշտակքս այսորիկք են պահապանք
հրեշտակքն:

Բն 12. Որք ասէին ձայնիւ մեծաւ: Ըրժա
նի է գառն որ զենաւն առնուլ զզորու
թիւն՝ և զամուրթիւն՝ և զիմաստութիւն,
և զկարողութիւն: և զպսակս՝ և զփառս, և
զօրհնութիւն:

13. Եւ ամ արարածք որք են՝ իյերկինս
և որք են՝ իյերկրի: և որք ի ծովու: և
որք ի նմին, լուայ որք ասէին ձայնիւ մե
ծաւ, նստողին յաթոռն և գառին՝ օրհ
նութիւն՝ և պատիւ և փառք և կարողու
թիւն՝ իյաւիտեանս յաւիտենից:

14. Եւ չորք կենդանիքն ասէին Մէն,
և քսան և չորս երիցունքն անկան ի վերայ
երեսաց իւրեանց և երկիրպագին կենդա
նւոյն յաւիտեանս յաւիտենից:

Մեկ Որք իյերկինս: Ըյսինքն՝ քրիստոնեայքն:
Որք իյերկրի՝ Ըյսինքն՝ դէքն: Որք ի
ծովու: Ըյսինքն՝ հրեայքն: և հեթանոս
քն յաւուրն գառաստանին երկիրպագա
նելոց են քի, բարեք քրիստոնեայքն սիրով
և կամաւ, իսկ չորք քրիստոնեայքն, դէքն
հրեայքն և հեթանոսքն ակամայ և բռնա
դատեցեալք:

Գլխի վեց երոր:

Բն 1. **Ե**ւ տեսի յորժամ եբաց գառն ըզ
մինն իյեթանց կնքոց: և լուա
զմինն ի չորից կենդանեաց որ ա

տէր որպէս զձայն որուման: Եւ Կ և տես
Կենդանիս:

2. Եւ տեսի ահա ձի սպիտակ՝ և որ նստէր 'ի վերայ նորա ունէր զաղեզ. և տաւաւ նմա պսակ: և ել յաղթողն զի յաղթիցէր:

Եւ որ՝ սպիտակ ձիս, աստ ցուցանէ զառաքեալսն և զայլս այրս պաշտօնեացս աւերտաբանին՝ որովք քս յաղթեաց աշխարհիս, և հնազանդեցոյց զնա ինքեան: Մմանին առաքեալքն ձիոյ՝ նախ վասն քարոզութե զի որպէս ձին անաս մտանէ 'ի պատերազմ. այսպէս և առաքեալքն քաջապէս մտին 'ի մարտ՝ ընդ սատանայի՝ և ընդ անհաւատից: Եւ ընդ որո՞ր ձին դիւրաւ սանձահարի՝ և հնազանդեալ տեառն՝ և ըստ կամաց տեառն շարժի՝ այսպէս և առաքեալքն շնորհօք քի սանձեցին զինքեանս՝ և միշտ ըստ կամացն քի շարժեցան: Եւ որո՞ր ձինէ արագընթաց՝ այսպէս և առաքեալքն շուտով տարածեցին զանունն քի ընդամ երկիր ուր ել բարբառ նոցա: Օ այս մանէ խօսելով զարքայի մարգարէն ասէ 'իտան գլուխ: Եւ որ ար զտունն յաղայ որպէս զձի փառաց իւրոց 'ի պատերազմ. Հեծեալն կամ նստեալն 'ի ձիս է քս՝ նստումն այս եղանի միջնորդութեամբ կուրտանին, կամ թամբին՝ զոր տաճիկք է յէրկոչեն՝ որ ցուցանէ զարդարութիւնն վաբուց. զորմէ դաւիթ ասէ: Եւ արդարութիւնս

Թիւնս և յիրաւունս հաստատեալ է աթոռ
քո: Աստ նստողս 'ի ձին զերկու մտրակս
ունի՝ որոց մինն է ահն ամայնոյ դատա
տանի՝ որով խոտորէին առաքեալքն՝ իչարե
իսկ միւս մտրակն է սերն՝ որով առնէին
զբարին, և սանձն է առաքինութիւնն
խոհեմութեան, և խելամոռութեան: Աղեղ
նէ աւետարանն, յորմէ այնքանք ելանն
սլաքուիք որ քանս ունի բանս և զգածմու
նս: Սըրքքս այտորիք զամենեսեան սպա
նանէ: Այնքն՝ զմեղաւորս՝ յորժամ աս
ասցէ յաւուրն դատաստանին: Արթայք
յինէն անիծեալք: Աւ ապրեցուցանէ
ընոսա. աւորս ասասցէ. եկայք օրհնեալք
հօր խնոյ: Սպիտակէ ձին վասն մաքրու
թեան վարուցն: Աւ նստեալն 'ի ձին ու
նի զպսակ՝ զի է յաղթող յոյժ:

քն 3. Աւ յորժամ եբաց զկնիքն երկրորդ՝
լուայ յերկրորդ կենդանւոյն որ ասէր՝ եկ
և տես:

մեկ 4. Աւ ել այլ ձի կարմիր՝ և որ նստէր՝ ի վե
րայ նորա տուաւ նմա՝ զի բարձցէր զխո
ղաղութիւն 'ի յերկրէ. և զմիմեանս սպանի
ցէին, և տուաւ նմա՝ սուր մեծ: Սարմիր
ձին է ժողովուրդն անհաւատից, որ ըզ
բրիստոնեայս հալածէր՝ ի ներոնէ մինչև
ցմեծն կոտանդիանոս: Սարմիր էր ձիս
այս՝ զի ծարաւէր հեղուլ զարիւնս բրի
տոնէից: Սստողքն՝ ի վերայ ձիոյս էին
կայսերք՝ և թագաւորք անհաւատից: Տա

ւաւ սոցան թուր մեծ: Բայնքն՝ թոյլու
ու թեամբն այ՝ օրասպան արարին զք մար
տիրոքսն:

5. Եւ յորժամ եբաց զկնիքն երրորդ՝ լո
ւայ յերրորդ: Տրեշտակէն որ ասէր՝ եկ և
տես: Եւ ասան ձի սեաւ՝ և որ նստէր ՚ի
վերայ նորա ունէր կշիռ ՚ի ձեռի իւրում
6. Եւ լուայ զձայն ՚իմէջ չորից կենդա
նեացն որ ասէր: Երկու քաշ ցորենոյ գե
նարի միջ: Եւ երիցս երկակի քաշ գա
րոյ գենարի միոյ: Եւ գինւոյն և ձիթոյ
մի շնասիցէք:

Սեաւ ձինէ տիտոս կայսրն հռոմայ: և
նստեալն ՚ի վերայ նորա է բարկութիւնն
այ. զի որպէս ձիավարն հրամայէ ձիոյն
ոչ ձայնիւ. այլ դրդելով. այսպէս ևս ան
հարկ խորհուրդ ՚ի սիրան տիտոսի եր
թալ և ասպատակել զերուսաղէմ: Սն ու
նի զկշիռ դատտոտանի՝ և վրիժախնդրու
թեանն այ որով հատուցէ զվրէժ երու
սաղէմացւոցն՝ քրիստոսասպանից: Բորդ
ցորեանն ցուցանէ զազնուազարման, երու
սաղէմոյ: Իսկ դարին ցուցանէ զռամիկ
և զդռեհիկ ժողովուրդսն: Իւրաքանչիւր
չափն վերոյ ասացեալ պարունակէ յինք
եան զհնգ այրս ազնուազարմիցն. և եր
կու քաշն զտասն նոցա: Բորդ՝ մինչ ասե
թէ երկու քաշն ցորենոյն գենարի միջ
ցուցանէ թէ հռոմայեցւոց կայսրն զկնի
ասպատակելոյն զքնասպան երուսաղէմը զ

տասն այրս անուատահմիցն երուսաղէմայ
 արժաթոյ միող վաճառեաց: Իսկ երեցս
 երկակին առնէ քաչս վեց. և իւրաքանչ
 եւր քաչն ունելով յնքեան զհինգ այրս
 գռեհկաց. համայնքն առնեն զարս երե
 սուն՝ որ ցուցանէ թէ զերեսուն այրս
 գռեհկացն արժաթոյ միոյ վաճառեցին: Եւ
 յսպէս կանեցաւ դատաստանն այ՝ զի
 երուսաղէմացիքն գնեցին զքս երեսուն
 արժաթոյ: Իսկ երեսունն նոցա վաճառե
 ցան միոյ դենարի: Եւ ինչոյ և ձիթոյ մի՝
 վնասեացես: Եւ յսինքն՝ ի վ տիտոս՝ մի՝
 վնասեացես հաւատացեալոցն ՚ի քս: Արք
 սերով գինւոյ՝ և ողորմութեամբ ձիթոյ
 նմանին: Ար և եղև իսկ զի յառաջ քան
 զերթալն հռոմայեցւոց յերուսաղէմ. առ
 ՚ի կործանել զնա, անձ ազդեաց հաւատա
 ցելոցն երսնել յերուսաղէմայ. որք ելեալք
 անտի զերծան ՚ի չարեացն: Եւ այս եղև
 զկնի քառասուն և երկու ամացն յետ համ
 քարձմանն քի: Եւ անիւր ընթերցող՝ իմե՛ր
 հայոցս անաշուկն ուր կապիճէ գրած՝
 ՚ի յատենացւոցն չափէ գրած:

7. Եւ յորժամ եքաց զկնիքն չորրորդ՝
 լուայ զձայնն չորրորդ կենդանւոյն որ ա
 սէր՝ եկ և տես:

8. Եւ ասա՛ ձի շլուոս՝ և որ նստէր ՚ի
 վերայ նորա անուն նորա մաս՝ և դժոխ
 հետևէր նմա: Եւ տուաւ նմա կարողու
 թիւն ՚ի վերայ չորից կողմանց աշխարհես՝

սպանանել օրով՝ օրվու՝ և մահուամբ՝ և
գազանօք երկրի։

Ըրդ՝ շ լուռս գոյնս է՝ գոյն խոտոյ որ մինչ մեկ
արեակէզ լինի սկսե գեղնիլ։ Ըրդ՝ ձեռ
այս ցուցանէ զկեղծաւոր՝ և ամբարիշտ
քրիստոնեայս։ Գեղնագոյն են սոքա՝ զի
պահեցողութեամբ ապականեն զերեսս իւ
րեանց զի մարդկան սբք երևեսցին։ Եւ
որ նստէր՝ ի վերայ նորա կրչիւր մահ։ Օ ի
բազումս մահացուցանէ չար օրինակօք։
Սրով։ Ը յինքն մնասէ սա լեզուաւ և զբա
զումս ածէ ի կորուստ Սովու։ Ը յինքն՝
չբաւորուք բանիցն այ։ Գազանօք երկրի։

Ը յինքն՝ անբան և անասնական մոլութիւնք։
9. Եւ յորժամ եբաց զկնիքն հինգ երորդ
տեսի ի ներքոյ սեղանոյն զհոգիս սպանե
ցելոցն վասն բանին այ. և վասն վկայու
թեանն զոր ունէին։ Ը յորքիկ հոգիքս
են հոգիք մարտիրոսացն՝ որք սպանան ի
հռօմայեցոց՝ ի գօթացւոց՝ յարեանոսաց՝
ի թուրքաց՝ և յայլոց հերետիկոսաց։

10. Եւ աղաղակէին ձայնիւ մեծաւ ա
սելով։ Սինչե յերբ՝ սր սբ և ճշմարիտ՝
նչ դատես՝ և խնդրես զվրէժ արեան մե
րոյ՝ յայնցանէ որք բնակին յերկիրս։ Սեծ
աղաղակնէ մեծ բաղձանքն և մեծ ցան
կութիւնն սրտի։ Օ ի ցանկութիւնք հո
գւոցն են բանք նոցա։ Ը յնքան որ սակաւ
աղաղակէ որքան սակաւ ունի զբաղձանք
և ցանկութիւն սրտի։ Օ ի եթէ ցանկու
թիւն

Թիւնն ոչ իցեր՝ խօսք հոգւոց՝ մարդարեն
ոչ ասիցեր: Օ ցանկութիւն սրտից նոցա
լուաւ ականջքն: Սինչև յերբ ոչ դատես
և խնդրես զվրէժ արեան մերոյ՝ յայնցա
նէ որք բնակին յերկիրս: Բստ սքք հո
գիքն մարտիրոսաց՝ ոչ խնդրեն զվրէժ
վասն նախանձոյ և ատելութեան՝ այլ ցան
կալով վրէժ խնդրութեան՝ ցանկան ա
ւուրն դատաստանին զի շուտով գայցէ:
Եւ քան զի գալուստն աւուրն դատաստա
նին ոչ լինի Թարց հատուցանելոյ մեղա
ւորացն ըստ գործոց իւրեանց: Սան այ
սորիկ մինչ ցանկան Թէ Կժ առնուցու
զվրէժ՝ ի չարացն՝ ցանկան զի շուտով
գայցէ օրն դատաստանին:

բն II. Եւ տուաւ իւրաքանչիւրոց նց պատ
մուծան սպիտակ՝ և ատցաւ նոցա զի հան
գիցեն փոքր մի՝ ժամանակ՝ մինչև լցցին
ժառայակիցք նոցա, և եղբարք նոցա,
մեկ որք սպանանելիքեն իբրև զնոսա: Տուաւ
նոցա պատմուծան սպիտակ: Բստինքն՝
հոգւոցն մարտիրոսացն տուաւ փառք և
երանութիւն՝ և լոյս փառաց, տեսութիւն
և զմայլումն երեսացն նոյ, մարդկութեանն
քի սրբուհւոյ կուսին մարիամու՝ օրբոց
հրեշտակաց՝ և ամենից օրբոց: Փառքս
այս ասի պատմուծան. զի հանգոյն պատ
մուծանի զհոգին մերկացեալ ի մարմնոյն
զգեստաւոր է և գեղեցկացուցանէ: Բստ
սպիտակ՝ զի պայծառ է փառքն արքայու

Թեան և լուսափայլ: Եւ ասացաւ նոցա
զի հանդիցէին փոքր մի ժամանակ մինչև
կատարեսցին ծառայակիցքն նոցա: Եւ յս
ինքն՝ ասաց քն առ մբսն՝ իմ մբք հոգիք
մարտիրոսաց: դուք ցանկայք զի շուտով
գայցէ օրն դատաստանին՝ առ ՚ի առնուլ
ևս զփառս մարմնոց ձերոց: Եւ այց համբե
րեցէք փոքր մի ժամանակ: և որպէս հան
գչին մարմինք ձեր՝ ՚ի գերեզմանս: նոյն
պէս հանգերուք ևս դուք աստ ՚ի յերկինս
մինչև գայցէ օրն դատաստանին: յորում
ներևն սպանցէ զմնացեալ եղբայրս ձերս՝
որք իբրև զձեզ հեղլոցք են զարիւնս իւ
րեանց վասն իմ: ապա Թէ զմարմին ձեր
և զնոցայն փառաւորեցեալ տացձեզ:

12. Եւ տեսի յորժամ եբոց զկնիքն
վեց երորդ՝ և ահա երկրաշարժութիւն
մեծ եղև՝ և արեգակն եղև սեաւ որպէս
զքուրձ խարազանեայ՝ և լուսինն բոլոր
եղև որպէս արիւն:

Եւ յս վեց երորդ կնիքս ցուցանէ զվերջին
օրն դատաստանին, և զվրէժ առութիւնն
յամբարշտաց՝ և զմերձակայ գոլն արդար
դատաստանին քի: Եւ ըդ՝ առ ՚ի պատժել
զմեղաւորս ձձ խաւարեցուցանէ զ՝ րեգվինս
Եւ յսինքն՝ շրջապատեսցէ զնա Թանձր
ամպով, և խաւարային միգաւ: զի զրկես
ցին ամբարիշտքն ՚ի լուսոյ նորա: Եւ լուսինն
բոլոր եղև որպէս զարիւն: Եւ Թէպէտ
իչ դառնայցէ լուսինն յարիւն ըստ իրա

ւանց՝ սակայն այնպէս երևեցի Տրեկն
 վասն Տեղմանն արեանն Քի: Եւ յնպէս
 երևեցի չար քրիստոնէիցն՝ վասն քամա
 Տելոյն զարիւնն Քի: Եւ ըրդ՝ կարմրի լու
 սինն որպէս զարիւն: զի որպէս մինչ մարդ
 ամաչի կարմրի երեսն սապէս ևս որպէս
 թէ ամաչի լուսինն տեսանելով զայն քան
 չարութիւնն զոր գործեցին մարդեկք:
 Եւ քեզակն խաւարեցի՝ և լուսինն ոչ տա
 ցէ զլոյս իւր: Օ ի որպէս մարդեկք
 մինչ վախեն՝ արիւնն ժողովի՝ ի սիրան
 առ ՚ի զօրացուցանել զնոյն սիրան, և երե
 սն մնա՛ գեղնած: զմանապէս ևս յաճէն
 քի դատաւորին՝ կորուսանեն զլոյս և ըզ
 պայծառութիւն իւրեանց:

Քն 13. Եւ աստեղք յերկնից անկան ՚ի վե
 րայ երկրի:

Մեկ Եւ յսինքն՝ զայնպիսիս արհարկուս և զօար
 սափելիս փայլատակմունքս դէպ ՚ի յերկեր
 արձակեացեն՝ մինչ զի թւիցի մարդկան
 թէ յերկնից յերկեր անկանիցին:

Քն 14. Եւ երկնիքն իբրև զմագաղաթեայ
 գիր գալարեցաւ:

Մեկ Եւ յսինքն՝ որպէս մինչ գալարի մագա
 ղաթն ոչ ևս երևի ՚ի նմին գրեցեալ: սմա
 նապէս ևս գալարեցի երկնիքն յաւուրն
 դատաստանին, մինչ զի ոչ ևս երևեացին
 աստեղքն ՚ի նմին: Եւ թւերնք և կղզիք ՚ի
 տեղւոջէ իւրեանց շարժեցան: Եւ յսինքն՝
 նմ լերինք աւուրն դատաստանի հաւա

15. Եւ թագաւորք երկրի, և իշխանք և հազարապետք՝ և մեծատունք՝ և զօրեղք և ամ ծառայ և ազատ թագուցին զինք եանս ՚իյայրս և ՚իքարինս լերանց :

բն

16. Եւ ասեն ցլերինս և ցքարինս անկերուք ՚ի վերայ մեր, և ծածկեցէք զմեզ յերեսաց նստողին ՚ի վերայ աթոռոյն, և ՚ի քարկուծենէ գառին :

17. Վասն զի՝ եկն օրն մեծ քարկուծենս նորա, և ո՛ր կարասցէ կալ :

Վորդ՝ այնքան ահարկու՝ այնքան սարսափեւի, և այնքան սաստիկէ լինելոց օրն այն մինչ զի ոչ միայն կամիցին կալ ՚ի ներքոյ լերանց և բլրոց, այլ և կամիցին կալ մանաւանդ ՚ի դժոխս քան թէ տեսանել զքարկացած երեսն քի : Վասն որոյ ասէք յօք՝ Ո՞տացէ զի ՚ի դժոխս թագուցես զին՝ մինչև անցցէ քարկուծին երեսաց քոց :

մեկ

ԴԼԻԻ ԵՅԻՆ ԵՐՈՐԴ :

1. Եա այսորիկ տեսի զչորս հրեշտա կս ՚ի վերայ չորս անկեանց երկրի ունելով զչորս հողս երկրի զի մի շնչեցեն ՚ի վերայ երկրի՝ ոչ ևս ՚ի վերայ ծովու՝ ոչ ևս ՚ի ծառ իմիք : Վստիկ չորս հրեշտակքս՝ ցուցանեն զտե բութիւնն հռօմայեցւոց՝ որք տիրէին չօրեց կողմանց աշխարհիս : Զորք հողմքն

բն

մեկ

նշանակեն զխաղաղութիւնն մարդկան. զի
որպէս հողմունքն յարուցանեն զամպն՝ և
յամպոցն ցօղելով յերկիր՝ պտղաբեր առ-
նեն զնա՛: Սոյնպէս ևս խաղաղութիւնն
է հոգևոր պտղաբերութիւն: Եւ զայս
խաղաղութիւնս զորս չորք հողմունքն նշա-
նակեն. կայսերքն հարմայեցւոց աղմկելով
խորվեցուցանէին: Եւ ոչ տային զխաղա-
ղութիւն երկրի: Ը, յսինքն բնակչաց 'ի
կողզիս՝ և ոչ նաւորդաց ծովու. և ոչ ևս
ծառոց: Ը, յսինքն՝ ոչ միայն նեղէին զու-
միկս, այլ և զմեծատունան զորս ծառն
նշանակէ:

բն 2. Եւ տեսի զայլ հրեշտակ զի ել յարևե-
լից՝ և ունէր զնշանն այ կենդանւոյ, և աղա-
ղակեաց ձայնիւ մեծաւ առ չորս հրեշ-
տական՝ որոց տուաւ մնասել երկրի և ծո-
վու՛ անելով:

3. Ս'ի մնասէք երկրի և ծովու՛ և ոչ
ծառոց՝ մինչև կնեցից զծառայս այ մերոյ
'ի Զակատս նոցա:

մեկ Հրեշտակն է քս՝ որ է մեծի խորհրդոյ
հրեշտակ: Եւ յարևելից: Օ ի ում արե-
գակն ծագմամբն իւրով ուրախացուցանէ
զաշխարհս: Սոյնպէս քս ծննդեամբն իւ-
րով ուրախացոյց զաշխարհս: Ս'նէր հրեշ-
տակն զնշանն այ: ևս քս գողով ամ՝ զնշա-
նս մեծամեծս եցոյց աշխարհիս զորպիսիս
ոչ որ կարէ ցուցանել: Ս'անս սյտորիկ նի-
կողխնոս ասաց: Իխտեմք զի յայ եկեալես
վար

վարդապետ՝ զի ոչ որ կարե առնել զայս
 նշանս զոր գու առնես եթէ ոչ իցե ամ-
 ընդ նմա: Սինչև կնքեցից զժառայս օր
 մերոյ ՚ի Ճակատս նոցա: Կնիքս այս է նը
 շանն այն, որով կնքեին հեծեծօղքն ըզ
 Ճակատս իւրեանց ՚ի քաղաքն երուսաղէմ:
 Եւ աստ պարտե գիտել. զի յետին գիրն
 երբայեցւոց կոչիւր, թաու և էր խաչաձև
 ուպէ գիրն մեր. ք այսինքն քէ: Բորդ-
 ետես եզեկիել զ՞ արս որք գնային կոտո-
 ըել զերուսաղէմացիան: Եւ հրամայեաց
 ամ առն ումեք և ասէ: Վիր զթաու նը
 շան ՚ի Ճակատս այնոցիկ որք հեծեցեն և
 հոգւոց հանեն ՚ի վերայ անօրէնութեանց
 իւրեանց, և որոյ վերայ զայս տեսցէք, առ-
 նա մի՛ մերձենայք: Եւ զեկիել թ. գլ. և ք
 թիւն: Եւ այս ցուցանէր զզօրութիւնն
 խաչին, որով լինելոցէր փրկութիւն մարդ-
 կան: Աստի, մինչ քն առ հռօմայեցիան
 ասաց, ոչ մարմնաւոր ձայնիւ, այլ կամու-
 թէ: Սինչև կնքեցից. և այլն. կամէր ա-
 սել: Սի հռօմայեցիք. մատնեցի ՚ի ձեռս
 ձեր, զհամայնս այնոսիկ, որք յամառեալք
 են ՚ի խստասրտութեան իւրեանց, և ոչ
 գոյ յոյս դառնալոյ նոցա առիս, բայց այ
 նոցիկ որք ունին կամք ընդ ունիլ զհաւա-
 ան իմ, մի՛ մնասէք. մինչև մկրտիցին և
 խոստովանեսցեն զիս ամ, և բարձցեն ըզ
 խաչ իմ. ապաթէ կարէք ևս նոցա մնա-
 սել և մարտիրոսացուցանել, ու՞յ արարիք

Քնդ այլոց ծառայելոց իմոց: Այլ թեպէտ
կարէք մնասել նոցա մարմնաւորապէս,
սակայն ոչ կարէք մնասել հոգւոց նոցա.
զի ունին զնշանն. թաու, այսինքն խոս
տովանին զխաչն իմ:

քն 3. Այլ լուայ զթիւ կնքեցելոցն. հարիւք
քառասուն և չորք հազարք կնքեցեալք յա
մենայնէ ցեղէ որդւոցն իսրայէլի:

մեկ 1. Ըրդ այսու համարովս եին նոքա զօրոց
քն ասաց ոչ մնասել ՚ի հաօմայեցւոց մինչև
կնքեցէին ՚ի ճակատս իւրեանց, և կատարե
ցաւ բանն քն, զի Ծ խ և Դ Խք դարձան
՚ի հաւատն քն ՚ի ժամանակն կոստանդիա
նոսի որոց ճակատն կնքեցաւ նշանաւ սր
բոյ խաչին: Այլ որք ՚ի կոստանդիանոսե
մինչև ցայժմ մարտիրոսացան, և այժմ մար
տիրոսանան ՚ի հեթանոսաց, ՚ի հերետի
կոսաց և ՚ի թուրքաց և որք պարտին մար
տիրոսանալ մինչև ՚ի նեռն, բոյոր թիւն
սոցա լինելոց է Ծ. խ. Դ. ո. 1. Ըրդ, թե
պէտ սակաւք եին եբրայեցւոցն որք դար
ձան ՚ի ժամանակի կոստանդիանոսի, և որք
դառնալոցք են առ քս մինչև ցգալուստն
նեռան, և բազումք են ՚ի հեթանոսաց, սա
կայն ևս հեթանոսքն ասին որդիք իսրայէ
լի: ոչ ըստ մարմնոյն, այլ ըստ հոգւոյն:

քն 5. Երգէն յուրայ թժան ո. կնքեցեալ:
Երգէն ուրբենի. թժան ո. կնքեցեալ:
Երգէն գաթայ թժան ո. կնքեցեալ:
6. Երգէն ասերայ թժան ո. կնքեցեալ:

6. Յազգէն ներթափանցայ թժամն ու կնքեցեալ լի
 7. Յազգէն մանասէի թժամն ու կնքեցեալ լի
 8. Յազգէն շաքարայ թժամն ու կնքեցեալ լի
 9. Յազգէն իսաքարայ թժամն ու կնքեցեալ լի
 10. Յազգէն զաբուղոնի թժամն ու կնքեցեալ լի
 11. Յազգէն յօսեփու թժամն ու կնքեցեալ լի
 12. Յազգէն բենիամէնի թժամն ու կնքեցեալ լի
 13. Եւ ինչ յիշէ զդան զի ներսն յազգէն նր
 է ծնանելոց:

9. Եւ յետ այսորիկ տեսի զխումբ մեծ, բն
 զոր ոչ որ թւել կարէր յամ հեթանոսաց,
 և յամենից ցեղից, և ժողովրդոց, և լեզո
 ւաց, որք կային առաջի աթոռոյն, և յան
 դիման գառին զգետաաւորեցեալք սպի
 տակ պատմութեանս և արմաւենի 'ի ձեռս
 իւրեանց:

14. Եւ մանք զանազանապէս մեկնեն զտեղիս. մեկ
 բայց ստոյգն այսէ. զի մեծ խումբս այս
 զժողովս ամենից սրբոց ցուցանէ որք
 այժմ զմայլին տեսութեանս ինչ: 15. Եւ իսկ
 պատմութեանքն նոցա է մաքուր վարքն, և
 արմաւենին յաղթանակն: 16. Եւ որ կարէր
 թւել այսինքն վասն յոյժ բազմութեանն:
 17. Եւ պատմութեանքն թէ, միայն 'ի ժամա
 նակի դիտողի տիանոսի կայսերն, յամենայն
 ումամս զժէ հազարք հաւատացեալք մար
 տիրոսանային: 18. Եւ հալածանքն դեռ
 դեռ տիանոսինն եկաց զամս տասն, զորս եթէ
 թւեցես տեսութե որքան է լինելոց թիւն
 մարտիրոսաց:

բն

10. Եւ աղաղակէին ձոյնիւ մեծաւ աւսելով. փրկութիւն այ մերում, որ նստի 'ի վր' ակոռոյն. և գառին այ: Բայսինքն անութեանն. Եւ գառին, այսինքն մարդկութեանն:

բն

11. Եւ ամ հրեշտակք կային շուրջ զաթուով. զերիցամք, և զչորիւք կենդանեօքն, և անկան յանդիման ակոռոյն 'ի վր' երեսաց իւրեանց, և երկիր պագին այ:

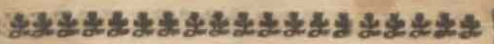
12. Բսացին, Բմէն: () Բհնութիւն և պայծառութիւն, գոհութիւն, իմաստութիւն, և շնորհակալութիւն, պատիւ և զօրութիւն, և հզօրեղութիւն այ մերում, յաւիտեանս յաւիտենից Բմէն:

13. Եւ պատասխանեաց մինն 'իյերիցանցն և ասաց ցիս. սոքա որք զգեստաւորեցեալք են պատմուճանօք սպիտակօք, ուլք են, կամ ուստի գան:

14. Եւ ասաց նմա. Տր իմ, գու գիտես Եւ ասաց ինձ: սոքա են որք եկին 'ի վշտե մեծե, և լուացին զպատմուճանս իւրեանց և սպիտակացուցին արեամբ գառին:

մեկ

Բորդ, եթէ մարտիրոսքն հեղին զարիւնս իւրեանց, զի արդ ասի թէ զպատմուճանս իւրեանց լուացին արեամբ գառինն: Պատասխանի, իրաւի որ մարտիրոսքն զիւրեանց արիւնն հեղին, բայց սակայն, եթէ այս արիւնս մարտիրոսաց ոչ հեղանից իւր վանս սիրոյն, չարչարանացն և արեանն:

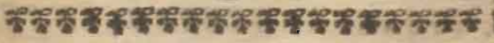

Օ ի շխանլա՛րտա վարարլար վեր
 թանկսի դայսերիտէ, վէ արիտտա
 դէսի կինէ դայսերիյէ եագըն
 պիր անապատտա պուլտուլար:

Վէ նամէյի կեօտէրիպ տաշէթ
 էտինճէ, արիտտագէս անապատ
 տան էնմէք իտոնէ մէտի: Թա՛ քի՛
 ճիւմլէ շէհերլիտի ճէմ՝ օլուպ
 տէտիլէր քի՛ սէնին տաղտա տ
 ղօթք էթտիկինտէն, օրայտ վար
 տրղըն էֆգալտըր՝ զէրէ չօք քիմ
 սէնին իսլահ օլմասընա սէպէպ
 օլուրտունուզ: վէ տահա պոււնա
 քէզալիք սեօղէրիլէ՛ ըիգա էտիպ
 կեօնտէրտիլէր: Վէ սէլամէթ ի
 լէ կէլիպ թագաւորուն եանը
 նա տախիլ օլտուքտա, ազիմ՝ մու
 հապպէթէր իլէ տիլլատ օլտու
 լար: Վէ օնտան սօնրա՛ թա
 դաւոր օ՛ ի.քի ազիզէրի ալըպ,
 երանելի սք դրիպորու տրամաղա
 չքտր: Թա՛ քի կէլիպ երզինկեան
 էյեալէթինտէ պիր անապատտա

ըն

պուլ

Քի, առ ոչ ինչ արժէք արեւնն նոցա :
15. Սկի կան առաջի աթոռոյն այ, և բն
ծառային նմա տիւ և գիշեր ՚ի տաճարի
նորա : և որ նստի յաթոռ, բնակեացի ՚ի
վերայ նոցա :

Բնակեացի ՚ի վերայ նոցա, այտինքն յա մեկ
տուկ կերպիւ իւր որպէս յաշտարակէ
հայեցի ՚ի նոսա առ ՚ի նախախնամել :

16. Սքաղցեցին և ոչ ծարաւեցին և ևս.
ոչ ևս անկցի ՚ի վերայ նոցա արև, և ոչ բն
տօթ ինչ :

17. Բանդի, գառն որ ՚ի մէջ աթոռոյնէ
հովուեացի զնոսա, և առաջնորդեացի զնս
առ աղբիւրն ջուրցն կենաց. և ջնջեացի
մծ զմմ արուօտը յաչայ նոցա :

Գ. Ը. Ի. Ե. Կ. Պ. Ռ.

Գ և մինչ երաց զկնիքն է երորդ, եղև բն
լուսեթիւն յերկինս որպէս կէս ժա
մու :

Ըրդ, է երորդ կնիքն ցուցանէ զժամա մեկ
նակն որ զկնի մահուանն նեռան մինչև
գգալուստն Քի ՚ի դատաստան. Օ ի զկնի
սատակմանն նեռան մեծ խաղաղադուծի
է լինելոց եկեղեցւոյն Քի : Բայց լուս
թիւնս այս մալոցէ կէս ժամ այսինքն
փոքր ժամանակ. բանդի յետ մահուանն
ներին իսկոյժ գալոցէ Քս ՚ի դատաստան :

2. Եւ տեսի հրեշտակս է. որք կային բն
առաջի

առաջի այ. և տուան նոցա է փողք:

մեկ Բ. յորքիկք է հրեշտակքս ցուցանեն հա
սարակաբար զամ քարոզատուս վարդա
դապետս, է շնորհօք հոգւոյն սրբոյ զար
դարեցեալս: Որքա կան յանդիման այ:
(Օ ի պատրաստք են առնելոյ զկամն այ:
հոլան սոցա է փողք) այսինքն ամ կարո
ղութիւն քարոզելոյ 'ի է շնորհացն հոգւ
ոյն սրբոյ:

բն 3. Եւ այլ հրեշտակ եկն և եկաց առա
ջի սեղանոյն, և ունէր զխնկանոց ոսկեայ.
և տուաւ նմա խունկ բազում, զի մատու
ցէ զաղօթս ամենից սրբոյ 'ի վերայ ոսկե
զէն սեղանոյն առաջի աթոռոյն այ:

մեկ Բ. որ, հրեշտակս այսէ քս. և սեղաննէ
խաչն. յորում զինքն այ հօր մատոյց պա
տարագ առի քաւել զմեղս մեր: Սկէզէն
բուրվառնէ մարմին նորա. որ ամայնով
ճառագայթիւ որպէս զոսկի փայլեաց:
բարւոք ասի բուրվառ, զի լի է անուշա
հոտութեամբ, զոր հոտոտաց հայրն ամ 'ի
նմին: Եւ կաց հրեշտակս այս առաջի սեղա
նոյն յայնժամ, յորժամ առ 'ի կատարել
զկամն այ հօր. յօժարաբար ել իխաչ:
Սկնէր 'ի ձեռի իւրում զբուրվառ ոս
կեայ. զի ունէր զկարողութիւն դնելոյ
զանձն իւր, և դարձեալ առնլոյ զնա:
Եւ տուան նմա խունկք բազումք. և թէ
զինչ ցուցանեն խունկքս այսորքիք. յետոյ
առասցուք: Օ ի մատուցէր զաղօթս ամե

նից սրբոց 'ի վերայ ոսկեայ սեղանոյն, որ
կայ առաջի աթոռոյն ւայ: Իրաւի աղօթք
սրբոցն զորս վասն մեր մատուցանեն, եթէ
նչ դնեցին 'ի բուրվառն այն, այսինքն
եթէ նչ դնեցին 'ի քս. և 'ի վերայ ոսկեղէն
սեղանոյն, այսինքն 'ի խորհուրդ պատուա
կան խաչին, իրաւի նչ իցեին հաճոյք
հօրն երկնաւորին: Վնկ օք եկեղեցին ւայ,
զամ վերջն աղօթից իւրոց առ հայրն ամ
եզրափակէ այսու բանիւ: Տերամք մե
րով յնիւ քնիւ:

4. Եւ եւ ծուխ խնկոցն յաղօթից սրբոց բն
'ի ձեռանէ հրեշտակին առաջի ւայ:

Եւ այսինքն համեղագոյն իղձն սրբոցն և մեկ
աղօթք նոցա 'ի ձեռն հրեշտակին, այսին
քն քի հօր ւայ մատուցեալ: և եւ առաջի ւայ
այսինքն հաճոյ եղև ւայ: Եթէ կամիս ի
մանալ թէ որպէս խունկն զաղօթքն նշա
նակէ. հարց ցդաւիթ. որ ասէ: Ուղիղ
եղեցին աղօթք իմ որպէս խունկ առաջի
քո ւոր:

5. Եւ էառ հրեշտակն զոսկեայ բուր բն
վառն, և եւից զնա 'ի հրոյ սեղանոյն, և
եարկ յերկեց. և եղև որոտումն, ձայնք.
և փայլատակումն և շարժումն մեծ:

Եւ այսինքն, յորժամ քս ւորն մեր զմարմինն մեկ
իւր կամաւոր պատարագ մատոյց հօր ւայ
վասն մեր 'ի խաչին, և 'ի հրոյ սեղանոյն
այսինքն այրեցմամբ և վշտօք խաչին և շար
շարանացն եւից զբուրվառն, այսինքն զմար
մինն

մինն իւր, յետոյ էարկ զնա յերկիր, այս
ինքն կամեցաւ Թաղիչ յերկիր. յայնժամ
եղև որումն, ձայնք. և փայլատակումն,
և շարժումն մեծ: Համայնքս այսոքիք ե-
ղին յաւուր չարչարանացն տն:

Բն 6. Եւ է հրեշտակքն ունեւն զէ փողոս
պատրաստեցին զինքեանս առ 'ի հարկա-
սել:

Մեկ Բ. յսինքն համայնք քարոզատուք մբ աւել
տարախն պատրաստեցան առ 'ի քարոզելը

Բն 7. Եւ առաջի հրեշտակն է հար զփողն,
և եղև կարկուտ, և հուր, և արեւն խառ-
նեալ և անկաւ յերկիր: և երրորդ մասն եր-
կիւս այրեցաւ, և երրորդ մասն ծառոց այ-
րեցաւ, և ամենայն դաւարի խոտ այրեցաւ:

Մեկ Բ. առաջին հրեշտակն յայնժամ է հար զփողն
այսինքն յորժամ առաքեալքն և առաջինք
աշակերտքն թի քարոզեցին 'ի հրեշտատան
կարկուտն նշանակէ զարտաքին հարուս-
տս որովք հրեայքն հարուածեին զքրիս-
տոսնայս. և հուրն նշանակէ զներսի նա-
խանձն փարսեցեոցն, որով այրեալք տոչո-
րէն զինքեանս: Երեւն ցուցանէ զխա-
տաբարոյրութիւնն, որով հեղին զարեւս
սրբոց: Եւ համայնք այսոքիկք պատաս-
ցան հաւատացելոցն, յորժամ առաջին
հրեշտակն փողեաց, այսինքն յորժամ առա-
ջինք աշակերտքն սկսան քարոզել: Երկերն
եւ ծառն ցուցանեն զմարդաւ երկիր ասի
մարդս վասն հող գոյն, և ծառ կոչի զի
անկայուն

անկայուն գուռն: իսկ խոտն որ է կանաչ
և կենդանի, ցուցանէ զնոսա, որք ունին
զկենդանի հաւատն: Մ.Րդ, բոլոր ժողովն
մարդկան յերկից կայանայ, այսինքն յան
հաւատից, ի հրէից, և ի բքրիստոնէից. ու
րեմն ազգն քրիստոնէից է երրորդ մասն
մարդկան: Մ.Րդ, երրորդ մասն երկրի և
ժառոց այրեցան. աստ երկիրն և ժառն
ցուցանէ զքրիստոնեայս ըստ որում են
մարդ հասարակ ընդ այլադաւան մարդ
կանց, զի ևս անհաւատքն են մարդիկք,
բայց մինչ ասէ: Մ. բրորդ մասն. ևս մինչ
ասէ դաւարի խոտ, զյատուկ քրիստոնե
այս ցուցանէ, որք են կանաչ վասն մք հա
ւատոյն: Սորա կեղեցան հրովն հալածա
նաց և ներու թեանց: Մ. և թէպէտ այրե
ցան, սակայն ոչ սպառեցան, այլ որպէս
ոսկի և արծաթ փորձեալք մաքրեցան:
Սայսմանէ յառաջագոյն գուշակեաց ամ
ի ձեռն զտքարիայ մարգարէին և ասաց.
Ժ. Գ. Գ. Մ. սէ մը զորութեանց, հար ըզ
հոյիւն, և ցրուեցին ոչ խարքն, և դար
ձուցից զձեռն իմ առ մանկտիս: Մ. և եղի
ցին յամ երկիր ասէ մը: մասունք բուք
ի նմին ցրուեցին և պակասեցին. և ամից
զերրորդ մասն ի հուր. և այրեցից զնոսա
որպէս այրի արծաթն: Մ. հա տես, զի ա
ռաջին և երկրորդ մասն, այսինքն անհա
ւատքն հրէայքն կործանին և պակասին
բայց երրորդ մասն այսինքն քրիստոնեայքն
այրին,

այրեն, բայց ոչ այրեն որպէս շիւղ որ
սպառեալ ոչնչանայ, այլ որպէս արծաթ
փորձեցեալք մաքրին:

Բն
Մեկ
Բ. Լու երկրորդ հրեշտակն փողեաց. և
որպէս զլեառն մի մեծ հրդեհեալ անկաւ
'ի ծով, և եղև երրորդ մասն ծովու արեւն
(Լու երկրորդ հրեշտակն ցուցանէ զերկրորդ
կարգն քարոզողաց. զի զկնի սպանմանն
նախկնոց քարոզողացն մարտիրոսեցելոցն,
եկին այլք աշակերտք թի և սկսան քարո
զել որպէս զառաջինսն: Որքա մինչ փո
ղեցին, լեառ մի մեծ հրակէզ անկաւ 'ի
ծով) լեառն է սառանայն, մեծ ասի վա
հարտութեան և մեծ արութեան: Հրա
կէզ ասի նախ ոչ միայն 'ի դժոխս, այլ և
յն և երկայ զհուր դժոխոցն ընդ ինքեան
տանի: Լու երկրորդ հրակէզ ասի զի այրե
լար նախանձու: Ընկաւ 'ի ծով (ծովն է
աշխարհս այս որ է լի հոգևով փորձութե,
և ալէկոծութեան մեղաց: Լու երրորդ
մասն ծովու եղև արեւն) այսինքն երրորդ
մասն որք են քրիստոնեայքն, մարտիրո
ցան. զի որպէս նախկինքն քրիստոնեայք
վասն առաջնոց քարոզութեանն. սապէս
և ս յետիջ քրիստոնեայքն վասն երկրորդ
քարոզութեան երկրորդ քարոզատուացն
մարտիրոսացան: Լու այս արար լեառն այն
որ անկաւ 'ի ծով, այսինքն սատանայն:

Ըն
Գ. Լու սատակեցաւ երրորդ մասն լողա
կաց որուն էր զչունչ կենդանի, և երրորդ
մասն

Դասն նաւուց կորեաւ: (| ողակն ցուցանէ մեկ
 վերոնաւորո, և նաւն զեկեղեցականս առաջ
 որդ.ս. զի ևս բազումք 'ի սոցանէ յաջե
 հալածանաց ուրացան զսբ հաւատն: || 17
 'եղիսէ կառ և կառավար կոչեք զեղիա աւ
 սելով: Հայր իմ, կառդ իսրայելի և կա
 ռավար նորա: || 18 ևս ասա առաջնորդք
 եկեղեցւոյն նաւ կոչեն, զի որք հանգոյն
 նաւի պարտէին զայլս 'ի ծով աշխարհէս
 հանելով հասուցանել 'ի նաւահանգիստն
 երկնից, ինքեանք նաւաբեկեալք կորեան:

10: | Եւ երբորդ հրեշտակն փողեաց, և
 նկաւ աստղ մի մեծ յերկնից բորբոքեց
 ալ իբրև զղամբար: և անկաւ յերբորդ
 Դասն գետոց և աղբերց (| Երբորդ հրեշ
 տակնէ երբորդ կարգն բարոզողաց, որ
 բարոզեցին ընդէմ հերետիկոսաց: | Եւ ան
 կաւ աստղ մեծ յերկնից բորբոքեցեալ ուն
 զղամբար) | Ինկաւ յերկնից (այսինքն 'ի միու
 թենէ եկեղեցւոյ զորաւեռարան երկնիք
 կոչէ: նմանէ արքայութիւնն 37 ուսկա
 յի արկեցելոյ 'ի ծով. և այլն: | Ինկաւ աստղ
 մի մեծ) այսինքն արեօս, որ յոյժ մեծէր
 յաչս իւր և յաչս իւրայնոց: Հրաբորբոք
 (այսինքն հրով նախանձու: || 19 զղամբար)
 այսինքն որքան զայլս չար աղանդոնս իւ
 րով բորբոքեաց, այնքան զինքն հրով
 գժոխոց սպառեաց: | Ինկաւ յերբորդ մասն
 'ի գետս և 'ի յաղբիւրս Զուրց (| Զբիւրն
 ցուցանէ զանձային գրեանսն, որք զընթեր
 ցողսն

ցողն զովացուցանեն: Եւ գետքն որք
յաղբերէն բռխին, ցուցանեն զվարդա
պետութիւնն վարդապետաց, զոր յիմ
աչնչէն առնուն: Եւ որ, յերրորդ մասն
աղբեր և գետոց անկաւ աստղն այն, այս
ինքն արիոս) Օ ի առ ՚ի հաստատել զմտո
րութիւնն իւր, թէպէտ ոչ զբողորն, սա
կայն բազում տեղիս իմ աշունջ գրոց չա
րաչար մեկնեաց, և զվարդապետաց խրատն
արհամարհեաց:

Ըն 11. Եւ էր անուն աստեղն գառնութի,
և բազումք մեռան իդառնութի ջուրցն:
մեկ (Եւ յսինքն արիոս և արիոսակնքն զմեծ մասն
ջրոյն, այսինքն իմ աշունջ գրոցն չարաչար
մեկնելով գառնացուցին. և որք ըմպեցին
՚ի ջրոյն, այսինքն որք հետևեցան չար մեկ
նութեանն, մեռան հոգւով: Օ ի ոչ ինչ
այնքան սպանանէ զհոգին մտնաւանդ
պարզամտաց, որքան չարաչար զիմ աշունջ
գրոց մեկնութիւնն:

Ըն 12. Եւ չորրորդ հրեշտակն է հար զփողն
և հարաւ երրորդ մասն արեգական. և եր
րորդ մասն լուսինն, և երրորդ մասն աս
տեղաց. և խաւարիւր երրորդ մասն նոցա.
և ոչ տայր զլոյս մասն երրորդ աւուրն. և
մեկ ոչ գիշերոյն նմանապէս: Եւ որրորդ հրեշ
տակն է չորրորդ կարգ քարոզողացն որք
զկնի երրորդ քարոզողացն սկսան քարոզել
զկնի արիոսին: Եւ րեգակն ցուցանէ զկա
թուղիկոս, և եպիսկոպոսս: Եւ լուսինն ոչ

զլոյս իւր յարեգականէ առնու, ցուցանե
 զստորնագոյնս եկեղեցականն, որք զկարգ
 և զաստեճանս 'ի վերոյ ասացելոցն առնու
 որպիսիք են կրօնաւորք, քահանայք և սար
 կաւորքք: իսկ աստեղքնն աշխարհականք
 ժողովուրդքն: Բ, ըդ, բազուժք 'ի կաթու
 ղիկոսաց 'ի քահանայից, և 'ի յաշխարհակա
 նաց գոլով չարք և կեղծաւորք զինքեանս
 'ի հրեշտակ լուսոյ, գոլով հայարտք և ա
 գահք. 'ի խոնարհ և յազատ այրս կերպա
 ւորէին. և գոլով չարաճճիկք, զինքեանս
 զարս պարկեշտս, և առաքինիս: ձևացու
 ցանէին: ուստի առնուին 'ի մարդկանէ
 զփառս և զպատիւ: իսկ յորժամ չորրորդ
 հրեշտակն փողեաց, այսինքն յորժամ չոր
 րորդ քարոզատուքն քարոզեցին ընդէմ
 կեղծաւորացն, բացեալք յայտնեցան կեղ
 ծաւորութիւնք նոցա, և կորեաւ փառք
 և պատիւ նոցա, և անունք նոցա որք նախ
 որպէս զարեգակ. զլուսին, և զաստեղգ
 փայլէին, խաւարեցան: || Էտային լոյստու ըն
 ջեան, այսինքն ոչ ևս հաւատացին նոցա
 մեծամեծք և իշխանք. և ոչ ևս գիշերոյ:

այսինքն ոչ ևս փոքունք և ռամիկք:

13. Եւ տեսի, և լուայ զձայն արժւոյ բն
 միոյ թաուցելոյ 'ի մէջ երկնից որ ասէք
 'ի ձայն մեծ: վայ, վայ, վայ, որք բնա
 կեալքնն յերկրն վասն այլոց ձայնից երկց
 հրեշտակացն, որք զփողսն հարկանելոցք
 են: Բ, ըժուիս այս ցուցանէ զմեծ 'ի մեկ

հրեշտակաց, որ մինչ ետես զի յօհաննէս
կայր զարմացեալ և սոսկացեալ վասն չորից
վերոյ ասացելոց իրացն, եկն հրեշտակն և
ց յօհաննէս ասէ: դու ո՛վ յօհաննէ, սոս
կացար զի տեսեր զայսոսիկ, բայց քան
զայսոսիկ սոսկալիս ես տեսանելոց, յոր
ժամ ք մնացեալք հրեշտակքն փողեցեն

ԳԼԸ-Ի ԻՆՆ ԵՐՈՐԷ՛

բն 1. Հինգ երորդ հրեշտակն փողեաց,
և տեսի զի աստղ մի անկաւ յերկնից
մեկ յերկիր, և տուաւ նմա բանալի դբոյն
անդնդոց: (Վաստղս այսէ Սարտինոս լօ
թերն, որոյ հետևողքն լօթերան կոչին:
Սա անկաւ յերկնից) այսինքն յեկեղեցւոյն
քի, յորում առաջմէ որպէս աստղ վար
դապետութեամբ և ուղղադաւան հաւա
տով փայլիւր: (Նկաւ յերկնից ՚ի յերկիր)
Օ ի անկեալ յերկնից այսինքն յեկեղեցւոյն
և ՚ի սբ կարգէն յորում եկաց կրօնաւոր
զամս բազում, առաւել սիրեաց զերկրա
ւորս, քանթէ զերկնայինսն:

բն 2. Եւ եբաց զգուբն անդնդոց. և ելա
մեկ ներ ծուխ որպէս զծուխ հնոցի մեծի, և
խաւարեցաւ, արեգակն և օդն: (Եբաց
զգուբն անդնդոց) այսինքն զպիղծ բերանն
իւր: Եւ ելանէր ծուխ, որպէս զծուխ
հնոցի մեծի) այսինքն հայհոյութիւն առ
սիծ և առ սբ եկեղեցին: Եւ խաւարեցաւ

արեգակն և յօդն 'ի ծխոյ գբոյն) | Բերգա
կն ցուցանէ զիշխանսն, և յօդն նշանակէ
զստորնագոյնսն ժողովրդոց: զի բազումս
'ի մեծամեծ իշխանաց և զստորնագունից
խաւարեցոյց զհոգին:

3. | Եւ 'ի ծխոյ գբոյն ելանէր մարախսյեր բն
կիր, և տուաւ նոցա իշխանութիւն, ույ
ունին զկարողութիւն կարիճք երկրի:)

'Ի ծխոյ գբոյն) այսինքն 'ի հերիտիկոսութե մեկ
լթեքին բազումք յառաջ եկին հերետիկո
սք, որք որպէս զմարախ հպարտութեամբ
վերանան, և ցանկութեամբ երկրաւորացս
յերկիր իջանին և թաւալին 'ի փափկութե
երկրի: Տուաւ նոցա կարողութիւն) այս
ինքն 'ի թոյլ տուութեն այ: | | որպէս ունին
զկարողութի կարիճք երկրի) | Օ ի որպէս
կարիճն յառաջ կոյս կակուղէ և ագոյն
խայթէ, սոյնայ ևս հերետիկոսքն բերանով
շողորթեն, բայց նենգութեամբ սպանա
նեն զհոգին:

4. | Եւ հրամայեցաւ ոչ մնասել խոտոյ եր բն
կրի, և ոչ ևս ամ կանաչոյ, ոչ ևս ամժա
ռոյ, բայց միայն մարդկան երկրայնոց,
որք ոչ ունին զկնիքն 'ի վերայ ճակատուց
իւրեանց: | Ստոն և կանաչն նշանակէ զհա մեկ
մանայս այնոսիկ, որք ունին զկանաչ և
զկենդանի հաւատն, այլ ոչ զմեռեալ հա
ւատն որպիսի է հաւատն մեղաւոր քրիս
տոնէից: | Իսկ ծառն ցուցանէ զայնոսիկ,
որք յուսոյն երկնից, հանգոյն ծառոց առ
նեն

նին զպտուղ բարձ: Սոցա ոչ կարեն զնա
սել հերետիկոսքն: զի սերականքեն այ:
Եւ նոքա ունին զկնիքն, որք ունին զհա
ւատամն:

բն 5. Եւ տուաւ նոցա զի մի' սպանցեն զնս,
այլ զի տանջեսցեն ամիսս հինգ: և չար
մեկ չարանք նոցա իբրև զխայթ կարճի: (Սի'
սպանցեն զնոսա այլ տանջեսցեն) այսինքն
փորձեսցեն, բայց հաւատոյն և հոգւոյն
զնասել մի' կարացեն: (Միսս հինգ) այս
ինքն 'ի մատղաշութեան, 'ի տղայութեան,
'ի պատանեկութեան, 'ի յերիտասարգուէ,
և 'ի ծերութեան: Եւ ստի է ամիսն ցուցա
նէ բոլոր կեանքն մարդոյ, որ այսոքիւք
հնգիւք տիօք կայանայ:

բն 6. Եւ յաւուրսն այնոսիկ խնդրեսցեն մար
դիկ զմահ և ոչ գտցեն: և ցանկասցին մե
ռանիւ, բայց փախեցէ 'ի նոցանէ մահն:)
մեկ Բայցուք բրիտոնեայք մինչ տեսին զմե
ծամեծ անձկութիւնս զորս եկեղեցին
կրէր 'ի հերետիկոսաց, տենչային մեռա
նիւ և մարտիրոսանաւ: որպէս պողոս ասէր
հենչամ անջատիւ 'ի մարմնոյս և լինիւ ընդ
քե, բայց ոչ կարէին մեռանիւ, զի ամ
պահեր զնոսա առ ի ջատագոյիւ զհաւատն
ուղղափառ:

բն 7. Եւ նմանութիւն մարխոնցն ի նմանու
թիւն ձիանց պատրաստեցելոց 'ի պատե
րազմ: և 'ի զերայ գլխոց նոցա իբրև ըզ
պսակ նմանեալ ոսկւոյ: և երեսք նոցա
իբրև

իբրև զերես մարդոյ) նախ զՏերեւտիկոսս մեկ
նմանեցոյց մարախոյ, յետոյ զնոյն մարախն
նմանեցուցանէ ձիոյ: զի լիբբքեն հերե
տեկոսքն հանգոյն ձիոյ, և պատրաստք առ
'ի ընդդիմանալ ճշմարտութեան, բայց միշտ
յաղթահարին: Սենին 'ի վերայ գլխոց
իւրեանց իբրև զպսակ նմանեալ ոսկւոյ)
Սէ ունին զճշմարիտ պսակոսկւոյ, վնկ ա
սէ իբրև, և նմանեալ: զի որքան հակա
ձառեն և յաղթահարին, ոչ ունին զինքեա
նս յաղթահարեցեալս, այլ որպէս յաղ
թողք պարծին: Երեսք նոցա նմանին ե
րեսաց մարդոյ) զի արտաքուստ են որպէս
ոչ խարք, բայց 'ի ներքուստ գայլքեն յա
փշտակողք:

8. Եւ հերք նոցա իբրև զՏերս կնոջ. և
ատամուկնք նոցա իբրև զառիւծուց) հերք
նոցա հերք կանացիեն) զի կանացի փափկու
թեամբ պաճու ձին) Կտամուկնք նոցա իբրև
զառիւծուց) Կտամուկնք առիւծուցն հո
տին, և Տերեւտիկոսութիւնն հերեւտիկոսս
ցն, ոչ միայն սպանեն զհոգին, այլ և նե
խեցուցանեն առաջի այ:

9. Եւ ունէին զզրահս իբրև զզրահս
երկաթիս. և ձայն թևոց նոցա իբրև ըզ
ձայն կառուց ձիոց բազմաց, որք արչա
ան'ի պատերազմ) Օրահն երկաթի ցու
ցանէ զխոտասրտեալ յամառումն 'ի մուր
ութիւնս: Զայնք թևոց նոցա իբրև ըզ
ձայն կառուց) բազում և զանազանք կառք
զզանազան

զգանազան ձայնս և զզանազանս ճշմունս
արձակեն, սակայն միէ դիտաւորութիւն
նոցա, այսինքն պատկազմել ընդէմ ընդ-
դեմակայից: Սպէս բազումք հերետիկոսք
տարաձայնն իմիմիանց վասն զանազան ա-
զանդոց նոցին, բայց յընդգեծանալն եկե-
ղեցւոյն միաձայնին:

բն

10. Եւ ունէին զյագիս ըստ նմանութե
կարճաց, և խայթոց յագիս նոցա, և ունէ-
ին զըշխանութիւն չարչարել զմարդիկ ա-
միսս հինգ:

մեկ

11. Եւ ունէին զթագաւոր 'ի վերայ իւ-
րեանց զհրեշտակն անդնդոց որոյ անունն
Եբրայեցեցէրէն աղբադոն, որ կոչի 'ի հայ
բառբառ կործանիչ: Երետիկոսաց թա-
գաւորնէ ստոանայն գծոխոց, որոյ ջանք
նէ զամենեւեան կորուսանել ընդ ինքեան

բն

մեկ

12. Եւ հաւատիկ վայ միէանց, և վայք եր-
կուք գայոցք են) յայ միէանց) այսինքն և
երորդ հարուածն. և երորդ հրեշտակինս
Եւ վայք երկուք գայոցք են) այսինքն ք
հարուածքն զերորդ և է երորդ հրեշտա-
կին:

բն

13. Եւ զերորդ հրեշտակն փողեաց. և
լուայ զձայն մի 'ի չորից կենդանեացն սե-
ղանոյն ոսկեայ, որէ աւաջի աչացն նոյ.)

մեկ

Չայն մի է ձայնն քրիստոնէական վար-
դապետութեանն) Չայնս այս ելանէ 'ի չո-
րից կենդանեացն ոսկեայ սեղանոյն) այս
ինքն 'ի չորից աւեաարանացն քի, որէ ոս-

կեայ սեղանս։ Սեղանս այս ոսկի աօսի,
վասն աստուծու թեան պայծառութեանս։
Կայ առաջի աչացն աստուծոյ. զի միշտ
միջնորդի և բարեխօսէ առ հայր վասն
մեր։

14. Օ ի ասէր զհրեշտակն զ երորդ որ ԲՆ
ուներ զփողն։ Բժակեա՛ զչորս հրեշտակ
մն, որք կապեցեալք կան 'ի մեծ գեռնս
եփրատայ) Ը որք հրեշտակքն են համայնք Մեկ
դեք և սատանայք, որք 'ի չորս կողմն աչ
խորհիս գտանին։ Որքա կապեցան 'ի գեռնս
եփրատայ. զի յորմէ հետէ քս հաստատ
եաց զմբ ջուրն մկրտութեան, կապեցաւ
կարողութիւնն սատանայի, զի ոչ կարէ
այնքան լնասել, որքան կարէր նախ քան
զգալուստն քի և նախ քան զմբ մկրտութի
Լ, և յաւուրսն նեւին արձակեցին, այս
ինքն ունիցին զկարողութիւն լնասելոյ, ու
ունէին յառաջն։ Լ, և բառն որ ասաց
Բժակեա՛. կամի անէլ թէ. Բժակեա՛
աչխարհի զապագայ արձակումն նոցա։

15. Լ, և լուծան չորք հրեշտակքն, որք ԲՆ
պատրաստք էին 'ի ժամ և յօր, և յամիս,
և 'ի տարի, զի սպանցեն զերրորդ մասն
մարդկան։

Լ, և լուծան) այսինքն լուծցին յաւուրսն Մեկ
նեռան։ Պատրաստք 'ի ժամ, յօր, յամիս,
և 'ի տարի) այսինքն պատրաստք եղիցին
լնասել միշտ և յամ ժամ հոգւոյ և մարմնոյ

Երրորդ մասն մարդկան) այսինքն հաւա
տարմաց և ճշմարիտ քրիստոնէից, որք
յայնմիկ ժամանակի հազիւ երրորդ մասն
մարդկան ճշմարիտ քրիստոնէից գացի ըստ
բանին տն որ ասէ: Բազումք են կոչեց
եալք, և սակաւք են ընտրեցեալք:

բն 16. Եւ համարք հեծելոց զօրաց նոցա
բիւրք բիւրուց և հազարք հազարաց լո
ւայ զԹիւ նոցա:

մեկ հեծեալքնն սատանայք և ձիանքն նե
ռայինքն և հերետիկոսքն:

բն 17. Եւ տեսի ձիս 'ի տեսչեան և հեծեա
լս 'ի նոսա որք ունէին զրահս հրեղէնս և
յակնութեղէնս հրդեհեալս ծծմբով և գր
լուխք ձիոց իբրև զգլուխս առիւծուց:
և 'ի բերանոյ նոցա հուր ելանէր, և ծուխ
և ծծումք:

մեկ Ձիանքնն նեռայինքն, հեծեալքն 'ի վր
նոցա են սատանայքն: Հրեղէն զրահն է
հուր նախանձու: Հակնութն որ գողով
կապուտ ունի զգոյն երկնից բայց ոչ է եր
կնք, ցուցանէ զկեղծաւորութիւնս նոցա:
զի Թէպէտ չարագոյնք քան զսատա
նայեն լինելոց, սակայն կերպաւորեն
զմքեանս 'ի հրեշտակա լուսոյ: Ունիցին
զգլուխ առիւծուց: զի գազանաբարուք
եղիցին յայժ: իբերանոյ նոցա ելցէ հուր
նախանձու: Ժուխ մտակուրութեան: և
ծծումք զազրալոյ վաւաշտութեան

բն 18. Եւ 'ի հարուածոցս յայցանէ մեռաւ

Երրորդ մասն մարդկան, 'ի հրոյ, և 'ի ծծմ
բոյ, և 'ի ծխոյ:

Աստ երկազի իմանի մահն, այսինքն հո մեկ
գևոր և մարմնաւոր: Օ ի ամբարիշտքն որք
հետեւին նեռան, սոքա մեռանին հողւով
'ի հրոյ նախանձուն: 'ի ծխոյն մտակուրու
թեան. և 'ի ծծմբոյն զազրահատ ցանկու
թեանն: Իսկ մարմնաւորապէս մեռանին
և մարտիրոսանան ընտրեալքն այլ վասն հա
ւատոյն քի: Երրորդ մասն մարդկան) այս
ինքն բազումք իմարդկանէ:

19. Օ ի կարողութիւն 'ի բերանս նոցա է բն
և յագիս նոցա: և ագիք նոցա 'ի նմանու
թիւնն օձի, որք ունին զգլուխս, և այնո
քիւք վտասն:

Օ կարողութիւնս 'ի բերանս նոցանէ:) մեկ
զի նեռայինքն ճարտարախօսութեամբ Էս
նասցեն մոլորեցուցանել, և ստախօսութե
խաբել: Եւ 'ի յագիս նոցա, զի յագիք
նոցա 'ի նմանութիւնն օձի) Օ ի նեռայինքն
ոչ միայն հակառակեցին բանիւք և կա
լով դէմ յանդիման հաւատացելոցն, այլ
որպէս զօձ դարանակալք եղիցին: գլուխ
ձիոցն յագիս նոցա) այսինքն, բոլոր գետա
ւորութիւնն, և վերջին վախճանն նեռայ
նոցն, է վտասել հաւատացելոց: և այս դի
տաւորութիւնն և վերջին վախճանն նոյ
է որպէս ագի նոցա: Երդ, գլուխ նոցա
է յագիս նոցա: զի հրամանն և կամքն սա
տանային, որէ գլուխ նոցա, գոցի 'ի դի
տաւորութի

տաւորութիւնս և 'ի վերջին վախճանն
նոցա որէ յագի նոցա:

բն 20. Եւ այլք 'ի մարդկանէ, որք ոչ մե
ռան 'ի հարուածոցս յայսցանէ, ոչ ապաշ
խարեցին, և ոչ դարձան 'ի գործոց ձեռաց
իւրեանց. յերկրպագութենէ դիւաց և
կռոց ոսկէ ղինաց և յարծաթեղինաց. և 'ի
պղնձեղենաց, և 'ի քարեղինաց, և 'ի փայտե
ղինաց, որք ոչ տեսանել կարեն, և ոչ լսել
և ոչ գնալ: Եւ ոչ ապաշխարեցին 'ի մար
դասպանութենէ և 'ի դեղատուութենէ, և
'ի պոռնկութենէ, և 'ի գողութենէ իւ
րեանց:

մեկ Տեսթէ որքան մեծ է լինելոց յաւուրսն
նեռան խստատուութիւնն մարդկան: Օ ի
զայսքան պատիժ և զպատուհաս տեսցեն
զայսքան աւերումն և զկործանումն, օսկայն
ոչ դարձցին 'ի մեղաց, և 'ի չարութենէ, և
որպէս զփարաւոն առաւել և ս խստանայ
ցեն յանօրէնութիւնս իւրեանց:

Գ. Ը-ի Ժ.

բն 1. Եւ տեսի զայլ հրեշտակ հզօր,
իջեալ յերկնից զգեցեալ զամպ.
և ծիածան 'ի գլուխ նորա. և
երեսք նորա որպէս զարեգակն.
և ոտք նորա որպէս սիւնք հրեղէնք:

մեկ Հրեշտակս այս ցուցանէ զբն. որ 'ի յեր
կնից էջ մարգեղութեամբ: Եւնի 'ի գլուխ
իւր

իւր ծիածան. այսինքն զաղէղն. զի արար
զհաշտութիւն ան ընդ մարդկան: () Գե
ցեալ է զամս: զի 'ի ձեռն պաշտօնէից իւ
րոց զաւետարանական ցօղն սփռեաց ընդ
ամ երկիր: Եւրեք նորա իբրև զարեգակն
զի լուսոյն աւետարանին, լուսաւորեաց
զաշխարհս: Խոր նորա որպէս սիւնք հրոյ

() Ի եկն արկանել երկիր զհուր սերոյ:

2. Եւ ունէր 'ի ձեռն իւրում զգրգոյկ
բացեալ:

'Ի իրքս այս է գիրքն եօթն կնքով կնքե
ցեալ. զոր եբաց գառն. իօկ յայժմ բա
ցեալ տայ յոհանու, զի դիւրաւ կարիցե
ընթեռնուլ:

3. Եւ եղ զաջ ոտն իւր, 'ի վերայ ծովու
և զահեակն, 'ի վերայ երկրի. զի տէրի
ծովու և ցամաքի: Եւ աղաղակեաց 'ի ձայն
Տե՛ծ, որպէս գոջէ առիւծ:

Եւ այսինքն որպէս զառիւծ գոջէ. մեղաւո
րաց զտանջանս սպառնալով. և արդարոց
զփառս խոստանալով:

Եւ մինչ աղաղակէր, խօսեցան եօթն
որոտմունքն:

Եւ այսինքն համաձայնեցան ընդ նմայ եօթն
դասք սրբոց. այսինքն հրեշտակաց. նահա
պետաց. մարգարէից. առաքելոց. մարտի
րոսաց. վարդապետաց. և կուսանաց:

4. Եւ յորժամ խօսեցան եօթն որոտմունք
և ես գրեւորեի. լուայ զձայն յերկնից որ
ասէր. ցիւս. կնքեա զոր խօսեցան եօթն

որոտմուկքն և մի գրեթ զնոսա :

մեկ 1. յսինքն պահեա զոր ասացին եօթն ո-
րոտմուկքն. զի մի լսելով մարդեք զզագ
Տուրելիսն զոր լուարդ յուսահատիցն :
Յայտե ուրեմն զի զայլ բազում ասրսա
փելիս և զահարկուս ետես և լուալ յո
Տանէս, զորս ոչ գրեաց 'ի գիրս այս :

քն 5. 1. հրեշտակն զոր տեսի որ կայր 'ի
վերայ ծովու. և 'ի վերայ երկրի. համ
բարձ զձեռս խոր յերկինս :

6. 1. Եւ երգուաւ 'ի կենդանիս յաւտեա
նս յաւտեանից. զոր էստեղծ զերկինս և
զորս 'ի նոպն են. և զերկեք զոր 'ի նմայեն
զծովս զորս 'ի նմին են. զի այլ ոչ ևս եղի
ցի ժամանակ :

մեկ Էրթամ որ կամի հաստատել բանի զեր
իմն. և կամի թէ հաւատայցեն ամենեքեան
բանիցն նորս : յայնժամ որքան իրն այն
զոր կամի հաստատել մեծ է, յայնքան եր
գումն մեծ լինի : 1. որ աստ կամի քս
ցուցանել մեզ. զի հաւատայցեմք թէ զկնի
ներկայ կենացս այլ ոչ եղիցի ժամանակ
գործելոյ զբարեա : վասն այտորիկ առ 'ի
ապրել մեզ զի մի զժամանակս այս ընգումայն
ծախեցեմք, մեծաւ երգմամբ հաստատե,
թէ ոչ ևս եղիցի ժամանակ գործելոյ
զբարեա. զկնի ներկայ ժամանակիս, որպէս
նոյ : ինքն 'ի նք աւետարանին ասե. եկես
ցի գիշեր յորում ոչ որ գործել կորէ :

քն 7. 1. 1. յաւտարսն էս երորդ հրեշտակին

մինչ սկսեացէ զփողն հարկանել: Կատարեացի խորհուրդն մյ. որպէս աւելաորայնեաց ծառայելք իւրովք մարդարեիւք: 1. յսինքն յորժամ գայցէ օրն կատարածի մեկ և գաբրիել հարկանեցէ զփողն. յայնժամ կատարին ամ իւրք, զոր խօսեցան ամ մարդարեւք կանխասաց մարդարեւթեամբս: 8. Եւ դարձեալ լուայ զձայն յերկնից որ ասեր ցիս. երթ և առ զգիրն քացեալ. ի ձեռաց հրեշտակին որ կա՛ի վերայ ծովու և երկրի:

9. Եւ գնացի առ հրեշտակն. և ասացի զի ասացեր զգիրն ինձ. և ասէ ցիս առ զգիրս և կուլ զդա, և դառնացուացէ զորովայն քո. բայց իբերանոջ քում եղիցի քաղցր իբրև զմեղր:

10. Եւ առ ի զգիրն ի ձեռանէ հրեշտակին և կլի զնա. և եր իբերանոջ իմում որպէս զմեղր քաղցր. և մինչ կլի զնա գառնացաւ որովայն իմ:

Եւ զգիրդ. այսինքն զյայտնութե գիրս մեկ և կուլ զդա. այսինքն յոյժ մտադրութե ընթերցիր և մտօքդ որոճեա: Եւ կլի զնա: այսինքն բարւոք մտադրութեամբ խուզեալ քննեցի զնա. և իբերանի իմում, եր որպէս զմեղր քաղցր: 1. յսինքն յորժամ մարդարեական հոգւով իմացայ զզայ մանայիսն մյ. և զփառս երկնից արքայութեան. և զհատուցումն արդարոց միտք իմ որպէս քաղցերբ մեղերբ. զմայլեցաւ:

Եւ որովայն իմ գառնացաւ: Եւ յսկիքն
 մինչ ՚ի միուս կողմանէ մտադրութեամբ
 քննեցի զժախնակն կաթարածի աւուր,
 զտաղապանս զոր հաւատացեալք կրելո
 յեն ՚ի նեռանէ, և զանկուսն սրբոց ՚ի մէ
 հաւառոյն. սկսաւ հոգի և սիրտ իմ գառ
 նանալ. զոր օրինակ յորժամ մարդ զհեպ
 կամի կլանել. քան զի գառնէ, շարքով
 զերես հեպին ծածկեն. արդ որ քան ՚ի
 բերաննէ, քաղցր թուի վան շարքին
 իոկ մինչ կլանէ և երթեալ ՚ի յորով այն հա
 լի, ցուցանէ զգառնութիւն: Ամին նման
 զոր ինչ երես յոհանէս ՚ի գերս յայանու
 թեան իւրոյ քաղցրե՞ր բանականութեան
 իւրում զի կամաւն այ էին տրամադրեց
 եալք. բայց ահարկութիւնն գրեցեալք
 որ պատահելոցքեն ՚ի ժամանակի նեռին,
 յոյժ գառնանային. այսինքն զարհուրեցու
 ցանէին զգայութիւն մարդկային:

ԲԻ

11. Եւ ասէ ցիս պատեհէ քեզ. դա՞ս
 ձեալ մարգարեանալ. ազգաց հեթանոսաց
 և ժողովրդոց. լեզուաց. և թագաւորաց:

ԲԵԿ

Եւ յսկիքն մինչև ցածմ մարգարեացաբ ըզ
 բազում իրս, որք գառնագոյն քեզ թուե
 ցան. բայց այսուհետև ծանուցեց քեզ,
 զայլ իրս առաւել գառնագուներս. որք
 պատահելոցքեն յաւուրսն նեռան. զայս
 ցանէ և ս պարտես մարգարեանալ:

Լ տուաւ ինձ եղէգ նման գա
ւազանի. և ասացաւ ինձ արի
և չափեա զտաճարն. Իյ. և զսե
ղանն. և զերկրպագութան որք,
'ի նմին:

բն

Եղէգս այս ոչ է գրեչ. այլ գործիք չա
փոս, արդ եղէգս այս ըստ որում նմանէր
գաւազանի, որ է գործի հարկանելոյ. ցու
ցանէ զնեղութիւնս. զի այսու գաւազա
նաւս, չափեցաւ հինն ադամ, մինչ արտաք
սեցաւ 'ի գրախտէն. և այսու գաւազանաւ
չափեցաւ նորն ագամ, այսինքն քօ յոր
ժամ խաչեցաւ: Սեղանն. է ջերմեռան
գութիւնն քրիստոնէից որ չափի գաւա
զանակերպ եղեգամբ, այսինքն չարչարա
նօք և նեղութեամբ: Սւտի ասէ չափեա
ով ոհանէս զսեղանն. այսինքն զջերմեռան
գութիւնն քրիստոնէից. և տես թէ որ
քան մեծ է. զի 'ի ձեռն ջերմեռանգու
թեան, մարտիրոսացան և մարտիրոսանան
2. Եւ գաւիթն որ կա արտաքոյ տաճա
րին արտաքս ընկեա զնա. զի հեթանոսաց
տուաւ: զքաղաքն մք կոխեցեն զամիսս
Իս և ք:

մեկ

բն

Եյսինքն զբախտն. զհարստութիւնն.
զգեղեցկութիւն զառողջութիւն. և զայլ
Իմ մարմնաւոր բարիս որք են իրք արտա
քինք: Կիսերեր այլ արտաքս ընկեա 'իքէն

մեկ

զի սորա արգելեն զՔրիստոսանդուծիւն,
և ոչ օգտեն հոգւոյ. վասն որոյ գրեգոր
փափն ասէ. ոչ են. արժանիք չափելոյ
գաւելթքն. այսինքն արտաքինք իւրն. չա
փով սրբոց. զի նեղէ դուռն որ տանի 'ի
կեան. և շայնուծիւն ամբարշտաց անպա
տեհէ չափել չափովն սրբոց: Օ ի հեթա
նոսաց տուաւ, այսինքն արտաքին բարու
ծիւնք հեթանոսաց վայելէ: զբողոքն սր
կոխեսցեն: այսինքն զսր եկեղեցին ոանա
կօխ արասցէ նեռն և նեռայինքն: զամիսս
քառասուն և երկու: այսինքն, երեք տարի
և կէս:

բն 3. Աւ տացից երկուց վկայից իմոց և մար
գարէացին. աւուրս հազար երկերիւր
և վաթսուն. զգեցեալք զքուրձ:

ժեկ Տացից այսինքն զպաշտօն մարգարէանա
լոյ, և ընդ նմին զհոգի Քրիստոսանդուծե
զբերան և զիմաստուծիւն: երկուց վկայ
ից իմոց. այսինքն ենովքայ և եղիայի. և
մարգարէացին աւուրս հազար. երկու
հարիւր և վաթսուն: Այսինքն երեք ամ
և կէս: Օ գեցեալք զքուրձ: Այսինքն բր
ձաղգեացք դան ենովք և եղիա: Ստիտի
զի խտտակրօն վարուքն իւրեանց զբար
կուծիւնն այ շիջուցեն: Արկրորդ զի
օրինակօք իւրեանց, զմարդիք յապաշխա
րուծիւն շարժեցեն:

բն 4. Սորա են երկու ձիթենիքն. և երկու
ձրագարան. որք կան առաջի այ: յերկրի
Անովք

Եւ նովք և եղիա. ձեթենոյ նմանին. նախ մեկ
ոպ ձեթենին միշտ կանանց մուս, սապես
ևս նորա միշտ մթք մնացին. երկրորդ ձե
թենին, է նշան ողորմութեան. սապես
ևս. եւնովք և եղիա, ողորմելով տակաւին
աշխարհես, աղաչեցին զսփ վասն մեր,
յաւուրսն ներսին. Եւ երկու ճրագ արանք.
Օ ի որպէս ճրագ արանքն ցուցանեն մարդ
կան զլոյս մտին. սապես ևս եւնովք և ե
ղիա ցուցին զլոյսն աշխարհի. այսինքն
զքսութիւն աշխարհես, քարոզութեամբ իւ
րեանց յաւուրսն դատաստանին.

5. Եւ եթէ զք կամիցի փնտսի նոցա. բն
հուր ելցի ի բերանոյ նոցա. և կլանիցի
զթշնամիս նոցա. և որք կամիցին մեղանջել
նոցա. այսպէս սատակեացին.

Հուր ելցի ի բերանոյ նոցա, այսինքն բա մեկ
նիւք իւրեանց. զհուր իջուցանիցին յերկ
նից. որպէս արար ընդ առն այնմիկ, զոր
աբայաբ առաքեաց առ իունել զեղիա.
և ասաց եղիա ցնա եթէ սցր այ եմ ես
իջցի հուր երկնից, և կլցի զքեզ և եղև
իսկոյն.

6. Մորա ունին զզրութիւն փակելոյ բն
զերկինս. զի մի անձրեկցին, աւուր մարգա
րութեան նոցա. Եւ ունին կարողու
թիւն ի վերայ ջուրց. դարձուցանել զնա
յարիւն. և հարկանել զերկիր ամ հարուս
տովք, որ քանիցս կամիցին.

Եւ աւուրսն ներսն. զառաջին հրաջն զոր մեկ
առնելոցին

առնելոցն ենովք և եղիա, և այս () ի կապեն զերկինս և ոչ տեղացեն զանձրևս ուստի ծնցի սով. չքաւորութիւն. և մահ տարածամ նեռայնոցն. որպէս այլ անգամ արար եղիա. քի թագ թէ քիլիս. Երկրորդն շանն եղիցի. զի զըուրն դարձուցեն յարիւն. որպէս արար մօսէս յեգիպտոս :

Բն 7. Եւ յորժամ կատարեսցեն զվկայու թիւնն իւրեանց. գազանն որ ելանէ յան դնդոց. պատերազմեցի ընդ նոցա. և յաղթեցէ նոցա. և սպանցէ զնոսա :

Մեկ Գազանս այս. ցուցանէ զնեռն. յանդն դոց ելանէ, զի ազգամալք դիւաց առնէ զամ. որք են բնակիչք յանդնդոցն դժոխոց. և խրատոյն նոցա սպանցէ զենովք և զեղիա, և զայլս բազումս :

Բն 8. Եւ մարմինք նոցա անկեալ կայցեն 'ի հրապարակս քաղաքին մեծի, որ հոգևորապէս կոչի սոգոմ. և եգիպտոս. ուր և մոր նոցա, խաչեցաւ :

Մեկ Սեծ քաղաքնէ երուսաղէմ քաղաքն. և սոգոմ կոչի վասն սոգոմէական մեղացն. որք անդ գործէին. և առաւել գործեսցեն յաւուրսն նեռին. դարձեալ յեգիպտոս կոչի, վասն կռապաշտութեան, և առաւելապաշտութեան որք յաւուրսն նեռին. անդ թագաւորեսցեն : (Եւր մոր նց խաչեցաւ) Եւ յինքն յերուսաղէմ, անդ և սպանցէ նեռն. զմարգարէսն և զմբօն քի :

Բն 9. Եւ տեսցեն զնոսա մամ ցեղք. մամ ժո

զովուրդք: և լեզուք: և ամ՝ հեթանոսք:
զգիս նոցա զերիս աւուրս և կէս: և ոչ
թողցեն, զմարմինս նոցա թաղել 'ի գե-
րեզմանի:

1. Նովքայ և եղիայի մարմինքն անկեալք
կայցեն: առանց թաղման 'ի հրապարակի:
և հանգոյն քի յարեցեն զկնի երեց աւուրց
10. 'Ի նակիչք երկրի խնդան 'ի վերայ նյ
և ուրախացին: և զընծայս մատուցանեն
միմիանց: զի սոքա ք մարգարէքս տանջե-
ցին զնոսա, որք բնակէին 'ի վերայ երկրի
'Ի նակիչք երկրի են ամբարիշտք հետ և
ողքն նեռին: սոքա ուրախանան վասն մա-
հուան: ք մարգարէիցն: (Որք տանջեցին
զնոսա:)'Ի յսինքն բանիւք սպառնման: զի
սպառնային զհուր և զայլ պատուհաս:
զորոց խօսեցաք 'ի թիւն: 5

11. Եւ զկնի երեց աւուրց և կիսոյ: հոգի
կենաց յոյ եմուտ 'ի նոսա: և յոան կացին
և ահ մեծ անկաւ 'ի վերայ նոցա, որք տե-
սին զնոսա:

12. Եւ լուան զձայն մեծ 'ի յերկնեց որ
ասէր: ելէք այսր: և ելին յերկինս ամպօք:
և տեսին զնոսա թշնամիք նոցա:

13. Եւ յայնմիկ ժամու, եղև երկրա-
շարժութիւն մեծ: և անկաւ տասն երորդ
մասն քաղաքին, և սպաննան յերկրաշար-
ժութենէ անուանք մարդկան Էն π. և
մնացեալքն երկեան յոյժ, և փառս տային
այ երկնաւորին:

ՄԵԿ Փառս ետուն այ երկաւորին: այսինքն
դարձան 'ի նեռանէ առ քս:

ԲՆ 14. Սայ երկրորդ գնաց. և ահա երրորդ
վայն եկեացէ շուտով:

ՄԵԿ Սայ երկրորդ գնաց. այսինքն յայնցանէ
վայնցն զորոց ք Գլխ և 5 Թիւն խօսեցաւ:
Օ ի այսորեկ երեք վայ. երեք հարուճքն
են. երեց վերջոց հրեշտակացն փողոհա
րաց Մ. յսինքն չորրորդ հնգ երրորդ և վոյ
երրորդ հրեշտակին. զորոց խօսեցաւ, և
այժմ սկսէ խօսել, երեք այլոց վայնց այս
ինքն զհարուճոց:

ԲՆ 15. Եւ է երրորդ հրեշտակն և հար զփողն
և եղեն ձայնք մեծ 'ի յերկինս. որ ասէր.
եղև Թագաւորութիւն այսորեկ աշխար
հն, ան մերոց և օժեղոյ նորա. և Թագա
ւորեացէ յաւիտեանս յաւիտեանից ամէն:

ՄԵԿ Մ. յս էն երրորդ հրեշտակն, զուցանէ զ
բանեցեալ, և զփառաւորեցեալ, Թագաւո
րութիւնն քի. ընդ որում Թագաւորելո
ցն ենովք և եղև. և վկսի սակաւուց ևս
Թագաւորելոցքն, համայնք մէք յաւուրն
յարութեան, և դատաստանին:

ԲՆ 16. Եւ է և Գ 'ի յերկունքն. որք սուսջի
այ նստին յաթուս իւրեանց, անկան 'իսե
րոց երեսաց իւրեանց. և երկիրպագանէ
ին ան այ իւրեանց. և ասէին:

17. Գոհանալք զքէն մը ան սակաւ
որէիր. որ ետդ. և որ գալոցդ ես. և այն եր
զզորութիւն քո և Թագաւորեցեր:

Բ. և եր զգորութիւն քո :) Բ. յսինքն ընկա մեկ
լար զգորութիւն քո . և զկարողութիւն .
զգեցար զդէն քո հզորագոյն որով քակտե
ցեր զթշնամիս քո :

18. Եւ բարկացան հեթանոսք . և եկն բն
բարկութիւն քո , և ժամանակ մեռելոց
զի դատեցին . և զվարձս հատուցանել ծա
ռայից քոց մարգարէից . և սրբոց . և որք
երկնէն յանուանէ քումէ . փոքունց , և մե
ծամեծաց , և ապականեցես զապականիչս
երկրի :

Եւ բարկացան հեթանոսք : Բ. յսինքն մեկ
նեւն և հետևողքն նորին , հեթանոսք բար
կասցին և կրճտեցեն զատամուկս , մինչ
տեսանեն զայնքան հարուածս յայ հասեալ
'ի վերայ ինքեանց : (Եւ եկն բարկութի
քո :) Բ. յսինքն յաւուրն դատաստանին կոր
ծանեցես զամբարիշտս :

19. Եւ բացաւ տաճարն այ յերկինս . և բն
երևեցաւ տապանակ կտակարանին 'ի տա
ճարի իւրում և եղին փայլատակմունք . և
ձայնք . երկրաշարժութիւն , և կարկուտ
մեծ :

Բացաւ տաճարն այ յերկինս . այսինքն մեկ
տճութիւնն . և երևեցաւ տապանակն այս
ինքն երևեցաւ մարմինն և մարդեղութիւն
քի : Եւ վասն բազմաց պատճառաց . տա
պանս այս նշանակէր զմարմինն քի : նախ
զի որպէս տապանն շինեցաւ անփոյտ փայ
տից : Սոյնպէս և մարմինն քի , անփոյտ և

անթառամ. քան զի ոչ մեղաց բժօք. և
ոչ մահուան ապականութեամբ մնասեցաւ.
երկրորդ որպէս տապանակն ունէր, զո
կեայ օղս. սոյնպէս քի մարդկութիւնն
լիէր և կատարեալ. և բոցակէզ սիրով
երրորդ օյ տապանակն ունէր 'ի վերայ
ինքեան զքաւչարան: Սոյնպէս և քս ու
նեաց միշտ ընդ ինքեան զքաւութիւն. և
զփրկութիւն աշխարհի. չորրորդ որպէս
տապանակն ունէր զքս քրովքէս 'ի վերայ
ինքեան, որք դէմ յանդիման հայէին 'ի
քաւչարանն: Սոյնպէս և ք կտակարանքն
այսինքն հին և նոր, սոքա երկոքեանս հայ
ին 'ի քս միայն: Հինգ երրորդ. տապանա
կն ունէր յինքեան զտախտական օրինին այ
սոյնպէս և ս քս միշտ ունեաց 'ի սրտի զօ
րէնս հօր այ. վեց երրորդ 'ի տապանակն
կայր սափորն մանանայի: Սոյնպէս և ս 'ի
քս գտանի ամ քաղցրութիւն. (Եւ եղեմ
փայլատակմունք. և ձայնք. և երկրաչարժու
թիւն և կարկուտ մեծ.) համայնքս այստ
քիկ. ցուցանեն զքարկութիւնն այ,
որ տեղալոցէ 'ի վերայ մեղաւորացն.
յաւուրն դատաստանին. որպէս
և դաւիթ ասէ Հուր և կար
կուտ. ձիւն. և սառն հողմ
և մրրիկ բաժին բաժա
կի նոցա:

Ե նշան մեծ երեւեցաւ յերկինս. կին
մի արկեալ զիւրեաւ զարեգակն. և
լուսինն 'ի ներքոյ ոտից նորա, և 'ի
վերայ գլխոյ նորա պակ աատեղաց երկոյ
տասանից:

ԸՆ

Սշան, այսինքն հրաշք և զարմանք: կին
մի. Մ. յսինքն եկեղեցին քի. Մ. րկեալ զիւ
րեաւ զարեգակն. Մ. յսինքն եկեղեցին շո
ջապատեցեալ է քսիւ, որ է արեգակն ար
գարուծեան: դարձեալ քս որպէս զհան
գերձ գեղեցկացուցանէ զեկեղեցի իւր,
որ զգեցեալ է զնա. որպէս ասէ առա
քեալն զգեցարուք զյս քս: Մ. լուսինն 'ի ներ
քոյ ոտից նորա, Մ. յսինքն ամ փոփոխու
ծիւն 'ի ներքոյ ոտից եկեղեցւոյ. քան զի
ոչ երբէք փոփոխի հաւատն կաթուղիկե
եկեղեցւոյ. որպէս փոփոխեցան. և փոփո
խին այլք աղանդք. ըստ բանի ան որ ա
սաց առ գլխաւոր առաքեալն պետրոս.
Եւ աղաչեցի զհայր վասն քո, զի մի պա
կասեցին հաւատք քո: (Մ. 'ի վերայ գլ
խոյ նորա պակ աատեղաց քի անից:) Եր
կոյ տասան աստեղքն, ցուցանեն զքի ան
առաքեալն. որոց արեամբ և վարդապե
տուծեամբ, պսակեցաւ. և առատացեալ
Ճոխացաւ, եկեղեցին քի:

ՍԵԿ

2. Մ. էր յղի, և ճնչեր յերկններն. և բա
զուս վշտօք, մերձէր 'ի ծնանիլն:

ԸՆ

մեկ Եւ կեղեցին թի բազում ցաւօք և հալածա
նօք անհաւատից. ծնաւ զորդիս թի. որ և
'ի վաղձանի աշխարհի. և 'ի կատարածի
աշխարհիս. ծնանելոցէ բազում ցաւօք և
նեղութեամբ. որք գալոցքն 'ի նեռա
նէ:

բն 3. Եւ երևեցաւ այլ նշան յերկինս. և ահա
վիշապ մի մեծ հրեղէն. որոյ էին գլուխք
էն. և եղջիւրք ժն. և 'ի վերայ գլխոյ
նորա էն խոյր:

մեկ 11 իշապնէ սատանայն. էն գլուխքն են
էն մահացու մեղքն. Տան եղջիւրքն. են
տան մեղքն ընդ դէմ ժն պատուիրանացն
այ. Եւ էն խոյրքն էն մեղքն ընդ դէմ
էն գլխաւոր առաքինութեանց. Եւ յինքն
հաւատոյ. յուսոյ. սիրոյ. խոհեմութեան.
արիութեան ողջախոհութեան. և արդա
րութեան. Եւ վիշապն էր հրեղէն քան
զի միշտ այրի հրով նախանձու:

բն 4. Եւ ագի նորա քարշէր, զերրորդ մասն
աստեղաց յերկնից և էարկ զնոսա յերկեր,
և վիշապն եկաց առաջի կնոջն որ ծնա
նելոցնէր, որպէս զի յորժամ ծնցի զոր
դին կլցէ զնա վիշապն:

մեկ 11 իշապն է սագայել, որպէս 'ի վերայ ա
սացի. և ագին նորա է նեռն. զի որպէս
ագին է վերջին մասն մարմնոյ. 11 ոյնպէս
սագայել, 'ի վերջնում ժամանակին աշ
խարհիս. միջնորդութեամբ ագոյն իւրոյ
որ է նեռն. կորուսանէ ոչ սակաւս. (զեր

որդ մասն աստեղաց քարշեցե) Մ. յսինքն
 բազում արքա և իմաստունս. որք որպէս
 աստեղք. արբութեամբ և գիտութեամբ
 փայլէին, մոլորեցուցե: Մ. արկցե յեր
 կեր: Մ. յսինքն տարցե 'ի դժոխս. (Մ. վի
 շապն եկաց առաջի կնոջն:) Մ. յսինքն սա
 տանայն, կացցե ընդ դէմ եկեղեցւոյ, յա
 լուրն կատարածի աշխարհիս. զի կորու
 սանիցե զամ որդիս եկեղեցւոյ. զորս յայն
 ժամ ծնանելոցե: զի 'ի կատարածի աշ
 խարհիս, մինչ ամենեքեան եղիցին մի հօտ
 և մի հովիւ դրէթէ յեկեղեցւոյն. ծնան
 իցին: և ջանասցե զորդիս նորա կորուսա
 նել. վասն այսորիկ ասե զի կլանիցէր զգա
 ւակն ծնիցեալ:

Գ. Մ. ծնաւ կինն զորդի արու, որ հան բն
 դերձեալ էր հովել զամ հեթանոսս. գա
 ւազանաւ երկաթեաւ. և յափշտակեցաւ
 որդի նորա առ մծ. և առ յաթոռ նորա:
 Որդին արու զոր եկեղեցին քի ծնաւ, է մեկ
 ժողովուրդն քրիստոնեայ և հաւատարիմ,
 որպէս յառաջ ազգն հրէից կոչիւր որդի
 սինագոգային. այսինքն որդի եկեղեցւոյն
 հրէից. (Որ հանդերձեալ էր հովել զամ
 հեթանոսս գաւազանաւ երկաթեաւ բան
 քս այսորիկ. ոչ միայն վերաբերիլ առ ք
 կարէ: Մ. յլ և առ հաւատարիմս, և առ
 արդար որդիս եկեղեցոյ. Սի թէպէտ
 քս է յատուկ դատաւորն յալուրն դատա
 տանին. սակայն ևս առաքեալքն նստելոց
 67

Են երկոյտասան ակթուս առ 'ի դատել
 Սոյնպէս ևս թեպէտ միայն քի պատկանի,
 հովել զամ հեթանոսս գաւազանաւ երկա
 թեաւ. սակայն այս կարե ևս, վերաբե
 ըիլ առ ամ բարիս որդիս եկեղեցւոյ. որք
 մի անդամք են ընդ քի. (Վ. յափշտակե
 ցաւ որդի նորս առ ամ և առ ակթունը.)
 Մ. յսինքն որդիքն եկեղեցւոյ որք վասն ա
 ընութեանն, արու ասին. սորա մարտիրո
 սանաչով վերացեալք յափշտակին յերկինս.
 առ 'ի զմայլիլ տեսութեամբն այ.

քն 6. Վ. կինն փախեաւ յանապատ ուրէր
 տեղի նմա, պատրաստեցեալ յայ. զի կերա
 կրեսցի անդ. աւուրս հազար երկերեւթ
 և վաթսուն.

Թ. Կ () ի մինչ մանուկն արու, այսինքն արի,
 և մեծասիրաք և համբերողք որդիք եկե
 ղեցւոյ, մարտիրոսութեամբ յափշտակե
 ցին յերկինս. յայնժամ տկար քրիստոնեայք
 և ժողովք տկարաց որ զեկեղեցին ցուցա
 նէ. փախիցեն յահէ նեռին յանապատ.
 և գաղեսցեն զինքեանս. 'ի ծերպս վիմաց.
 և 'ի յայրս () ի կերակրեսցի անդ) Մ. յսին
 քն. յայնժամ ենովք և եղիա երբեմն ին
 քեանք երթան և քարոզեն զբանս ամայի
 նս նոցա. և երբեմն առաքեսցեն զայլս հա
 ռատարիմ ծառայս այ, առ փախուցեալ
 քրիստոնեայս. որք բանիւք իւրեանց մի
 թարելով, կերակրեսցեն զհոգիս նսցա.

քն 7. Վ. եղև պատերազմ մեծ 'ի յերկինս.

միքայել և հրեշտակք իւրք, կուռէին
ընդ վիշապին. և վիշապն կուռէր, և հրեշ
տակք իւրք:

1. սո միքայելն ցուցանէ զքս. և հրեշ մեկ
տակք նորա զառաքեալն. և երկինն ցու
ցանէ զեկեղեցին քի. զի քս 'ի ձեռն ա
ռաքելոց, և քարոզատու վարդապետաց
զսատանայն, արտաքսեցէ 'ի յաշխարհէս.

2. որ միքայել. թագմանի ով է որպէս
ամ. և ս քս գորով խոնարհագունեղ. միշտ
զփառս հօր այ խնդրէր. ուստի ասաց
ես ոչ խնդրեմ զփառս իմ. և դարձեալ
ասէ այժմ 'իշխան աշխարհիս արտաքսեցիւ
8. Եւ ոչ կարացին կալ ընդ դէմ. և տե
ղի ոչ գտաւ նոցա յերկինս:

3. յսինքն սատանայն ոչ ունի տեղի, 'ի
սքս և յերկիւզածս այ զոր երկին նշանակէ.

9. Եւ անկաւ վիշապն այն մեծ. օձն
հին որ կոչի սատանայ. և բանսարկու որ
պատրէ զամ տիեզերս. և անկաւ յերկիր.

և հրեշտակք նորա ընդ նմա անկան:

10. Եւ լուս զձայն մեծ 'ի յերկինս որ
ասէր. այժմ եղև փրկութիւն և զօրութի
և արքայութիւն այ մերոյ. և կարողութի
քի նորա. զի անկաւ չարախօսն:

Տեսեալք սքքն զզօրութիւն և զկարողու
թիւնս տուեցեալ նոցա 'ի քնէ. որով յաղ
թեցին սատանայի և նեռին. ուրախութի
մեծաւ. փառս և զգոհութիւնս մատու
ցաննն այ:

բն 11. Աւստրալիայի խորհուրդն իմանալով արեւմտեան
գաղութներն և բանիւն վկայութեանն ընդ. և ոչ
սերեցին զանձինս իւրեանց միմեջ (իմաստ) իրարեւ
զորութեամբ արեւմտեան և մասնաւորապէս
քն յարեւելքն Բ. քն սատանայի և իմ փոք
ձանաց նորա :

Բն 12. Բանիւն վկայութեանն նորա) այսինքն պատե
րազմեցան ըստ բանին քն որ ասէ : Աւստրալի
որք հարածանս կրեն վասն արդարութե
(Աւստրալիայի խորհուրդն իմանալով արեւմտեան
այսինքն զկեանս իւրեանց միմեջ (իմաստ) այս
ինքն ոչ ինչ համարեցին զկեանս մարմնա
ւոր, վայ և մտանեցին զնա իմաստ առ 'ի ու
նիլ զկեանս յաւիտեանական : Այսպէս կա
տարեցին զբանն քն որ ասէ : Այս սերե
զանձն իւր կորուցեց զնա : և որ կարուս
ցե զանձիւր վասն իմ, գոցեց զնա :

Բն 12. Այս ուրախութեամբ իբրութեամբ և որք
բնակիք 'ի նոսա : վայ երկրի և ծովու զի
եջ սատանայն առ ձեզ ունելով զբարկու
թիւն մեծ, գիտեց զի զսակաւ ժամանակ
ուրի :

Բն 13. Օհ եջ սատանայն առ ձեզ) այսինքն յոր
ժամ լուսնու սատանայն յարեւմտեան
'ի յեւոլքայ և 'ի յեղիայե և յայլոց սրբոց առ
ուրն դատարանի, յայնժամ դիմեցե
առ ձեզ որք 'ի յերկրի, կամ 'ի կողմն ծո
վու բնակիք, և ընդդէմ ձեզ սկսեցե
պատերազմել և 'ի վերայ ձեր թափել ըզ
բարկութիւնն իւր. (գիտեց զի սակաւ ունի
զժամանակ

զժամանակ.) այսինքն զամս ք և կէս :
13. Եւ մինչ ետես վիշապն թէ անկաւ
յերկիր հալածեաց զկինն որ զարուծնաւ
14. Եւ տուան կնոջն ք թէք արծուոյ
մեծի զի թռիցէր յանապատ :

բն

Ըրդ, կինն որ է եկեղեցին, տուան սմա
'ի յայ ք թէք, այսինքն հին և նոր կտակա
բանն որոյ իմաստութեամբ և գիտութիւն
վերանայ եկեղեցին մտօք : 'Վարձեալ 'ի
հին և 'ի նոր կտակարանէ զերկուս գիտութեանս
ուսանիմք, այսինքն զերկիւղ մե
ղաց և դատապարտութեան : Նա և զսէր
այ և փրկութիւն : Ըրդ այսոքիկ երկուքս
այսինքն երկիւղն և սէրն ստիպեն թռուցա
նել զմիտս հաւատացելոց յանապատ այս
ինքն յերկինս ուր տեսանելով մտօք զան
ճառ բարիս պատրաստեցեալ յայ ինքեան
ցն, քաջապէս պատերազմեցին ընդ նեռին
15. Եւ է հեղ օձն 'ի բերանոյ իւրմէ ըզ
կնի կնոջն զջուր որպէս զգետ, զի զնա գե
տովն առինքն քարշիցեր :

մեկ

բն

() Ճս այս ցուցանէ զնեռն, և ջուր գետոյ
զհալածանս և զվիշտս որով տանջելոցէ
զկինն, այսինքն զեկեղեցին : Օ ի առաքե
զհամախոհս իւրս, և հանցէ զնոսա որք
փախեալքէին յանապատ, և թաքեալք
յայրս և 'ի ծերպս վիմաց, և սաստկաբար
տանջեսցէ զնոսա :

մեկ

16. Եւ երաց երկիր զբերան իւր և ե
կուլ զգետնն :

բն

մեկ Մ. յսինքն ամ և հրեշտակք որք խնայեն
եկեղեցւոյն, հրամայեն երկրի զի բացեալ
զբերանն իւր կլցնէ զպաշտօնեայս նեռան
ույ երբեմն արար դաժանայ և օբիւրոնի:

բն 17. Եւ բարկացաւ վիշապն կնոջն, և գը
նաց ՚ի պատերազմել ընդ այլ զաւակս նր
որք պահեն զպատուիրանս ան, և ունին
զվկայութեանն նորա) Պատերազմի նեռն
ընդ մնացեալ հաւատացելոց որդւոցն եկե
ղեցւոյն: այսինքն ընդ այնոցիկ որք փա
խեալքէին յերեսաց նորա: Ամ ընդ այ
նոցիկ զորս յառաջմէ ոչ կարաց յաղթա
հարել: (Եւ ունին զվկայութեանս յիքի)
այսինքն ընդ այնոցիկ որք սրտիւ հաւա
տան ՚իքս, և բերանով խոստովանին զնա:
(Վնաց և եկաց ՚ի վերայ աւազի ծովուն)
այսինքն ՚ի յեզրք ծովուն, զի կարեցէ պա
տերազմել ՚ի ծովու և ՚ի վերայ երկրի:

Վրաի երեւ փասն երդք:

բն

1. Եւ տեսի ահա գազան երանէր ՚ի
ծովէ և ունէր զգլուխսէ. և զեղ
ջիւրս տասն: և ՚ի վերայ եղջերաց
նր տասն խոյրս. և ՚ի վերայ գլխոյ նր զա
նուանս հայհոյութեան:

մեկ

Պազանս այս ցուցանէ զնեռն վասն գա
զանաբարոյութեան նորա որով տանջէ
զհաւատացեալսն (Եւ լանէ ՚ի ծովէ) այսին
քն յերկրի ծնանի. Եւ ոչ այլ զինչ է աշ

Թարհս եթէ ոչ ծոյ յորում ոչ երբէք
պակասի հողմն փորձութեան, և ալիք նե
դութեան. և ալի կոծութիւն պէսպէս տան
ջանաց, յորում ևս մեծամեծք ձկունք կլա
նեն զփոքունս: այսինքն բռնաւորք կողոպ
տեն զտկարս: (Ունելոցէ նեռն զէ գլուխ)
այսինքն զէ թագաւորս որք նախնթաց
եղեցին նեռան զորոց խօսելոցեմք՝ ի գլուխնս
Ժէ. Տասն եղջիւրքնն տասն թագաւորք
որոց զգ սպանցէ նեռն, և է մնացեալքն
ահաբեկեալք հնազանդեացին կամաւ նմա.
զորոց խօսի դանիել. 7. գլուխն. և՝ Ի 6.
թիւն: (Եւ ի վերայ գլխոյ նորա անուանք
հայհոյութե) Եթն գլուխքն են է թա
գաւորքն կարապետք նեռան, սորա հալա
ծեն զեկեղեցին, և հայհոյեն զանունն քի:
2. Եւ գաղանն զոր տեսի նման ընձու.

բն

Եւ զ, ինձնէ բժաւորեցեալ. երկրորդ
է արիւնարբու. երրորդէ սրնթաց. Եւ յս
պիսի եղիցի ևս նեռն: Օ ի ունիցի զբիծս
ամենից ամբարշտութեանց: Եւ զերրոգ ե
ղիցի արիւնարբու և բազմասպան. Եւ զերրոգ
եղիցին արագք ոտք նորա ի հեղուլ զա
րիւն: (Ոտք նորա որպէս զառջու) այս
ինքն ամուրք և զօրեղք առի կօխել զհա
ւատացեալս և զսբան: (Ի երան նորա ույ
զառիւծու) այսինքն որպէս զառիւծ գոչէ

մ. Կ

և

և աստիճանացի զհաւատացեալս (Եւ ետ
նմա վիշապս զգորութիւն մեծ) այսինքն
սաղապէլ ետ նեռանն ուսուցանելով նմա
զամ շարութիւնս իւր հպարտութեանս .
հալածանաց և խաբէութեանս :

բն 3. Տեսի զմինն ի գլխոց նորա որպէս վի
րաւորեցեալ ՚ի մահ, և վեր մահու նորա
ողջացաւ և զարմացաւ ամ երկիր զկնի գա
զանին :

մեկ Դարուես այս է նոյն ինքն նեռն որ է գա
զան է ապատիկ Երգ, նեռս այս կեղծա
ւորէ զինքն որպէս մեծագոյն հիւանդ, և
որպէս կիսամահ, և մանաւանդ որպէս ար
գէն մերձ ՚ի մեռանիլ և հոգևար, և մանա
ւանդ երեւի թէ մեռեալիցէ : Եւ յան
կարծ սկսէ տողջանալ, և հաւատան մար
դիկ թէ ՚ի մեռելոց յարեաւ : և այս սուտ
յարութիւնս եղիցի զկնի յերից աւուրց
որպէս զի այսու հետեիցի քի : Օ որ տե
սալ ամենեքեան զարմացեալք երկիրպագ
ցեն նմա :

բն 4. Եւ երկիրպագին վիշապին որ ետ զկա
րողութիւն գազանին, և ասեն : Ո՞նմանի
գազանին :

մեկ Երկիրպագին սաղապէլի, որ յարոյց զգա
զանն, այսինքն ՚ի սուտ մեռելութենէ :
(Եւ ասեն Ո՞նմանին գազանին) Երգ
յոհաննէս գազան կոչէ զնեռն, բայց յայն
միկ ժամանակի զնա քս կոչեն նեռայինքն
և ասացին Ո՞նմանի քին մերոյ :

5. Եւ տուաւ նմա բերան խօսելոյ զմեծամեծս և զհայհոյութիւնս : և տուաւ նմա կարողութիւն առնել զամիսս խիբ : Եւ եռն խօսեսցի մեծամեծս : այսինքն ըզհպարտութիւնս և զգոռոզաբանութիւնս : քան զի պարծի ասելով թէ ինքնիցէ քս և ամ : որ է մեծ հայհոյութիւն : (Եւ տուաւ նմա կարողութիւն առնել այսինքն զոր ինչ և կամեցի առնել) Չամիսս խիբ) այսինք զամս ք և կէս :

6. Եւ բացաւ զբերան իւր 'ի հայհոյութիւն այ : հայհոյել զանունն այ : զխորանն նորա , և զնոսա որք բնակին 'ի յերկինս : Եւ եռն բացցէ զբերանն իւր և հայհոյեսցէ զամ , զի ասացէ ոչ գոյ ամ բաց յին բնէ : Հայհոյեսցէ զխորանն այ , այսինքն զեկեղեցին քի , և զամ սբսն :

7. Եւ տուաւ նմա առնել զպատերազմ ընդ սրբոց և յաղթել զնոսա : և տուաւ նմա կարողութիւն 'ի վերայ ամենից ցեղից , կարողութեան . լեզուաց , և 'ի վերայ ամ ազգաց :

Եւ յու յայտէ զի սակաւ առ սակաւ լայնացի ինքնակալ թագաւորութիւնն եռան :

8. Եւ երկեր պագին նմա ամ բնակիչք աշխարհի , որոց անուանքն ոչ են գրեցեալք 'ի գիրն կենաց գառինն զենեցելոյ իսկզբանէ աշխարհի :

Օ ի նորա պաշտեն զնեռն որք ոչ են ընտրեցեալք , այլ գատասպարտեցեալք 'ի դժոխս :

9. Որ ունի զանանջս լուհցէ:

բն 10. Որ 'ի գերութիւն վարեսցէ, 'ի գերութիւն վարեսցի: որ սրով սպանցէ սրով մեռցի: աստի համբերութիւն և հաւատ սրբոց:

մեկ Որ 'ի գերութիւն վարէ 'ի գերութիւն վարի) այսինքն մի' հողայք օվ քրիստոնեայք և մի' զարմանաք վնկ զի նեռն այսքան գազանացեալէ և ամ իր յաջողի նմա. քան զի թէպէտ սակաւ ժամանակ նա զձեզ 'ի գերութիւն վարէ, սակայն զկնի սակաւուց ինքն գերեսցի յանազատելի բանսն դժոխոց: ուստի նա ասի սբ որ ունի զհաւատ 'ի քս, և վս սիրոյ նորա համբերէ:

բն 11. Եւ տեսի զայլ գաղան որ ել անէր յերկրէ, և ունէր զեղջիւրս երկուս, նմա նիս գառան և խօսէր որպէս զվիշապ:

մեկ Ղապանս այս ցուցանէ զոմն 'ի չարաց, որ որպէս կարապետ և նախնթաց եկեսցէ նախ քան զնեռն, և քարոզեսցէ զգալուստ նեռան, որպէս սբ յովհանէսն զգալուստն քի: Երկու եղջիւրն ցուցանեն զբուս չարութիւնս, այսինքն զխաբէութիւնն և զկարողութիւնն, որովք աւերեն զաշխարհս: նման գառան) զի չարաճճիկն այն կեղծաւորէ զինքն հեզ. և քաղցրաբարոյ զի առաւել կարեցէ խաբել, իսկ մինչ տեսանէ թէ հեզութիւնն ոչ օգտէ, յայն ժամ թողեալ զկեղծաւորեալ հեզութիւն գործածէ զգազանաբարոյ կարողութիւն

իւր: Վնկ ասէ: Եւ խօսէր ոմի զվիշապ: 12. Եւ զկարողութիւնն առաջնոյ գազանին զամ առնէր առաջի նորա: և առնէր զի զերկիր և զամ բնակիչս նորա զի երկիր պագանեցէին առաջնոյ գազանին, որոյ առողջացան վերք մահու:

Եւ յսինքն անիծեցեալ նախնեացն և կարապետն առաջնոյ գազանին այսինքն նեռանն ունիցի զայն կարողութիւնն զոր ունելոցէ նեռն: և արասցէ առաջօք զամ հրաշս զորս առնելոցէ նեռն: Վայ մինչ տեսանեն զհրաշս զայս զորս նեռան կարապետն արասցէ առաջի նեռանն, ամե ներեան հաւատան 'ի նեռն, և երկիր պագցեն նմա: որոյ առողջացան վերք մահու) զայսմանէ ասացաք 'ի վերոյ:

13. Եւ արար նշանս մեծամեծս, մինչ զի ևս զհուր տայր 'ի ջուցանել յերկեց յերկիր առաջի մարդկան:

14. Եւ մոլորեցոյց զբնակիչս երկրի վն նշանացն զոր տուաւ նմա առնել առաջի գազանին, և ասէր ցբնակիչս երկրի զի արասցեն զպատկերն գազանին, որ ունի զվերս սրոյ և կեցաւ:

Եւ յնախնեաց կարապետն նեռան խրատէր զմարդիկ զի արասցեն զպատկերն նեռան և երկիր պագցեն նմա:

15. Եւ տուաւ նմա զի տացէր զողի պատկերին գազանոյն որպէս զի խօսիցի:

Եւ յսինքն այս կարապետս նեռան զողի գիււական

դիւական 'ի պատկերն ներան գիցէ և նա
խօսիցի մարդկայնով բարբառով:

բն 16. Աւարացի զամ' փորունս. և մեծա
մեծս. և զհարուստս. և զաղատս և զծառայօ
և զազատս ունիլ զկնիք յաջ ձեռնն կամ
'ի ճակատս խրեանց:

մեկ Օ ի որպէս մեք քրիստոնեայքս ունիմք
զնչան մք խաչին, սոյնպէս ևս ներան արագ
ցէ զի ամենեքեան տարցեն զնչան նորա:

բն 17. Աւոչ որ կարացի գնել կամ զաճա
ռել եթէ ոչ ունիցի զկնիք կամ զանուն
գազանին, կամ զթիւս անուան նորա:

մեկ Կամ զթիւս անուան նորա) այսինքն զնչան
անուան նորա:

բն 18. Աստի իմաստութիւն, որ ունի իմա
ցականութիւն համարեցէ զթիւ գազա
նին, զի թիւ մարդոյէ, և թիւ նորա է
ն. 4. և 5:

մեկ Այսինքն, աստ խորհուրդ գոյ, զի այս
ն. 4. 5 թիւս, որ է անուն գազանին, որ
որ իմանալ կարաց, իմաստուն համարիցի
նա: Օ ի թիւ մարդոյէ) այսինքն այս ն.
4. զ թիւս թեպէտ ասի թիւ գազանի,
սակայն թիւ մարդոյէ, այսինքն ներան,
այլ ոչ անբան անասնոյ: Աւ թիւ նորա,
այսինքն անունն ներան եղիցի ն. 4. զ
այսինքն յորժամ ծնցի ներան, և կոչեցի
անուամբ յատկաւ, եղիցի անուն նորա
այն, զոր ն. 4. զ թիւն ցուցանեն: որպէս
թիւս այս է ո. 7. զգաւ թ անունն ցու
ցանէ

ցանկ։ Օ ի. ւ. գիրս ցուցանէ է ւ. է. թ. և ւ. առնեն Շ և դա գիրն առնէ չորս, որք համայնքն առնեն է ու Շ. ր. ր. ր. ր. և ս յօհաննէս աւետարանիչն խրատու և ազգամար հոգւոյն սրբոյ ոչ կամեցաւ յայտնել զանունն նեռան. սակայն յոր ժամ ծնցի 'ի մօրէ, ունիցի զանուն, որ ր. կ. վեց թիւն ցուցցի։

Ղ. շ. ի չրէի գրասն երորդ.

1. ւ տեսի ահա գառն կայր 'ի վերայ լերինն սիօնի, և ընդ նմա ճիւղ ուք որք ունէին զա նուննորա և զանուն հօրնորա գրեցեալք 'ի ճակատս իւր եանց։

Ղ. առս այս ցուցանէ զանա ռատ գառն քս, զորմէ եսայի. 16-4

16. գլուխն ասէ. Մ. առքես զգառն, ար զտիրօղն երկրի 'ի վիմէ անապատի 'ի լե բինն դասեր սիօնի. կայր 'ի վերայ լերինն սիօնի) այսինքն յեկեղեցւոյն քի. Մ. ընդ նմա ճիւղ ուք) ր. ր. ր. ր. և ս յօհաննէս աւետարանիչն չորս նեռն կամեցի ապականէ, բայց նորա մարտիրոսանացն վասն պահելոց զկուսու թիւնս իւրեանց։ որք ունէին զանուննս նորա) այսինքն գառինն քի (Մ. զանուն հօրնորա) զի յայնմիկ ժամանակի արք կու սանքն խոսավանեսցին զանուննս քի և ըզ

Հօրն նորա երկնաւորի: (Վախատու իւր
եանց) ճակատնէ տեղի ամօթոյ, և կալի
ցուցանել թէ անամօթ խոստովանեցեն
զանունն քի, և զՀօրն նորա երկնաւորի:

բն

2. Եւ լուայ զձայն յերկնից որպէս զձայն
Զուրց բազմաց և ույ զձայն որոտման մեծի,
և ձայնն զոր լուայ ույ զքնարաց և քնարա
հարաց ՚ի քնարս իւրեանց:

մեկ

Մտի խնդայի ձայնս այս է ձայն վերոյ
ասացելոց Ճի ու հազար կուսանացն, որ
զղանազան ձայն հանեն նախ նմանէ ձայ
նս այս ձայնի Զուրց բազմաց, և այս վասն
ձայնեղութեանց նոցին: Օ ի որպէս Զուրք
բազումք մինչ անկանին ՚ի վերայ վիմի մեծ
և զանազան ձայնս հանեն, սիւ ևս ձայնք
այսոցիկ սրբոց կուսանացս: Երկրորդ նմա
նին որոտման: Օ ի որոտման ձայնն ոչ մի
այն ձայնեղէ, այլ և ահարկու և զարհու
րելի: դարձեալ ոչ միայն ձայնեղ և ահար
կուէ ձայնն որոտման, այլ և է յերկնից և
երկնային: Սիւ ևս, ձայնք սբ կուսանացն
են երկնայինք, բայց յաւուրն դատաստանին
եղեցին վասն ամբարշտացն ահարկու և զար
հուրելի: Սատի առաքեալն պողոս մինչ
խօսէր զդատաստանէ և զկուսութենէ ընդ
փիլիքս բաւաւորին, սարսափեցաւ փիլի
քս: որպէս գրած կայ ՚ի 24. գլուխն և
՚ի 25. թիւն գործոցն առաքելոց: Երկրորդ
այս ձայնս կուսանաց նմանէ ձայնի քնա
րաց, զի զմայելեցուցանէ զմծ, զհրեշտա
կս և զսբան: 7 Է 112 Եւ

3. Եւ երգէին որպէս զերգսոր առաջի
աթուոյն և առաջի չորից կենդանեաց և
երկեանց, և ոչ ոք կարէր ասել զերգն ե-
թէ ոչ այնք ճ խ դ հաղարք որք գնե-
ցան յերկրէ:

Երգս այս է նոր, զի կուսութիւնն վայ մեկ
խնդան և երգեն նք կուսանքն է նոր ա-
ռաքինութիւն, զի զայս կուսական առա-
քինութիւնս միայն քս 'ի նոր կտակարա-
նի քարոզեաց (Եւ ոչ ոք կարէր ասել
զերգն) այսինքն սակաւք կարեն պահել
զկուսութիւնս իւրեանց ամբողջ: (Որք
գնեցան յերկրէ) այսինքն արեամբն քի ըն-
կալան զչնորհս, որով ոչ ցանկացան եր-
կրաւորաց, և պահեցին զմաքրութիւն հո-
գւոյ և մարմնոյ:

4. Որքա են որք ընդ կանանց ոչ աղտո-
տեցան, զի կուսանքեն: սորա հետեւին գա-
ռին յծ և երթայ: սորա գնեցան 'ի մարդ-
կանէ առաջի այ և գառինն:

5. 'Ի բերան նոցա ոչ գտաւ սուտ, զի ան-
բիծք են առաջի աթուոյն այ:

6. Եւ տեսի զայլ հրեշտակ որ թռչէր
'ի մէջ երկնից և օւնէր զաւետարանն յա-
ւետեանական զի աւետարանիցէր նստողաց
'ի վերայ երկրի: և 'ի վերայ ամ ազգաց-
ցեղից, լեզուաց, և ժողովրդեան:

Հրեշտակս այս, ևս երկուս հրեշտակս որք մեկ
յետոյ ասացին նշանակեն զերես անուա-
նիս քարոզատուս, որոց մինն եղելոցէ ե-

նովք: միւսն եղիա, և երրորդն այլ ոմն
նման սոցին: իսկ երկինքն աստ նշանակե-
զեկեղեցին քի (Սորա ունէին զաւետարանն
յաւիտենական: Բորդ յաւիտենականէ ա-
ւետարանն զի քս ամ որ է յաւիտենական
զնմանէ խօսի մք աւետարանն:

7. Եւ ասէր ձայնիւ մեծաւ երկերուք
յայ, և տուք նմա զպատիւ, զի եկն ժամ
դատաստանի նորա, և երկիր պագէք նմա
որ արար զերկինս և զերկիր զծով և զաղ
բիւրս ջուրց:

8. Եւ այլ հրեշտակ հետևեցաւ նմա ա-
սելով: Բնկաւ անկաւ բարիչոնն այն մեծ
որ իգինւոյն բարկութեանն պռունկութե-
հարոյ արբոյց ամ հեթանոսաց: (Օայսմա
նէ խօսեցուք ՚ի 17 գլուխն և ՚ի 5 թիւն:

9. Եւ երրորդ հրեշտակն հետևեցաւ նյ
և ասէ ՚ի ձայն մեծ, եթէ որ երկիր պագ-
ցէ գազանին և պատկերի նորա. և առնու-
ցու զկնիքն ՚ի ձակատն իւր կամ ՚ի ձեռն
իւր:

10. Եւ սա արբցէ ՚իգինւոյն բարկու-
թեանն այ որ խառնեցեալ է անապակա
նաւ ՚ի բաժակի բարկութեան նորա, և
տանջեցի հրով և ծծմբամբա առաջի հրեշ-
տակաց սրբոց և առաջի դիմացն գառին:

մեկ Որ խառնեցեալ է անապականաւ) այսինքն
գինին ջրախառն արբեալ ոչ միասէ մար
դոյ, այլ մանաւանդ բազում օգուտն առ-
նէ, իսկ գինի մի խառնեցեալ այլ զուտ և
անապակա

անապահանաւ գինեաւ, վասն անապահան
գողոյն, և վասն զանազան զօրութեանն
առաւել արբեցուցանեն զմարդն, և սաստ
կապէս խառնակեն զստամոքսն: Սբարկ
կամի ասել յօհաննէս թէ, անձ պատուհա
սեացէ զերկրպագութան նեռան գինոյն
բարկութեան յորում ոչ իցէ խառնեցեալ
ջուրն ողորմութեան նորա: այսինքն անո
ղորմաբար պատժեացէ:

11. Եւ ծուխն տանջանաց նոցա վերացի բն
յաւիտեանս յաւիտենից, ոչ ևս ունին
զհանգիստ տիւ և գեշեր որք երկիր պա
գին գազանին և պատկերի նորա, և եթէ
որք առնուցու զկնիք անուան նորա:

Դուխն նշանակէ զտանջանս հրոյ, զի աստ մեկ
պատճառեցեալն փոխանակ պատճառին
խմանի: Եւ ոչ ունին զհանգիստ տիւ և
գեշեր) այսինքն ոչ երբէք ունիցին զհան
գիստ: Օ ի իգժոխս ոչ գոյ տիւ, սեղ
և յերկինս ոչ գոյ գեշեր:

Եւրդ, տես ով մեղաւոր որ մեղօք հեռա
նաս յայ, և երկիրպագանեա նեռան, այս
ինքն մեղաց և սատամայի: Եւ հա այսոքի
կեն պատուքն մեղաց: Սախ խմեւոցեա
զգինին բարկութեանն այ անապահան և
զուտ, այսինքն թարց խառնման ուրուք
ողորմութեան նորա: Երբորդ պարտիս
տանջիլ հրով ծծմբախառով: Երբորդ,
ծուխն տանջանաց վերացի յաւիտեանս
յաւիտենից: Եւ արձեալ, զի ոչ երբէք
ունիցեա

ունիցես զՏանգիսու: Երբորդ մնալոցես,
'ի դժոխս յաւիտեանս յաւիտենից: Օ այս
ցանկէ սբ գրիգոր փափն ասէ: Վայրկենս
կանէ որ հեշտացնէ. իսկ յաւիտենակնէ
որ տանջէ:

Բն 12: Բստ համբերութիւն սրբոց է, որք
պահենն զպատուիրանն ւնյ, և զհաւատն
յն:

Մեկ Բստինքն յորժամ անկցի բաբելոն, և մե
ղաւորքն արբցեն զբարկութիւնն ւնյ, յայն
ժամ արդարքն զգացեն զպատուն համբ
րութեան և հաւատոյն իւրեանց:

Բն 13: Եւ լուայ զձայն յերկնից որ ասէր.
գրեալ: Երանի մեռելոց որք 'ի ւր մեռա
նին:

Մեկ Բրդ այժմ ասէ ոգին զի հանգիցեն յաշ
խատանաց իւրեանց, զի գործք իւրեանց
հետևին (ինքեանց): Բրդ, եթէ մեռեալք
են զի արդ կարեն 'ի ւր մեռանիլ: Պատաս
խանի Երանի մեռելոց: այսինքն երանի նց
որք մեռան աշխարհես: երանի նոցա որք
մահացուցին զմարմնոյ զգայեարանն ոչ առ
նելով զկամս նոցա: Երանի նոցա որք
սպանին զկամս իւրեանց հնազանդելով
այլոց: ('ի ւր մեռանին) այսինքն հաւատով
սիրով և յուսով ւնն մեռանին: Բստպէս
սբ օգոստինոս մեռաւ արտասուածոր ա
ջօք ասելով զէ ոպաշխարութեան սող
մոս: Սքն հերոնիմոս մեռաւ քարոզելով
և յորդորելով զիւրայինան առ սէր ւնյ և
մարդկանս

մարդկան Վ. յսպէս նբն ամբրոսիոս խօսակ
 ցելով ընդ քի աւանդեաց զհոգին: Վ. յս
 պէս նբն Թ. օմաստ պրուինացին համբար
 ձեալ զաչս և զձեռս յերկինս մեծաձայն
 աղաղակեաց 'ի ժամ հոգևարին ասելով
 զայն բանն երգերգոցին: Վ. րի սիրական
 իմ և ել յագարակն: և Թ. ուեալ յերկինս:
 Վ. յսպէս մարիամ մագդաղինացին չորեալ
 զձեռսն տարածեալ և զարտասուաթոր
 աչան յերկինս համբարձեալ փչեաց զհոգին:
 Ա) ի հանգիցեն յաշխատանաց իւրեանց)
 այսինքն որով հետև մինչև 'ի մահ աշխա
 տեցան պահելով և համբերութեամբ. լա
 ցով և ողբալով, դատաստանն այ կամի զի
 զկնի մահուանն հանգիցեն: Օ ի գործք
 իւրեանց հետևին ինքեանց) Օ ի յաւուրն
 մահուան կամա յակամա Թողցեմք զամ
 աղբականս. զամ բարեկամս: և զամ ինչս,
 այլ միայն գործք չարք կամ բարեք հե
 տևեցցին մեզ: Օ ի որպէս յ՞ և երթամք
 տանեմք ընդ մեզ զշուքն մեր. սոյնպէս ևս
 'ի հարկէ հետևելոցեն հոգւոց մերոց հա
 մայնք գործք մերք չարք կամ բարեք:
 Օ այս մեկնելով նբն բեռնարդոս ասէ.
 երեքեն որք զբարի մարդն 'ի ժամ հոգևա
 րին բերկրեցուցանեն. այսինքն անցեալք
 առաքինութիւնքն: գործեցեալք ներկայ
 հանգստութիւնն 'ի հոգւոյն սրբոյ խօս
 տացեալ, և զապագայ փառք 'ի քի պատ
 ըաստեցեալ: Ո՛հ Թե որպիսի խնդութիւ
 ասացեն.

ասացեն: Կաղաղութեամբ յայս և ՚ի սոյն
ննջեցից և հանգեայց, զի գու Թր օգնեցեր
ինձ, և մոխթարեցեր զիս: Վարձ անձ
նեմ ՚ի հանգեստ քո, զի Թր կոչէ զքեզ
փրկեաց զանձն իմ ՚ի մահուանէ: զայս իմ
յարտասուաց, և զայս իմ ՚ի գայդակաւ Եթ:

բն

14. Եւ տեսի և ահա զամազ սպիտակ, և
՚ի վերայ ամպոյն նստեալ նման որդւոյ մար
գոյ, և ունէր ՚ի գլուխ իւր զպսակ ոսկե
ղէն, և ՚ի ձեռի իւրում զգերանդի սրեցեալ

մեկ

15. Եւ զայս այս է քս Թրն մեր որ եկեցէ
յամագս յաւուրն գառաստանին: Կստա
կէ վասն անմեղութեան: Եւ ունի զգե
րանդես սրեցեալ ի ձեռին իւրում, զի
կտրեցէ զփառս արքայութեան ՚ի մեղա
ւորաց, և զմահն յաւիտենակն ՚ի յարդարոց

բն

15. Եւ այլ հրեշտակ ել ՚ի տաճարէն որ
աղաղակէր ՚ի ձայն մեծ առ նստեալն ՚ի
վերայ ամպոյն և ասէր: Վարքեան զգե
րանդիդ և հնձեա, զի եկն ժամանակ հրն
ձոց, զի չորացաւ հունձն երկրի:

մեկ

16. Եւ հրեշտակօք բաղձանքն և աղաղակն
հասարակ սրբոց: Եւ ՚ի տաճարէն) այսինքն
յերկնից ՚ի բնակութենէ սրբոց: սոքա ա
ղաղակեն ասելով: Սնչե երբ Թր ոչ ին
դրես զվրեժ արեան մերոյ: Վարքեան
զգերանդիդ և հնձեա) այսինքն բաժանեան
զարդարս ՚ի մեղաւորաց: կտրեան զփառս

ի մեղաւորաց, և զտոնջանս յարդարոց:
 Օ ի եկն ժամանակ հնձոյ) այսինքն լցաւ
 թիւն սրբոց: Զորացաւ հունձն երկրի)
 ասէ երկրի և ոչ երկնից. և ցուցանէ զմե-
 ղաւորն. զի որպէս հունձքն երկնից այս
 ինքն արդարքն պարարտք են վասն ջրոյն
 շնորհացն քի, որովք ուռուցեցան միշտ:
 սոյնպէս ևս մեղաւորքն ասին չորք և ցա-
 մաք վասն զրկեցեալ գոլոյն ՚ի նոյն շնոր-
 հացն ջրոյ:

16. Եւ առաքեաց որ նստեր ՚ի վերայ բն
 ամպոյն զգերանդին իւր յերկեր և հնձե-
 ցաւ երկրի:

17. Եւ այլ հրեշտակ ել ՚ի տաճարէն
 որէ յերկինս, ունէր ևս նա զգերանդի
 սրեցեալ:

Ի այց գերանդիս այս ոչ է նման նախ մեկ
 կնոյ գերանդոյն, զի նախկին գերանդինէր
 ցորենոյ կորացեալ. իսկ երկրորդս է դա-
 նակ որով այգէքաղքն զողկոյզս ՚ի յորթոյն
 կտրեն: հրեշտակնէ հրեշտակ մե ՚ի յերկնից
 զօրացն, որ եկեալ յաւուրն դատաստանին
 գործակից լիցն քի: Օ ի թագաւորքն
 աշխարհիս մինչ զոր փառաւորեն ինքնին
 առնեն, և մինչ պատժեն զոր. ոչ ինքեանք
 այլ ՚ի ձեռս պաշտօնէից առնեն: Սոյնպէս
 քս թագաւորն յաւուրն վերջին զարդարս
 ինքնին պսակեացէ, և զչարս ի ձեռս հրեշ-
 տակի պատժեացէ:

18. Եւ այլ հրեշտակ ել իսեղանոյն որ բն
 ունէր

ունէր զկարողութիւն 'ի վերայ հոյ և ալ
 զաղակեալ 'ի ձայն մեծ առ այն, որ ու
 նէր զգերանդին սրեցեալ և ասէ: Մա
 քեա՛ զգերանդիս և կթեա՛ զողկոյզս՝ այ
 գոյն երկրի: Մոգ զչորս հրեշտակս անո
 բանեաց յոհաննէս: Մաջին 'ի 14 թիւն
 Օ երկրորդն 'ի 15 թիւն Ա երրորդն
 'ի 17 թիւն իսկ չորրորդն աստ 'ի 18
 թիւն: Սախկին 14 թւոյն հրեշտակնէր
 քս 15 թւի հրեշտակնէ, հրեշտակն
 մարտիրոսաց, որոց որպէս դեսպան առա
 քեցաւ առ Վսն և աղաչէ 'ի կողմանէ
 սրբոց մարտիրոսաց զքս որպէս զի գերան
 դոյն իւրոյ դատաստանի հնձեցէ ըզ
 սէս և զըտրեցեալսն և բաժանեալ վնա
 ժողովեցէ առ ինքն 'ի ձեռս հրեշտա
 կաց որք կան 'ի դ կողմն աշխարիս: զի
 յարեցեն 'ի փառս և ընդ նմին վերաա
 ջին: 'ի երկինս հրեշտակն 17 թւոյնէ
 հրեշտակն որ յաւուրն կատարածին հըն
 ձեցէ զամբարիշտս վանն որոյ ունի զգե
 րանդին սրեցեալ իսկ հրեշտակն 18
 թւոյնէ այլ հրեշտակ: որ հրամայ է երկ
 րորդ հրեշտակին զի գերանդոյն իւրով հըն
 ձեցէ զամբարիշտս վս որոյ ասէ: Մա
 քեա՛ զգերանդիդ և կթեա՛ զողկոյզսն երկ
 րի: Մոգ 'ի սեղանոյն ել զի 'ի վերոյ եր
 րորդ գլուխն ասացաւ թէ հոգիք մար
 տիրոսաց ինքբքոյ սեղանոյ կային և խնդ
 բէին զվրէժ արեանն իւրեանց:

19. Աւ առաքեաց Տրեշտակն զգերանս բն
դին իւր սրեցեալ յերկնից. և կթեաց զայ
դին երկրի և առաքեաց ՚ի լիճն մեծ բար
կութեանն այ:

Մ. յսինքն լիճն դժոխնէ զի որքոն բա մեկ
զում արեւնս Տեղցին նեռայինքն յառու
րըն դատաստանին, այնքան բազմանայ,
բարկութեւննն այ ՚ի վերայ նոցա վայ և ա
ռաքին ՚ի լիճն դժոխոց:

20. Աւ ել արեւնն ՚ի լիճն մինչև ՚ի բն
սանձս ձիանց յասպարէզս ռ ռ:

Մ. որ ձիանք են այնոքիկ զ ձիանք զորոց մեկ
՚ի. 6. գլուխ և ՚ի. 2. թիւն խօսեցաք զի
զի. ձիս յիշեաց աւետարանիչն յօհանէս
որքեն ձիանք կառին Վ. ի, այսինքն նախ
կին ձինէր սպիտակ որ զՏեղութեւնն Վ. ի
և մարտիրոսացն ցուցանէ: երկրորդն էր
կարմիր, որ զնախանձայոյզ գոլն նոցա
ցուցանէ: երրորդն էր սեւաւ որ զնոցին ար
տասունք և զողբն նշանակէր: իսկ չորրորդն
էր դեղնագոյն և ցուցանէր զմահացուցումն
մօրմնակաւն զգայեարանացն վերոյ ասու
ցեալ սրբոցն: Մ. որ հազար ռ ազպարէզն
ցուցանէ զեկեղեցին քի. վասն զի երկիրն
աւետեաց ունէր զերկայնութիւն իւր Ը.
և Կ. մղոնաւ և Ը. և Կ. մղոնս առնեն ռ.
և վեց Ը. ազպարէզս. ուստի վասն հան
գիւտութեան չափուցն զոր հազար ռ. ա
պարէզն ընդ երկրին աւետեաց ունի.
այսոքիկ այսպարէզք զքն ցուցանեն աւե
տեաց

անաց երկրին. իսկ երկիրն աւետեաց
 ցուցանէ զեկեղեցին. Սուտի կամի ասել
 թէ բոլոր եկեղեցին բոլորովմբ ուռգե
 ցեալ եղև. արեամբն մարտիրոսաց, իրա
 լիէ այս Օ ի քայլնէ. Ե ոտն չափ. և աս
 պարեզնէ ճիւն քայլ. և մղոննէ է. ասպա
 ընդ լուր զայն ով մեղաւոր զոր գրեգոր
 փոփն զդժոխոց լճէն ասէ. Հոգին իլճումն
 դժոխոց թէպէտ ոչ կորուսանէ զգոլն
 իւր. սակայն կորուսանէ զբարւոք գոլն
 կրե զմահ թարց մահու. զպակասութիւն
 թարց պակասութեան. և վաղճանն թարց
 վաղճանի. Օ ի եղեցի անդ մահն թարց
 մեռանելոյ պակասութիւնն առանց պա
 կասութեան. և վաղճանն թարց վաղճա
 նելոյ. Մնդ եղեցի ցաւն սարսափելի. քան
 հանդերձ խաւարի մահն անդ միշտ ապրի
 վաղճանն միշտ սկսի. և պակասութիւնն
 պակասիլ ոչ գիտէ. Մնդ մահն սպանա
 նէ. բայց ոչ երբեք շիջուցանէ ցաւն
 տանջէ. բայց ըզ սարսափումն ոչ կորու
 սանէ. բոցն կիզէ բայց ոչ երբեք զխա
 ւարն յինքենէ արտաքսէ. Մնդ կլանող
 բոցն տոչորէ. զորս աստ այժմ մարմնաւոր
 հեշտութիւնն բերկրեցուցանէ. Մնդ
 հուրն գեհենւոյն կլանէ զորս աստ յունայն
 հարտութիւն բարձրացուցանէ. Մնկցին
 իխաւարն արտաքին. ուր եղեցի սառն ան
 տանելի բոցն անշէջ որդն անմահ. հուրն ան
 լոյս հոան ան ըմբերելի. խաւարն շոշափե

ի հարուածք ճաղողաց. ահարկու տեսու
 թի դիւաց: նախատիւք մեղաց և յուսան
 հատութիւն ամենից բարեաց:

ՂԵՒԻ ԳԻՒԿԻՊԱՍԻՆ ԵՐՐԳ:

1. Ի տեսի զայլ նշան յերկինս
 մեծ և զզարմանալի, զհրեշտա բն
 կո եօթն, որք ունին հարուա
 ծս Է վերջինս. քան զի ՚ի նոսին
 կատարեցաւ բարկութիւնն այ:

Դ յսինքն զհարուածս յետինս, զորս ամ մեկ
 տայ յայսմիկ կենումս մեղաւորաց. վսկ
 ստէ ՚ի նոսին կատարեցաւ բարկութիւնն
այ:

2. Ի տեսի որպէս զծով ապակեայ բն
 խառնեցեալ հրով, և նորա որք յաղթեցին
 զգազանն և զպատկերն նորա, և զթիւն ա
 նուան նորա կային ՚ի վերայ ապակեայ
 ծովու, և ունէին զքնարս այ:

Ս ոմն ապակեայ որ է որպէս զպաղ կարծ մեկ
 բացեալ, ցուցանէ զհեթանոսութիւնս,
 ընդ որ անցին նքք առաքեալքն թարց
 գոլոյ ընկղմեցեալք ՚ի նմին, որպէս որդի
 քն ՚ի սրայէլի անիւսա անցին ընդ ծ ոմն
 կարմիր: Խառնեցեալ հրով, զի զհուրն
 աւետարանական սիրոյն հեթանոսացն հրա
 պարակեցին: ունէին զքնարն այ) այսինքն
 զուարճալի օրհնութիւնս այ:

3. Ի տեսի երգէին զերգս մօսեսի, և զերգս բն
 գառին

ասելով: մեծ և զարմանալի են գործքք քո
տր անամենակարող: արդարք և ճշմարիտք
են ճանապարհք քոյք թագաւոր կենցա
ղոց:

մեկ Երգեին զերգս ոչ զայն որ ասէ: Եւր
երկինք: այլ երգեին զայն որ ասէ: () ԸՏ
նեցուք զտր զի փառօքէ փառաւորեցեալ
որով մօսէս և որդեքն 'ի սրայելի օրհնեն
զանձ, վասն այնքան հրաշիցն զոր արար 'ի
ծովն կորմիր: Եւ յսպէս ևս երկրորդ մօ
սէսն այսինքն քօ ընդ հաւատացելոց ճշ
մարիտ ի սրայելացոց, զկնի որոյ խաղաղու
թեամբ անցցեն զծովն աշխարհիս այսո
րիկ տեսանելով ընկղմեալ փարաւօն, այս
ինքն սատանայն և նեռն: յայնժամ որպէս
յաղթօղք 'ի վերայ ծովու, այսինքն յեր
կինս երգեսցեն այ հօր զերգս գոհու
թեան և ասասցեն: () ԸՏ նեցուք զտր զի
փառաւորեալէ, զերիվարս և զհեծեալս
ընկէց 'ի ծով:

բն 4. Եւ ոչ երկնչի 'ի քէն տր. և մեծացու
ցե զանուն քո: զի դու միայն ես գթած
զի ամ հեթանոսք եկեսցեն և երկիր պագ
ցեն առաջի քո զի դատաստանք քոյք յայտ
նիք են:

5. Եւ յետ այսոսիկ տեսի, և ահա բա
ցաւ տաճարն խորանին վկայութեանն 'ի
յերկինս:

մեկ Տաճարն խորանին էր, ուր պահուր տախ
տակն որոյ վր գրածք կային վկայութիքն
երկնից

երկնից, այսինքն տասնաբանեայ օրէնքն :
Եւ ցուցանէ զբնակութիւնն սրբոց, զի
սրբութիւնն սրբոց 'ի պահպանումն պա
տուիրանցն նոյն, կայեանայ :

6. Եւ ելին է հրեշտակք ունելով զէ բն
հարուածս 'ի տաճարէն զգեցեալք զկտաւս
մաքուրս և սպիտակս : և գօտևորեցեալք
առաստեամբ զգօտիս ոսկէդէն :

Հրեշտակս այսոքիկ են է հրեշտակք որք մեկ
զդատաստանն նոյն և զհարուածս սիռես
ցեն առ ամբարիշտս 'ի վախճանի աշխար
հիս : Սաքուր և սպիտակ կտաւն ցուցա
նեն զսրբութիւնս նոցա : Եւ ըկրորդ ցու
ցանեն զուրախութիւնս նոցա : զի ցնծա
ցեալք խնդայցեն մինչ տեսցեն զհատու
ցումն մեղաւորաց :

7. Եւ մինն 'ի չորից կենդանեացն ետ է բն
հրեշտակաց զէ սկաւառակս լի ցամամբն
նոյն կենդանոցն յաւիտեանս յաւիտենից :

Ի մահ զի մինն 'ի չորից կենդանեացն 'ի տա մեկ
ճարին արդէն տուեալէր է հրեշտակացն
զէ հարուածս նախքան զելանելն նոցա 'ի
տաճարէն : վն յառաջնում թուումն ա
սաց : Եւ ելան է հրեշտակք որք ունէին
զէ հարուածս 'ի տաճարէն : վն) աստ
բառս այս : Եւ տ իմանի թէ արդէն տո
ւեալէր : Մինն 'ի կենդանեացն այսինքն
առիւծն : զի առիւծն հզօրեղ ցուցանէ
զբարկութիւն և զվրէժ խնդրութիւն :
Եւ ցուցանէ զած և զհրեշտակս, որք ուն
զառիւծ

զաւիւծ մանչելով հեղուն զայսոսիկ հար
ուածս և զսկաւառակս 'ի վերայ ամբա
ըշտաց յաւուրն դատաստանին :

8. Եւ լցաւ տաճարն ծխով մեծութեն
այ և զօրութեան նորա, և ոչ որ կարէր
մտանել 'ի տաճարն մինչև կատարիցելն է
հարուածքն է հրեշտակացն :

Ըստ տաճարն ցուցանէ զեկեղեցին այ, և
ծուխն զագիտութիւնն հաւատացելոց :

Օ ի տեսանելով զայնքան և զայնպիսի զօ
րութիւն և զկարողութիւն այ. լնանի ե
կեղեցին ծխով, այսինքն ագիտութեամբ
զի ոչ կարեն իսկոյն իմանալ զպատճառն
այնքանից զարմանալեացն, որք եղիցին յա
ւուրն վերջնում : Եւ ոչ որ կարէր մտա
նել 'ի տաճարն) այսինքն ոչ որ կարէր գե
տել զպատճառն, զխորագոյն դատաստա
նին այ զոր նոյնն ամ առնէր շուրջ տա
ճարաւն, այսինքն զեկեղեցեաւն իւրով :

Մինչև կատարիցելն է հարուածքն եօ
թանց հրեշտակաց :) այսինքն զայն զոր ոչ
իմանայր եկեղեցին. զինի որոյ կատարից
իւր ամ. այսինքն յորժամ մեղաւորքն եր
թիցեն 'ի դժոխս. և արդարքն 'ի փառս :
յայնժամ ամենեքեան ծանիցեն զպատճա
ռն այնքան զարմանալեացն որք եղանկին
յաւուրնն դատաստանին :

1. Լ լուայ զձայն մեծ 'ի տաճարէն որ քն
 ասէր է հրեշտակաց: գնա
 ցէք և հեղէք զէ սկաւառա
 կսդ ցասմանն այ յերկիր:

(Ձայն մեծ) այսինքնէ, ձայն այլ մեկ
 որ հրամայէ 'ի տաճարէն երկ
 նից է հրեշտակաց, զի ամցեն
 զէ հարուածս 'ի գերայ նեռայնոցն: Ըրդ
 իմա՛ Ը յոքիկք հարուածքս նմանին թ
 հարուածոցն եգիպտոսի որովք ամ է հար
 զեգիպտոս որպէս ասի 'ի է գլուխ. ելից:
 Ը և ևս իմա՛, զի աստ հարուածք է հրեշ
 տակացս զանազանքեն 'ի հարուածոցն նախ
 կնոց փողահար է հրեշտակացն, զորոց խօ
 սեցաք 'ի գլուխն. 8. և 'ի գլուխն. 9. քան
 զի հարուածքն նախկնոց է փողահար
 հրեշտակացն կանանային 'ի յէ երրորդում
 կնքոջն, իսկ հարուածքն այսոցնիկ ներկայ
 էց եօթանց հրեշտակաց. կայեանան ինոյն
 գիրգն եօթամբք կնքով կնքեցեալն. Սախ
 կինք հարուածքն է փողահարաց հրեշտա
 կացն էին որպէս նախնեացք. իսկ հարու
 ւածքն այսոքիկ եօթանցս հրեշտակաց են
 հետևող նոցա: Ը յոքիկք եղեն նախքան
 զգալուստն նեռան. իսկ սոքա եղանելոցք
 են 'ի ժամանակի նեռան: նախկնոց է հար
 ուածոցն խօսեցաք 'ի. 8. և 'ի. 9. գլուխ
 իսկ զայսցանէ խօսելոցեմք աստ: 16. գլ:

բն 2. Եւ գնաց առաջինն և էհեղ զսկաւա
ռակ իւր և եղեն հարուածք չարաչարք՝ ի
վարդիկս որք ունէին զկնիքն գազանին,
և առ նոսա, որք երկիրպագին պատկերի
նորա:

բն 3. Եւ երկրորդ հրեշտակն էհեղ զսկա
ւառակն ՚ի ծով և եղև արիւն որպէս մե
ռելոյ և ամ շունչ կենդանի որեր ՚ի ծով
սատակեցաւ:

մեկ Եւ եղև ջուր ծովուն որպէս արիւն մե
ռելոյ) այսինքն բազում արիւնհեղութի
է լինելոց յաւուրն նեռան յաշխարհես զոր
ծովն նշանակէ: Եւ այլն:

բն 4. Եւ երրորդ հրեշտակն էհեղ զսկա
ւառակն իւր ՚ի վերայ գետոց և աղբերց
ջուրց և եղև արիւն:

մեկ Արպէս երկրորդ հրեշտակն դարձոց ըզ
ջուրն ծովուն յարիւն, սոյնպէս և երրորդն
դարձոց զջուրն գետոց և աղբերց ՚ի յա
րիւն: Եւ այսպէս, որպէս ՚ի ժամանակի
փարաւօնի և մօսիսի ամ ջուր դարձաւ յա
րիւն, և համայնք կենդանիք ՚ի ջուրս սատա
կեցան, այսպէս եղիցի ևս յաւուրն նեռան:
Եւ քան զի որ ինչ յեգիպտոս եղև նշանա
կէր զամ որ լինելոցէ յաւուրն նեռան •
վայ որպէս յարիւն դարձումն ջուրցն ե
գիպտոսի ոչ մնաց միշտ, այլ աւուրն ութ •
սոյնպէս ևս յաւուրն նեռան զկնի ժամա
նակի ուրուք դարձցի ջուրն ՚ի բնական
գոլն իւր: Եւ յս պատահի չարացն, որք

Տեղ զին զարիւնս մարտիրոսացն

5. Եւ լուայ զի հրեշտակն ջուրց ասէր
արդարես տը որ ես և որ էեր որ զայս դա
տեցեր:

Կուրանան հերիտիկոսքն որք ասեն թէ ոչ
գոյ պահպանութիւն հրեշտակաց: զի ե
թէ գոյ հրեշտակ պահասուն ջրոյ, և այլոց
տարերց, ընդ էր ոչ եղեցի ևս մարդկանս:

6. Սի զարիւն սրբոց և մարգարեկցն Տե
ղին, և զարիւն ետուր նոցա ըմպել, զի աբ
Ժանիք են:

7. Եւ լուայ զի այլ հրեշտակ ասէր 'ի
սեղանոյն: Ըյո տը, ճմարիտ և արդարե
դատաստան քո:

Ըյո հրեշտակս է ձայնն մարտիրոսաց որ
ելաներ 'ի սեղանոյն. այսինքն 'ի յերկնեց
բնակութիւնէն:

8. Եւ չորորդ հրեշտակն է Տեղ զսկա
ւառակն 'ի յարեգակն, և տուաւ նմա խոր
շակահարել զմարդիկ հրով:

Ըյոսինքն այնքան տագնապել զմարդիկս
տապով իւրով, մինչ զի թուեցի թէ հրով
այրին:

9. Եւ խարշահարեցան մարդիկք տա
պով մեծաւ, և հասոյեցին զանունն այ որ
ունէր զկարողութիւն 'ի վերայ սկաւառա
կին այնորիկ, ոչ ևս ապաշխարեցին զի
փառս տացէին նմա:

10. Եւ է երորդ հրեշտակն է Տեղ զսկա
ւառակն 'ի վերայ աթուոյն գազանին, և

երկ թաւար ամոռ նորա, և կերին զլե
զուս իւրեանց վասն ցաւոցն:

մեկ Բ. Թոռն գազանին ցուցանէ զկամարար
ծառայս նեռան: որք մինչ տեսանեն զան
կուսն նեռան և զտանջանան իւրեանց, վր
սաստիկ ցաւոյն խածանիցեն և ծամեացեն
զլեզուս իւրեանց:

բն 11. Եւ հայհոյեցին զմծն երկնից վասն
ցաւոց և վերայն իւրեանց, և ոչ ապաշ
խարեցին ՚ի գործոց իւրեանց:

12. Եւ զ երորդ հրեշտակն է հեղ զսկա
ւառակն իւր ՚ի գեան այն մեծ յեփրատ,
և ցամաքեցոյց զԶուր նորա, զի պատրաս
տիցիւր ճանապարհ Թագաւորաց ՚ի ծա
գաց արևու:

մեկ Բ. որդ, որպէս ՚ի վերոյ ասացի: սասանց
Թագաւորաց զերևան սպանցէ նեռն, և
է Թագաւորքն տեսեալք զմահն երկից սպա
նեցելոցն ասաբեկեալք հնազանդեցին
նեռանն, Եւ քան զի ոմանք ՚ի սոցանէ
գտցին յարևելս, հրեշտակս այս զ երորդ
ցամաքեցուցանէ զեփրատ գեան, զի շու
տով հասեալք գայցեն առ նեռն: Բայց
գալուստն նոցա ոչ իցէ օգուտ նեռին և
նեռայնոցն, այլ իցէ օգուտ հաւատացելոց:

բն 13. Եւ տեսի զի ելանէին ՚ի բերանոյ
վիշապին, գազանին և սուտ ճարգարէին
ոգիք Գք անմաքուրք ՚ի կերպ գորտանց:

մեկ Եւ ընթ որքն անմաքուրք են դէք: Սորա
ելանեն ՚ի բերանոյ վիշապին, այսինքն սո

գասէլի 'ի բերանոյ գազանին, այսինքն նե-
ռան, և 'ի բերանոյ սուտ մարգարէին այս
նքն կարապետին ներան: Արդ, ք գեքն
'ի բերանէն ելին, զի հրամանաւ բերանոցն
օոցա առաքեցան կոչել զԹագաւորս յար
եւելից, զի շուտով եկեալք պատերազմիցին
ընդ քրիստոնէից և արասցեն զայլ չարիս-
գնի սբն յօհաննէս 'ի մերձակայ Թիւն
ասէ: զի են ոգիք գիւաց որք առնեն
զնշանս:

14. Օ ի են ոգիք գիւաց որք առնեն
զնշանս և երթան առ Թագաւորս բոլոր
երկրի առ 'ի Ժողովել զնոսա 'ի օտոնե
րազմ 'ի մեծի աւուրն ամենակարողին այ:

15. Ահա գամ որպէս զգող, երանի որ
հսկէ, և պահէ զհանդերձս իւր զի մի
մերկ շրջեացի, և երեւեցին ամօթոյք իւ-
րեանց:

Ահա գամ այսինքն 'ի դատաստան առ 'ի
պատերազմել ընդ նեռին: Արպէս զգող
այսինքն յանկարծ: Արանի որ հսկէ և
պահէ զհանդերձս իւր այսինքն զչնորհս
իմ:

16. Աւ ժողովեացէ զնոսա 'ի տեղի անդ,
որ եբրայեցերեն կոչի Արմագեդոն:

Արմագեդոն Թարքմանի տեղի կործան
ման, և է վայրն գեթսեմանի ուր լինե-
լոցէ դատաստան որպէս յովել մարգարէն
'ի ք գլուխն ասէ:

17. Աւ ք երորդ հրեշտակն է հերդ զօկն
առական

ւառական իւր 'ի յօդն, և ել ձայն մեծ յերկ
նից և յաթուոյն ասելով: Եւ զև

մեկ Եւ Տեղ զսկաւառական 'ի յօդն զի 'ի յօդսն
առնելոց անձ և ցուցանելոց ասարկուս յօրն
գատաստանին այսինքն փայլատակմունս
որոտմունս. զխաւարումն արեգակնն, լուսնի
և աստեղաց:

բն 18. Եւ եղեն փայլատակմունք. և ձայնք.
և որոտմունք. և երկրաշարժութիւն մեծ,
որպիսի ոչ երբէք եղևն յորմէ Տետէ
մարդիկ եղեն 'ի վերայ երկրի այսպիսի
երկրաշարժութիւն:

մեկ Եւ յսէ երկրաշարժութիւնն այն զորմէ
գաւեթ խօսի ասելով: Խռովեցաւ և դո
ղաց երկե՛ր, Տիմուկ ըրանց սասանեցան,
և խռովեցան. զի բարկացաւ անձ 'ի վերայ
նոցա:

բն 19. Եւ եղև քաղաքն մեծ յերիս մասու
նս, և քաղաքք Տեթանոսաց անկան, և բա
բելոնն մեծ յիշեցաւ առաջի այ, տալնմա
զբաժական գինւոյ ցասմանն բարկութեան
նորա:

մեկ Եւ քաղաքն մեծէ՛ երուսաղէմ քաղաքն. քա
ղաքն երուսաղէմ թէպէտ միշտ մեծ կո
չեցաւ, սակայն առաւել մեծագոյնէ՛ լինե
լոց յաւուրսն նեռան. զի եղիցի նեռն թա
գաւոր մեծ, և երուսաղէմ աթու և թա
գաւորանիտ քաղաք: Եւ յս քաղաքս վասն
սաստիկ երկրաշարժութեանն յերիս մա
սունս բաժանեսցի: Եւ թէ զինչ ցուցա
նէ

նէ բաբելոն բաղաքն, զայսմանէ խօսես
ցուք 'ի հետեւեցելում գլխօջ:

20. Եւ ամ կղզի փախեալ, և լերինք ոչ
գտան: բն

Քան զի որպէս տարերքն երկրի փոփո
խեցին սոյնպէս կղզի և լերինք հաւասար
րեցցին: մեկ

21. Եւ կարկուտ մեծ որպէս զտաղանդ
էջ 'ի յերկնից 'ի մարդիկս, և հայհոյեցին
զամ մարդիկք վասն հարուածոյն կարկ
տոյ. զի մեծ եղև յոյժ: Տաղանդս այս
քաշէ ք ու ք ճ և ք դրամ: և այսպիսի
մեծամեծ կարկուտէ անկանելոց յերկնից
յաւուրն դատաստանին, որ ոչ յումեքէ
երբէք տեսաւ, կամ լսեցաւ: վայ մարդիկ
հայհոյեցին զամ: զի մեծ եղև յոյժ:

ՊԵՒԻ Է Ե Վ ԵՐՈՂ:

1. Եւ եկն միոմն 'ի Է հրեշտակաց
որք ունէին զԷ սկաւառակսն և
ասէ ցես: Եւ ցուցից քեզ զդա
տապարտութիւնն պոռնկին մեծի: բն

Բայ հրեշտակսէ յայնցանէ եօթանց հրեշ
տակաց զորոց մինչև ցաստ խօսեցաք: Պոռ
նիկ կինն որ բաբելոն կոչի 'ի. 5. ապա
գայ թիւն, նշանակէ զհո. օմ քաղաք ոչ
զբրիտոնեայ որպիսի է այժմ, այլ անհա
ւատ և կաւապաշտ քաղաքն հո. օմ, որպիսի
էր 'ի ժամանակի սրբոյն յօհաննու, որպիսի
և մեկ

և եղանելոցե յառուրսն նեռան:

Մ. Բ. Գ., վասն բաղմաց պատճառաց պող-
նեկ կենն զոր յօհաննէս բաբելոն կոչե-
զհռօմ նշանակե որ առաջէր անհաւատ,
և յառուրս նեռանն ևս եղելոցե չարագոյնի
որ այժմ ոյս է մբ և ուղղափառ գլուխ ա-
մենից հաւատացելոց, և սրբահաւատ:

Ս. Բ. Գ., յօհաննէս կոչե զբաբելոն քաղաք
մեծ որ ունի ղթագաւորութիւնս 'ի վե-
րայ Թագաւորաց երկրի. և ունի զէ լեռն
նայ: և այս ոչ այլ ումեք քաղաքի պատկա-
նել կարե, եթէ ոչ միայն հռօմայ երկօրդ
յօհաննէս ոչ անուանե զբաբելոն անդ
գամբն յատկաւ: այլ խորհրդարար: զի
'ի հ. Թիւն այսորիկ գլխոյս ասէ: խոր
հորդ, բաբելոն մեծ: ապա ուրեմն նշա-
նակե զքաղաք մի, որ հաւածեալ իցե եր-
բեմն զքրիստոսնայս, որպէս երբեմն հա-
լածէր բաբելոն զհրէայս: և այսէ հռօմ:
Եւ ըրորդ պետրոս առաքեալն զսա բաբել-
լոն կոչե ասելով յառաջին Թուղթն իւր
է գլուխ. և ժգ Թիւն: Ողջունե զձեզ
եկեղեցին որ 'ի բաբելոն կայ:

2: Թնգ որում պոռնկեցան Թագաւորք
երկրի, և արբեցան բնակելք երկրի 'ի գեւ
ւոյ պոռնկութեան նորա:

Պոռնկեցան այսինքն ոչ միայն մարմնաւոր
բապէս ընդ կանանցն հռօմայեցւոց, այլ և
հոգևորապէս, այսինքն զկուռս պաշտելով
Թագաւորք երկրի այսինքն ոչ միայն ծերա

հոյտքն հռօմայ, այլ և այլք թագաւորք
 և իշխանք, որք ընդ իշխանութեամբ էին
 հռօմայեցւոց: Եւ արբեցան որք բնա
 կեն յերկիր 'ի գինւոյն պոռնկութեան նր:
 գինին հռօմայէր հարստութիւնք և ինչքն
 հռօմայեցւոց, զորս պարգևէին նց որք,
 նման նոցա պոռնկիցէին հոգևորապէս,
 այսինքն որք պաշտօնցէին զկուռս իւրեանց: բ.ն
 3. Եւ վերացոյց զիս ոգւով յանապատ:
 Եւ տեսի զկին մի նստեալ 'ի վերա գա
 զանոյ կարմրոյ լի' անուամբք հայհոյութե.
 և ունէր զգլուխ տասն, և զեղջիւրս. Է:
 Ըրդ' սակս թուց պատճառաց հրեշտակն մեկ
 վերացոյց ոգւով զյոհաննէս յանապատ:
 Եւ ասա առ 'ի ծանուցանել զկործանումն
 և զքակտումն բաբելոնի. որ զկնի սակա
 ւուց յանապատեր դառնալոց: Երկրորդ
 առ 'ի ծանուցանել թէ ամ աշխարհիս
 մեծութիւնն է որպէս անապատ. ուստի
 համայնք կառաւարութիւնք՝ քաղաքավա
 րութիւնք՝ գանձք՝ ինչք ստացուածք և մե
 ծութիւնք որք յայնմիկ ժամանակի 'ի
 հռօմ առ կռապաշտան գտանէին. զայս
 ամ համեմատելով երկնայնոցն փառաց այլ
 ոչ ինչքէին եթէ ոչ անապատ, որ ոչ մարդ
 կան, այլ գազանացէ բնակաբան: ուր ոչ
 ինչ առաքինութիւն, այլ մեղք՝ փառք և
 անօրէնութիւնք գտանէին: Մարդակե
 րպք էին՝ բայց անօրէն կենցաղավարէին:
 Սասն որոյ գէօգինէս փիլիսոփայն յա

Ի դուք միում առեալ զղամբար վառեցեալ
 'ի ձեռն իւր. կէս օրէի ժամուն գնացեալ
 'ի հրապարակն հաօմայ որպէս թէ փնդուե
 լով որոնէք զիւր իմն. Զարցանէին զսա և
 ասէին թէ զինչ որոնես՝ սա պատասխա
 նեալ ասէ զմարդ փնդուեմ: Ըսեն ցնա
 հրապարակս լի է մարդօք՝ իսկ դու ասես
 զմարդ փնդուեմ: Ըսէ փելեօսիայն՝ սոքա
 իչ են մարդիկք այլ մարդակերոյ անա
 սունք: Գազանս այս է խուճիք ամբարշ
 տաց և ժողով անօրինաց՝ որոյ վերայ նրս
 տաւ հաօմ քաղաքն յաւուրս կապալաշտու
 թեանն իւրոյ՝ և ևս նստելոցէ յաւուրս նե
 ռան. Գազանս այս ինքնէր կարմիր:
 Ըրդ՝ կարմիր և ծիրանի գոյնն թագաւո
 րաց և իշխանաց է զգեստ՝ և ցուցանէ ըզ
 հպարտութիւնս և զամբարտաւանութիւ
 աշխարհիս, և աշխարհասիրաց: Գար
 ձեալ ցուցանէ զգազանաբարոյութիւնս
 աշխարհիս ու որպէս արեան արբոյ գազան
 եհեղ զայնքան արիւնս գառանցն քի՛ այս
 ինքն սրբոց մարտիրոսաց. **Օ. Է. գլխոցն**
 և զԺ եղջերացն իօսելոցեմք յետոյ:

ԲՆ

4. Ըսէ կենն զգեցեալէր զծիրանի և զկար
 մից զոսկի՝ զքարինս պատուականս և զմար
 դարիսս: Ըսէ ունէր զբաժակ ոսկեան
 'ի ձեռնն իւրում լի՛ պղծութեամբ և ան
 մաքրութեամբ պոռնկութեան իւրոյ:

ԹԷԿ

Ոսկեա բաժակն աշխարհական երջան
 կութիւնն. հրամանատրութեան մեծ ու

թիւնն. ընչից բաղմուծիւն, և ամի առա
տուծիւն. Լ՛որդ՝ հռօմ պողնիկ կինն յայս
ցանէ բաժակացս ամենեցուն ետ ըմպել
և զամենեսեան հակեաց առ ինքն. և զամսն
ետ պողնկի ընդ ինքեան. այսինքն քար
չեաց, առ կռապաշտութիւնս իւր:

5. Լ՛ւ ՚ի ճակատն նորա գրեցեալ անուն. բն
խորհուրդ բաբելոն մեծ. մայր պողնկու
թեանց և պղծութեանց երկրի:

Կինս այս զանուն իւր խորհրդաւոր տա մեկ
նէր ՚ի ճակատս իւրս, զի ոչ ամաչէր այլ
պարծէր զի պաշտէր զկուռօն և առնէր
զայլ չարութիւնս: Լ՛ւ որպէս ահարօն
կրէր զանունն այ՛ ՚ի ճակատն իւր. սոյնպէս
ևս հռօմ պողնիկն պարծիւր զի պաշտէր
զմծս բազումս: բաբելոն մեծ: Լ՛յս է
անունն պողնկին. այսինքն հռօմայ կռա
պաշտին: Օ ի որպէս բաբելոն պաշտէր
զբէյլ և զբաազ՝ և զպաշտօնն այն տարա
ծեաց ևս առ այլ ազգս և ՚ի հրէայս: Լ՛յս
պէս արար ևս կռապաշտն հռօմ. և արաս
ցէ յաւուրս ներան. երկրորդ. Օ ի ոյլ բա
բելոն էր բնակարան և խառնակումն ամից
ազգաց. հետևապէս ամից կռոց. և ամից
մոլութեանց. այսպէս ևս կռապաշտն հռ
ռօմ. ուստի սբ լէոն փափն ասէ. քան
զի տիրէր հռօմ, ամից ազգաց. պահէր
ևս զմոլորութիւնս ամից ազգաց. և որքան
զգանազանս կռապաշտութիւնս պաշտէր
այսքան ինքեան փառք համարէր: Եւտոյ
ասէ: ոյլ հռօմ հռօմ. որ նախ վարդա
պետէր

պեաներ մուտրութեան. այժմ եղեր աշտ
կերտ ճշմարտութեան. Սայր պոռնկու
թեանց: Մյսինքն մայր կուսպաշտութե.
աւելորդապաշտութեան. շարութեան.
և մոլութեան. Մստ նմաներ կուսպաշտ
հոօմն կուսանացն բաբելոնի. որք նախ
քան զպսակին իւրեանց պոռնկէին ընդ
այլոց. և զգինն և զվարձս զոր 'ի պոռնկու
թէ առնոյին մատուցանէին շատուածո
ցըն իւրեանց. և ազաչէին զնա՛ զի բախ
տաւոր առն դեպիցէին.

բն 6. Եւ տեսի զկին արեւցեալ արեամբ
սրբոց և արեամբ մարտիրոսացն յի.

մեկ Որպէս արար յառաջ մինչէր կուսպաշտ.
արասցէ ևս 'ի վախճանի աշխարհիս. Յոր
ժամ հոօմ դարձցի յառաջին մուտրութեն
կուսպաշտութեան. Օի հալածեցէ ըզ
քրիստոնեայսն. և զհայրապետն իւր կամ
սպանցէ, և կամ աքսորեցէ: Մայց մնաս
ցին բազումք հաւատարիմք 'ի հոօմ: Եւ
թեպէտ հայրապետն հոօմայ աքսորեցեալ
և հալածեցեալ շրջեցի, սակայն եղիցի
հայրապետ հաւատացելոց. և փոխանորդ
քի որպէս է այժմոյս. զի ոչ ոք կարե
զնա՛ 'ի գլխաւորութենէ եկեղեցւոյն զբո
կել՝ ըստ խոստմանցն քի: Եւ ես զարմա
ցայ մինչ տեսի զայս:

բն 7. Եւ ասաց ցիս հրեշտակն՝ ընդ էր զար
մանաս. ես ասացից քեզ զխորհուրդն
մտըն՝ և գազանին որ տանի զնա՛. որ ու

Նի զգլուխս է. և զեղջիւրս տասն:
Տ. Կազան զոր տեսեր եղև և ոչ է. և ելանե
լոց է յանդնդոց և ՚ի սատակումն գնասցե:
և զարմացին բնակիչք երկրի. որոց ոչ
են գրեցեալք անուանքն ՚ի գերն կենաց. ՚ի
սկզբանէ աշխարհս մինչ տեսցեն զգա
զանն որ եղև և ոչ գոյ:

մեկ

Ըրդ՝ որպէս ՚ի վերոյ ասացն թէ գազանս
այս է թագաւորութիւնն աշխարհի. և
սատանայի. կամ սատանայ յաշխարհի. ուն
՚ի թագաւորութեան որ տիրէ ամբարշ
տութեան իւրում: Ըրդ յառաջ քան զքն
գազանս այս կայր. զի յաշխարհս թագա
ւորէն սատանայն. և ամբարշտութիւնն:
Ի այց քս զայս թագաւորութիւնս է առ
և կապեաց զսատանայն. որպէս լսելոցեմք
՚ի 20 գլուխն. և ՚ի 3. թիւն. Օ այսմանէ
քս յաւետարանն ասաց. Ըրժմ իշխան
աշխարհս ընկեցցի արագքս. Իսկ ՚ի վախ
ճանի աշխարհս ելանելոցէ յանդնդոց:
Իւր նմանէ գազանս այս սատանայ՝ այն
միկ կէտ ձկանն՝ որ ՚ի ծովու մերթ ըզ
գլուխն և զթիկունքն հանէ ՚ի ջրէն:
Ս՚ի բթ զինքն բոլորովմբ ընկղմէ ՚ի ջուրն
գարձեալ հանէ զինքն և գարձեալ ընկղմի
՚ի ջուրն: Ըր յայտս և մեծ մասն թագաւորու
թեն և կարողու է սատանայի ՚ի քս է բարձաւ:
Իւր թեպէտ այժմ ևս տիրէ սատանայն՝
սակայն այս թագաւորութիւնս և կարող
ութիւնս զորս այժմ ունի՝ եթէ համե

մատեցեա կարողութեանն և տերութեն
զոր սատանայն նախ քան զգալուստն քի
ուներ՝ որպէս ոչ ինչ համարեցի։ Մայց 'ի
վախճանի աշխարհիս դարձեալ ելցէ՝ յոր
ժամ սադայել 'ի դժոխոց արձակեսցի ըզ
թագաւորութիւնս աշխարհիս առցէ և
զեմ ցասումս իւր 'ի ձեռն նեռան 'ի հա
ւատացեալս փոխէ։ Մայց սակայն ունիցի
զսակաւ ժամանակ քան զի զկնի սակա
ւուց ընդ նեռանն 'ի սատակումն 'ի ջցէ 'ի
յանդուներսն դժոխոց։ Եւստի գազանս
այս եր։ այսինքն նախ քան զգալուստն քի։
Եւ գոյ՝ այսինքն. ոչ երևի. է. այսինքն 'ի
դժոխս կապեցեալ։ Ելցէ այսինքն յա
ուրսն նեռան։ Եւ զարմանային բնակիչք
երկրի։ Օ ի որպէս արեստոտել ասէ.
զարմացումն ծնանի յայնժամ. յորժամ
տեսանեմք զիր իմն նոր. իսկ պատճառն
ոչ իմանամք։ Մայսպէս յորժամ տեսցեն
մարդիկք յանկարծ ելումն սադայելի. որ
ոչ կայր և տեսանեն ելեալ 'ի յանդերոց՝
սկսին զարմանալ։

բն 9. Եւ աստ գոյ իմաստութիւն որ ունի
միտս՝ եօթանք գլուխքն՝ Է լերինքն են, 'ի
վերայ որոյ նստի կինն. և է թագաւորքն
են։

մեկ Մստ գոյ իմաստութիւն որ ունի զմիտս.
այսինքն մի կարծէք թէ ընդ վայր իցէ
գրեցեալ այս տեղիս. այլ մեծ խորհուրդ
կայ աստ և հասկացող մարդիկքն որք ոչ
են

են խելագարք. այլ ունին զմիտս և զհան
ճար նորա իմանան: Եւ թն գլուխքն է
լերինքն են յորոյ վերայ նստի կինն, և թա
գաւորք է են. եւ թն. են լերինք ՚ի քաղաքն
հռոմ. որոց նախ կին կոչի քափիթօլէնոս:
Եւ կրորդն՝ գալթինոս: Եւ կրորդն՝ ջէլիոս
Սորորդն՝ էք քուիլինիոս. Ե. երորդն՝
վիմինուլիս. զ երորդն՝ քուիրինալիս. է ե
րորդն՝ աւէնթինոս:

10. Հինգն անկան. և մինն կայ՝ և այլն քն
տակաւին ոչ է եկեալ և յորժամ եկեացէ
սակաւ մնացէ: Եւ թն թագաւորքն են
է ամբարիշտք թագաւորքն. որք. է կեն մեկ
ցաղոջ թագաւորեցին. ՚ի թագաւորութեն
մեղաց և անօրէնութեանց. Սրոց նախ կին
թագաւորն էր կայէն և այլ հսկայք որք
հալածեցին զարդարան և հեղին զարիւնս
անմեզս՝ որ եղև յադամայ մինչև ցնոյ. Եւ
կրորդ՝ թագաւորն էր նէմօրդ՝ ընդ շինո
ղացն զաշտարակն բաբելայ. և այս էր եր
կրորդ ժամանակն և մնաց ՚ի նոյեա՝ մինչև
ցաբրահամ: Եւ կրորդ՝ ժամանակում եղեն
թագաւորքն սողօմայ՝ և այս մնաց յաբրա
համէ մինչև ցմօսէս. ՚ի չորրորդում կենցա
ղումն թգլորեցին թգլքն իսելացւոց որք
անիրաւք էին և ամբարիշտք. և այս մնաց
՚ի մօսիսէ մինչև ցգերութիւնն բաբելօնի
՚ի երրորդում կենցաղում էին թագա
ւորքն քաղդէացւոց: Եւ յինքն նաբուգո
դոնոս որ՝ և այլք՝ որ մնաց մինչև ՚ի քս:

սորա հնգեքեան անկանս՝ ի վեց երորդ կեն
 ցադում որ էր ժամանակն քի թագաւո
 ընցին թագաւորք կուսպաշորք. հեթան
 ուք. ի հաւով և ի հրէաստան ինկ յետոյ
 երբ ելին, քրիստոնեոյ թագաւորք
 և սորա թագաւորեցին: և թագաւորեն
 ևս այժմ. և թագաւորեցեն մինչև ի նի
 ուն և այս է մինն որ մնաց: իսկ է երորդ
 թագաւորն եղիցի նեռն զոր գեռևս ոչ
 է եկեալ որոյ թագաւորութիւնն սակաւ
 մնացէ Մ. յոնկն զամս ք և կէս: իսկ է
 գլուխքն կնոջն պոռնկի, զորս ընդ լե
 լանցն յիշէ են. է չարք թագաւորքն
 պոռնկի կնոջն Մ. յոնկն հաւով: և են
 սորա: Սոմուլոս՝ Փոմփիլիոս. Սուլոս:
 Մ. դրոս՝ Սարքուկոս՝ Փրիսքոս՝ և Սէ
 ղուհոս:

11. իւր գազանն որ էր և ոչ գոյ. և նա
 ութ երորդնէ, և ի եթթանցնէ, և ի սոս
 տակուսն գնացէ:

10. իւր ք երորդ գազանս սողայել: Սա՛ ի
 յեթթանց թագաւորացնէ զորմէ ի վերոյ
 խօսեցաք. զի այնք է թագաւորքն համա
 խոհ քեին ստամայի: իստակուսն գնա
 ցէ: Օ ի ընդ նեռանն ի դժոխս իջցէ:

12. իւր ժ եղջիւրս զոր սեւեր ժ թա
 գաւորքն են որոց ոչ ևս է առեալ զթա
 գաւորութիւն: բայց զկարողութիւն ուն
 զթագաւորս ժամ մի աւցեն զկնի գազա
 նին:

Տաճն թագաւորքս այսորիկ եղիցին 'ի մեկ
կատարածի աշխարհիս որպէս տէր աշխար
հի: Սոց զերիսն սպանցէ նեռն և մնա
ցեալք է. ահաբեկեալք հնազանդեացին
նեռանն: Սոքա՛ եղիցին զկնի գազանին:
Բ. յսինքն հետևեացին նեռանն: Եւ ու
նիցին զթագաւորութիւն ժամմի: Բ. յս
ինքն եղիցի կարճագոյն ժամանակն նոցա:
13. Սոքա՛ զմի՛ խորհուրդ ունին, և զգո
րութիւն և զկարողութիւնն իւրեանց գա
զանին տացեն:

Օ մի՛ խորհուրդ ունին: Բ. յսինքն համա
խորհրդ են: Եւ օգտեացեն նեռանն:
14. Սոքա ընդ գառին պատերազմեացին
և գառն յաղթեաց նոցա: զի մը տէրանցէ
և թագաւոր թագաւորաց: և որք ընդ
նմա են՝ կոչին ընտրեալք և հաւատարիմք:
Բնդ գառին: Բ. յսինքն ընդ քրիստոնէից
ժառայք գառին քի պատերազմիցին: Եւ
գառն յաղթեաց նոցա: Օ ի թէպէտ
քս ինքնին կարէ յաղթել սակայն մինչ
տեսանէ թէ նեռն պաշտօնէիւք իւրօք
պատերազմի՛ քս ևս ժառայիւք իւրօք որք
են ընտրեալք և հաւատարիմք յաղթեացէ
նոցա:

15. Եւ ասէ ցին՝ ջուրն զոր տեսա
նես ուր պոռնիկն նստի ժողովուրդք են
ազգք և լեզուք:

Պոռնիկիս այսմիկ՝ Բ. յսինքն հռօմայ ծա
ռայեացեն ժողովուրդք ազգք և ազինք:

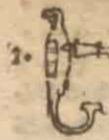
բն 16. Եւ թ եղջիւրքն զորս տեսեր 'ի
գազանն, սորա ատեցեն զպռունիկն՝ և կոր
ծանեցեն զնա. և մերկացուցեն զնա.
զմարմինն նր կերիցեն և զնա հրով այրեցեն:
մեկ 11 երոյ ասացեալք թագաւորքն ատեցեն
զհոօմ քաղաք. կործանեցեն զնա. Բյս
կնքն քակեցեն. կողոպտեցեն զնա. Օ բա
զու մս հրով այրեցեն. Օ մարմինն նորա
կերիցեն. Բյսինքն այնքան սաստիկ եղի
ցի ատելութիւնն. մինչ զի թուի թէ կա
միցին զմարմինն ուտել:

բն 17. Բան զի ամ եղ 'ի սիրտս նոցա զի
արացեն որ հաճոյ է նմա զի տացեն զթա
գաւորութիւնն իւրեանց գազանին. մինչև
կատարեցին բանքն այ:

մեկ 12 եղ 'ի սիրտս նոցա. Բյսինքն ամ
թոյլ տա զի այրեցեն կողոպտեցեն. և
քակեցեն զհպարտ և զպռունիկ. Բյսինքն
կուպաշտն հոօմ. 11ինչև կատարեցին
բանքն այ. Օ ի ամ նախագուշակեաց
զայս աւերումս նախ 'ի ձեռն դանիէլի՝
հուսկ յետոյ 'ի ձեռս իմ յօհաննու ծա
ռային իւրոյ.

18. Եւ կինն զոր տեսեր է քաղաքն մեծ
որ ունի զթագաւորութիւն 'ի վերայ թա
գաւորաց երկրի:

բն

1. Ե տեսի զայլ հրեշտակ ի ջեայ յերկնից՝ որ ունէր զկարողութիւն մեծ և երկիր լուսաւորեցաւ՝ ի փառաց նորա:

մեկ

Հրեշտակս այսէ ի գլխաւոր հրեշտակաց մի ի յինն դասուց երկնից:

բն

2. Եւ աղաղակեաց զօրութեամբ մեծաւ ասելով. Բնկաւ անկաւ բաբելոն մեծ. և եղև բնակարան դիւաց: և դարան պահ պանիչ ամից ան մաքրից ոգւոց. և ամից անմաքուր թռչնոց. և ատելւոյ:

մեկ

Բնպէս պատահեցի կռապաշտ հռոմ քաղաքին. որպէս պատահեցաւ բաբելոն քաղաքին. որ աստ զհռոմ ցուցանէ: Եւ շուր միում մարգարեացաւ եսայիա վն անկմանն բաբելոնի ասելով. Բնկաւ բաբելոն այն փառաւորն ի թագաւորութիւն հպարտ պանծալին քաղդէացւոց՝ որպէս կործանեաց ար զսոդոմ և զգոմոր: Բն ամ իմանի վասն հռոմն քաղաքին: Եւ եղև բնակութիւն դիւաց՝ և դարան պահ պանիչ ամ անմաքուր ոգւոյ՝ ամ անմաքուր թռչնոյ: Օտյոմանէ ևս մարգարեացաւ եսայեա ասելով. ԺԳ. գլուխ. և ԺԴ. թիւն. Ոչ հիմնեցի մինչև յազգաց ազգ. Ոչ ևս դիցի անդ արապն զտաղաւար. և ոչ հո վիւբն: Բն հանդիցեն անդ գազանք. և կցին տունն նորա վիշապօք. և բնակիցին

անդ ջարամակք. և մագուսք թռչեցին
 անդ. ողինք աղաղակեացեն 'ի նմա. և ուշ
 կապարեք 'ի հեշտութեան նորա: Բայտ
 քիկք՝ բանքս՝ ոչ զայլ ինչ նշանակեն եթե
 ոչ զանկումն զքակտումն և զկործանումն
 հռոմայ. 'ի վախճանի աշխարհիս: Արդ
 քակտումն այնքան մեծ է լինելոց մինչ զի
 դարձցի յանապատ: ուր վիշապք և գա
 զանք բնակեացին:

բն

3. Օ ի 'ի գինւոյ պոռնկութեան նորա
 արբին ամ հեթանոսք և թագաւորք եր
 կրի ընդ նմա պոռնկեցան. և վաճառա
 կանք երկրի 'ի զօրութենէ փափկութեան
 նորա մեծատուկք եղեն:

Մեկ

Պինին բարկութեան կոչէ զբաժակն
 վրիժուցն տանջանաց և կործանման զորս
 ամ սակս պոռնկութեան. Բայտնքն վս
 կուտպաշտութեան տալոցէ հռոմայ և ստի
 պելոց զնա զի կամա ահամա արբցէ զնա:
 Եւ հռոմ զբաժակս այս զոր ալբելոցէ
 ինքն. կարկառելոցէ զնոյն ևս այլոց. և
 արբուցէ նոցա. Բայտնքն այնոցիկ զորս
 ընդ ինքեան ետ պոռնկիլ. Բայտնքն զորս
 ստեպեաց 'ի կուտպաշտութիւն. վաճառա
 կանքն որք 'ի փափկութենէ հռոմայ մե
 ծատուկք եղեն. ցուցանէ զմեղս վաճա
 ռականացն հռոմայ:

Հարց: Բոհաննէս զինչ պէտս կամ զինչ
 կարիս ունէր գրելոյ զապագայ անկումն
 հռոմայ: Պատասխանի: Բա 'ի միսթա

բել զհաւատացեալսն՝ որք յայնմիկ ժամա
նակի՝ ինեւրքոյ դռմետիանօսի հռօմայ կայ
սերն տանջէին. զի մի՛ կարծեցէին սբք
մարտիրոսքն և այլք հաւատացեալք թէ
ատուած զնոսա մոռանալոցէ :

Հարցն: Որով հետև յօհաննէս զդիտա
ւորութիւն ունէր զայս գրելոյ. վասն էր
նչ յիշէ զանունն հռօմայ. այլ բարիլօն
կոչէ զնա: Պատասխանի: Ընդ շար
ժեւ ի յառաւել բարկութիւն զկայսրն
հռօմայ՝ զի մի՛ աւելուցոյր սրտմտութիւն
դռմետիանօսի և այլոց իշխանացն հռօմայ
դէպ ի հաւատացեալ քրիստոնէայս:

4. Եւ լուայ զձայն յերկնից որ ասեր: բն
Եւ էք ինմանէ ժողովուրդք իմք. զի մի
մասնակիցք լիցիք յանցանացն դորա և ի
հարուածոց դորա:

Ըզդէ քրիստոնէիցն զի փախեցին ի կռա մեկ
պաշտ հռօմայ. յաւուրն վերջնում դա
տաստանին. զի յաւուր յայնմիկ պարտե
նմա կործանիլ: Ըյսպէս եսայի ազդէր
հրէիցն փախչիլ ի բարիլօնէ՝ ուստի յերկ
րորդ գլուխն ասէ: Եւ էք ի բարիլօնէ
փախերուք ի բարդդէացւոց: Ըյսպէս և ս
քս ազդէ զհաւատացեալսն՝ մատթէի 24
գլուխ ասելով. Յորժամ տեսանիցէք
զպղծութիւն աւերածոյն և այլն:

5. Ընան զի հասին մեղք դորա մինչև բն
յերկինս և յիշեաց տր զանօրէնութիւնս
դորա:

6. Հատուցէք դմա՛. որպէս և ինքն հա
տոյց ձեզ. և կրկնապատկեցէք ըստ գոր
ծոց իւրոց. ՚ի բաժակս յորում խառնեաց
խառնեցէք դմա՛ կրկնապատիկ.

մեկ Մ. յսպէս երեմիաս զբարեիլոնէ ասէր. ՚ի
ե երորդ գլուխ. Մ. և որպէս արար բա
բիլոն զի անկցէին սպանեցեալքն ՚ի յիէլ.
Մ. յսպէս ՚ի բարեիլոնէ անկցին սպանե
ցեալքն յամ երկիր. Ռաժակն ցուցանէ
զչափն հատուցման ըստ գործոց իւրաքանչ
իւր, ուրուք զորմէ արն ասէ. Սրով չա
փով չափէք չափեսցի ձեզ. կրկնապատիկ
Մ. յսինքն ո՛վ սբք և հաւատարիմք ծա
ռայք իմք. որքան զձեզ վշտացոյց հռոմ
քաղաքն. քան զայն չափն առաւել վշտա
ցուցէք զդա՛. Ճայնժամ վշտացնեն սբք
զհռոմ. յորժամ յաւուրն դատաստանին
տեսցէ եղկելին զսբան փառաւորեցեալս
և զինքն պատժեցեալ. և իմացէ բարւոք
զի ամ զվրէժարեանն սրբոց խնդրէ.

բն 7. Օ ի փառաւորեաց զինքն՝ և ի փափ
կութեան եկաց՝ զայն չափ տուէք դմա՛
զտանջանս. և զսուգ որքան հաճեցաւ ՚ի
հեշտութեան կալ. զի ՚ի սիրտի իւրում
ասէ. նստիմ թագուհի. և այրի ոչ եմ. և
զսուգ ոչ տեսից.

մեկ Սստիմ թագուհի. Մ. ըդ աստ յայտէ զի
հռոմ ՚ի վախճանի աշխարհիս աւնլոցէ և
ունելոց զնախ կին և զանցեալ պայծառու
թիւնն կայսերական. և լինելոցէ տիրուհի
աշխարհի

աշխարհի: Աւտի տան Թագաւորք եւ
 զիցին ծառայք նորա: Արպէս յայտէ Յ
 Թի ուր ասէ կինն նատի 'ի վերայ տան.
 եղ ջերաւոր գազանի: զորս և գինեաւն
 պոռնկութեան իւրոյ արբեցոյց: Իսկ սորա
 տան Թագորքս զկնի ժամանակի ուրուք
 պատերազմերցեն ընդ պոռնիկ կնոջն և յաղ
 Թելոց նմա: Ը յսինքն հաօմայ. և առեալ
 զԹագաւորութիւնն նորա տացեն նեռանն
 Ստիմ Թագուհի: Ը յսինքն Թէպէտ
 արտաքսեցի և յինէն 'ի բաց ընկեցի զքա
 հնայապետն հաօմայ որ էր այր իմ հողաւոր:
 Ը յսինքն զփափն՝ սակայն ոչ եմ այրի՝ այլ
 որպէս Թագուհի նստիմ. քան զի ունիմ
 ընդ ինե բազում Թագաւորս. որք հնա
 զանդին ինձ. վասն որոյ ոչ ևս զսուգ եմ
 տեսանելոց:

8. Այան որոյ յաւուր միում եկեացեն բն
 հարուածք նորա. մահ և սուգ. և սով. և
 հրով այրեցի. զի հզօրէ ամ. և դատես
 ցէ զնոս:

Ը յսինքն հանգոյն քաղդէացւոցն բաբի մեկ
 լոնի, ոմանք տանջեացին մահուամբ՝ ոմանք
 սգով. ոմանք սովու. () ի զոր մահն սպա
 նանէ. ոչ կարէ սոյն միասել. բայց որ սո
 վու տանջի. կարէ մահուամբ մեռանիլ:
 Աւտի ճշմարիտէ հին առակն որ ասէ.
 Աւր ոսկի կայ՝ անդ ևս չքաւորութիւն
 կարէ լինիլ: ուր մեղր՝ անդ ևս լեղի. ուր
 լեբինք՝ անդ ևս դաշտք: ուր զառ. 'ի վեր'
 անդ.

անդ ևս զար. 'ի վայր: Այսպէս ևս՝ ուր
վաւաշոտութիւն՝ անդ ևս տրամութիւն.
ուր հեշտութիւն՝ ևս անդ ցու. ուր հպար
տութիւն. անդ ևս քամահանք. ուր յա
գումն. անդ ևս քաղց. ուր ուրախութի
անդ ևս սուգ:

ԲՆ 9. Եւ լացցին և ողբացցին՝ ի վերայ նորա
թագաւորք երկրի. որք ընդ նմա պողն
կեցան. և ի փափկութեան կացին. յորժամ
տեսցին զԺուհին հրդեհման նորա:

ԹԵ ԹԵ ԿԵ Թ. Թագաւորքն մեծամեծք
պատերազմաւք ընդ հռոմայ կործանեց
ցին զնա: սակայն եղեցին այլք թագաւորք
փոքունք և իշխանք որք ողբացցին և կո
ծեցին 'ի միոյ կողմանէ վասն կործան
մանն հռոմայ. Իսկ 'ի միւս կողմանէ վն
երկեւղին. զի մի ևս ընդ նոսա առնեցին.
Ժ. Թագաւորք զայն. զոր ընդ հռոմայ
արարին:

ԲՆ 10. Իբաց կացցին վասն երկեւղին և առ
ացցին. վայ վայ քաղաքին այնմիկ բաբել
լոնի. քաղաքին այնմիկ ամլոյ. զի 'ի միում
ժամում եկն դատաստան նորա

ԹԵ ԹԵ ԿԵ Թ. Եւ վաճառականք երկրի ողբացցին
Ո ի Թեպետ այլ ուրեք կարեն ևս գնել
և վաճառել: սակայն զօգուտս առաւել
'ի հռոմայ առնուին:

ԲՆ 12. Եւ շահն որ 'ի բէն ոչ ևս իցե ոս
կւոյ՝ և արժաթոյ՝ և ականց՝ պատուականաց
ի մարգարոյ՝ և բեհեզոյ՝ և ժիրանւոյ՝ և ոս
կեթեղի

կէթելի, և որդան, և ամ փայտ խնկոյ. և
ամ անօթ փղոսկրեայ. և ամ անօթ 'ի փայ
տէ պատուականէ :

13. Եւ 'ի պղնձոյ' և յերկաթոյ' և 'ի կճոյ'
և 'ի կինամոնոյ և խունկ. և իւղ. և կնդրուկ
գինի. և ձէթ, նաշիհ և ցորեան. և ստա
ցուածք ամ. արջառ. և ոչ խար. երիվա
րաց' և կառաց. որ վայելէ մարմնոյ և ոգւ
ոյ մարդկան :

14. Եւ պտուղն ցանկութեան հոգւոյ
քո հեռացան 'ի բէն. և ամ պարարտք. և
պայծառք կորան 'ի բէն, և ոչ ևս գտցես
զնա :

15. Սաճառականք այսոցիկ' որք մեծա
տուք եղեն, 'ի բաց կացցեն 'ինմանէ վառն
երկիւղին տանջանացն նորա լալով և ող
բալով :

16. Եւ աստոցեն վայ վայ քաղաքին այն
միկ որ զգեցեալնէր զբեհեզն և զծիրա
նիս. զորդան. և զոսկէզօծս քարամբ պա
տուականաւ և մարգարտօք :

17. Օ ի 'ի միում ժամու թողան այս
քան հարստութիւնք. և ամ որ 'ի լճի
նաւէ. և նաւաղք և որք 'ի ծովու գոր
ծեն 'ի բաց կացին :

18. Եւ աղաղակեցին տեսանելով զտե
ղին հրդեհեցման նորա և ասացին. Սնմա
նի քաղաքիս այսմիկ մեծի :

19. Եւ արկին զհող 'ի վերայ գլխոց իւ
րեանց. և աղաղակեցին ողբալով և կոծե

լով և ասացին • վայ վայ քաղաքին այսմիկ
մեծի • յորում հարստացան ամենեքեան
որք ունէին զնաւս 'ի ծովու 'ի գնոց նո
րին • քան զի 'ի միում ժամու քակտեցաւ •
20 • Եւ ըստ լերուք 'ի վերայ նորա երկնք
և սք առաքեալք և մարգարէք, զի դա
տեաց ամ զդատաստան ձեր 'ի նմանէ •

քն

21 • Եւ ետ հրեշտակ մի հզօր զքար մի
մեծ իբրև զերկան • և ետրկ 'ի ծով ասե
լով • այսու արձակմամբ անկցի բաբելոն
քաղաք մեծ • և այլ ոչ ևս գացի •

մեկ

Օ անազան և բազմադիմի մեկնեն վարդա
պետք զտեղիս այս • Բայց ես ասեմ թէ
հրեշտակս այս էր ճշմարիտ հրեշտակ մինս
'ի հրեշտակաց երկնից • Եւ յու արձակմամբ
Եւ յսինքն մեծաւ որոտմամբ • մեծաւ
դժբախտմամբ • և ահագին ճայնիւ անկցի բաբել
լոն • Եւ յսինքն հռօմ • որ ի նմա եղեալ զամպա
րիշտան նշնակէ • Ի ծով • Եւ յսինքն յանդու
գրս գժօխոց • որպէս որոտայ ծովն և
դժբախտայ յորժամ անկցի 'ի նա երկանաբար
նմանէ տեսիլս այս բանիցն ետայեա
որ վասն բաբելոնի ասէ 'ի 5 • գլուխ •
Յորժամ կատարեսցես ընթեռնուլ զգի
րքս այս կապեսցես առնա զքար • և արկցես
զնա 'ի մէջ եփրատայ և ասասցես • Եւ յս
պէս ընկզմեսցի բաբելոն • և մի յարիցէ յե
րեսաց վշտացն • զոր ես ամեմ 'ի վերայ
նորա և ցրօեսցի •

քն

22 • Զայն երգեցաց և երաժշտաց և
թմբկահար

Թմբկահարաց և փող մի լսեցի ևս 'ի քեզ
և իմ արուեստաւոր և արուեստ մի գտցի
ևս 'ի քեզ, և ձայն երկանի մի լսեցի ևս
'ի քեզ:

Չայն երկանի մի' ևս լսեցի 'ի քեզ, զի ոչ մեկ
որ մնացէ որ աղացէ. քան զի յանմար
դաբնակ անապատ դարձցի հոռմ:

23. Եւ լոյս ճրագի մի' լուսաւորեցի այլ
ևս 'ի քեզ, և ձայն փետայի և հարսի ոչ ևս
լուեցի 'ի քեզ, զի վաճառականք քոյ ք էին
իշխանք երկրի. զի 'ի դիւթութիւնս քո
մոլորեցան իմ ազինք:

Օ ի վաճառականք քոյ ք իշխանք էին եր
կրի: Եւ յսինքն իշխանք քո այնքան տո
ւեալք էին զինքեանս ագահութեան. մինչ
զի 'ի յառ և 'ի տուր և 'ի յառնուլ զկաշառս
և զտոկոսս ոչ իշխանք և թգւորք' այլ վաճա
ռականք թուէին. 'ի դիւթութիւնս քո
մոլորեցան իմ ազինք. 'ի իւթութիւնս
կուսպաշտութիւնս հոռմայեցւոց, և այլ
կախարդութիւնս՝ որովք մոլորեցուցանէ
ին զազգս և զազինս:

24. Եւ 'ի նմին արեւնն մարգարէից և որ
բոց գտաւ. և իմից այնոցիկ որք սպանան
'ի նմին:

Եւ որ տես ով սիրելի եղբայր իմ. տես
ով իմաստուն ընթերցող, թէ զինչէ փա
ռքն աշխարհիս: Տես թէ որքան կարճէ
և թշուառական վախճանն բաբելոնի:
Եւ յսինքն մեղաց և անօրէնութեան և աշ
խարհիս

Խարհիս: Մըդ ուրէ ներոն. ուրէ տրայ
 Խանոս' ուրէ փոմփէոս' ուրէ ռոմոլոս' ուրէ
 յուլիոս. ուրէ դէոկղէտիանոս' ուրէ դէ
 չիոս' ուրէ սիլիս. ուրէ օգոստոս: Սոքա
 ամենեքեան կայսերքէին հռոմայ. Մայց
 կորեալ յիշատակ սոցա. և կենդանւոյն
 իջին' ի դժոխս: Մըդ ուրէ նինուէ. ուրէ
 բաբելոն. ուրէ հէքթաթան. ուրէ սուսան
 ուրէ եհմ. ուրէ սօդօմ. ուրէ գօմօր:
 ուրէ կռապաշտն հռոմ թագուհին աշ
 Խարհիս: Մըդ' այժմ հռոմ թաղեցեալ
 կայ' իմէջ հռոմայ. զի այժմ հռոմն քրիստո
 նեայ և ուղղադաւան կոխոտէ զհռոմն կռա
 պաշտ: Տես թէ զիարդ' մեծուին' ի փոք
 ըուին' հարստուին' յաղքատուին. ծիծաղն' ի
 սուգ. ուրախութիւնն' ի արտմուծիւն. և
 փափկութիւնն' ի ցաւ շուտով փոխի:
 Սուգն տիրէ սկզբանն խնդութեան:
 Մայսպէս անցանէ փառք աշխարհիս: Սայ
 քեզ բաբելոն. վայ քեզ բաբելոն. թէ զի
 արդ' ի յերկնից' ի կործանումն իջեր. և ի
 կործանմանէ' ի դժոխս դահավիժեցար:
 Սուրէ այժմ բաժակն քո ոսկեան: Սուրէ
 գինին պուսկութեան քո որով արբեցու
 ցանէիր զհեթանոսս: Սուրէ բեհեզ և ծի
 րանին: Սուրեն եղջիւրքն քո. Սուրեն. ծ
 թագաւորքն որ քեզ ծառայէին. ամենե
 քեան անցին' որպէս զծուխ ցնդեցան. և
 որպէս զստուեր փախեան. Սուրեն կերա
 կուր որդանց խորտիկք դիւաց. և փութօք

բորբոքեցուցիչք հրոյն դժոխաց: || Տ թե
 որքան յուռնայն՝ որքան կարճ. որքան խա
 բող. և որքան գարչելիէ ամ փառք աչ
 խարհես: || Վ ընթերցող եղբայր՝ փախեր՝
 ՚ի բաժակէն բաբելոնի, որ թէպէտ ըն
 սկզբան քաղցրացուցանէ սակաւ ինչ զբե
 րանդ մարմնոյդ. սակայն որպէս զլեղի
 դառնացուցանէ զհոգիդ յաւիտենականա
 բար: Բ. յլ կամեաց ըմպել զբաժակն զայն
 զոր ըմպեաց քս. և համայնք սբք նորա:
 || Ի ծառայեր բաբելոնի՝ այլ եկեղեցւոյն
 քի. մի՛ սատանայի՝ այլ անձ, մի՛ մուրուրեթ
 այլ առաքինութեան: || ՂԶԼԵՐ:

Պ. Լ. Ի ինն և դասն երոգո.

1. Լ յետ այսորիկ լուայ որպէս
 զձայն խմբից բազմաց յերկինս
 որք ասէին Բ. Լեւուիայ. կեցու
 թիւն՝ և փառք՝ և զօրութիւն
 անձ մերում:

բն

Բ. Լեւուիա. Բ. յսինքն օրհնեցէք զանձ:
 2. Օ ի ճշմարիտք և արդարք դասաւորք
 են նորա, որ դատեցին զպոռնիկն մեծ՝
 որ ապականեաց զերկիր պոռնիկութեամբ
 իւրով. և խնդրեաց զվրէժ արեան ծառայ
 ցի իւրոց ՚ի ձեռաց նորա:

մեկ

բն

3. Եւ դարձեալ ասացին Բ. Լեւուիա, և
 ծուխն նորա ել յաւիտեանս յաւիտենից:
 Բ. յսինքն օրհնեցէք զանձ. զի ծուխն՝

բն

մեկ

Դ. յսինքն տանջանքն բաբելոնի մեալոց և
յաւիտեանս յաւիտենից :

4. Եւ անկան . Իդ . երիցունքն և . դ .
կենդանիքն , և երկիրպագին այ . նատողին
'ի վերայ աթոռոյն ասելով : Դ. մէն . Դ. լէ
լուհա :

5. Եւ ճայն յաթոռոյն ելաւ ասելով : գո
վեցեք զամ մեր ծառայք նորա , և որք
երկնչիք 'ի նմանէ փոքունք և մեծամեծք :

6. Եւ լուայ որպէս զճայն ամբոխի մեծի
և որպէս զճայն ջուրոց բազմաց . և որպէս
զճայն որոտմանց մեծաց որք ասէին : Դ. լէ
լուհա . զի թագաւորեաց տը ամ մեր ամե
նակալ :

բն 7. Խնդասցուք և ցնծասցուք և տացուք
զփառս այ . զի եկին հարսանիք գառին .
և կինն նորա պատրաստեաց զինքն :

մեկ Դ. յսինքն զի որպէս արտաշէս յորժամար
տաքսեաց զասթիենէս կինն իւր . արար
զկին իւր ռերական զեթեր . և վսնն արար
զխրախճանմեծ , Եւ և ամեն հայր քամա
հելով զժողովն հրէից' հարսնացոյց զեկե
ղեցին իւր ընդ որդւոյն իւրում : Եւ պսա
կն և հարսանիքն եղանելոցէ 'ի կատարա
ծի արշարհին . որ մինչ մերձենայցեն ցըն
ծացեալք ուրախասցին ամենեքեան : Եւ
կինն նորա պատրաստեաց զինքն : Դ. յսին
քն եկեղեցին զարդարեաց զինքն եթեամբ
զարդուք . Դ. յսինքն ' Եւ հապետօք . Սար
գարեիւք . Դ. արքելօք . Եւ արդապետօք :

Մարտիրոսօք • Խոստովանօղօք • և Կոլօս
նօք • Եւ այսօքիւք որպէս զանազանիւք
զգեատուք զարդարեցեալ դիմեսցէ յաւու
րն դատաստանին յառագասան յաւիտե
նական փեսային քի :

8. Եւ տուաւ նմա՛ զի զգենուցոյր բե
հեզս պայծառ և սպիտակ • զի բեհեզնէ
սրբոց արդարութիւնն :

9. Եւ ասէ ցիս՝ գրեա՛ երանի որք ՚ի յըն բն
թրիան հարսանեացն կոչեցեալքեն • և ա
սաց ցիս՝ այսօքիկ բանքս նայ Ճշմարիտքեն :
Օ այս բանս ասաց յոհաննու հրեշտակն մեկ
այն որ զբոլոր յայտնութիւնս այս նոյնոյ
յոհաննու ծանոյց և յայտնեաց : Օ որմէ
՚ի 18 գլուխ ասացաւ • Երանի որ առ յըն
թրիան հարսանեացն գառին կոչեալքեն •
Եւ յս ցուցանէ զհարսանիսն՝ զոր քս առնե
լոցէ ընդ եկեղեցւոյն • Եւ ընթրիա կոչէ
զի որպէս ընթրիան լինի ըն վերջնում ժա
մուս աւուրն : Սն ևս հարսանիքն քի ընդ
եկեղեցւոյն լինելոցէ ՚ի կատարածի աչ
խարհիս • որ է վերջն և վախճան աշխար
հիս :

10. Եւ անկայ առ յոտս նորա որպէս զի բն
երկիրպագցէի նմա՛ • և ասէ ցիս՝ տես մի ա
րացես զայս • զի ծառայակիցեմքո • և
եղբարցն քոց ունօղացն զվկայութիւնս
յի : Եւ երկիրպագեա՛ Օ ի վկայութին
յի է՛ ոգի մարգարէութեան :

Եւ յսինքն՝ վասն բարւոյ աւետեացն զոր մեկ
կտ

ետ ինձ հրեշտակն յաղագս կործանմանն
 բարեկանի . և յաղագս մերձգողոյն հարսա
 նեացն գառին : մեծաւ խնդութեամբ ան
 կայ առ յոտան հրեշտակին . առ 'ի պագել
 զոտան և շնորհակալ լինել : Եւ ևս յօհան
 նէս համարէր թէ հրեշտակն զոր ինչ
 յայտնելոցէր նմա՛ զմի յայտնեաց և զմի
 ասաց . ոչ ևս է խօսելոց ընդ նմա՛ . և եղև
 վերջ և վախճան խօսակցութեան . վասն
 որոյ յօհաննէս 'ի վախճանի կամեցաւ համ
 բուրել զոտան նորա և շնորհակալ լինել
 զնմանէ . վասն այսքանեաց բարեբարու
 թեանց : Տէս մի՛ արասցես զայդ զի ծա
 ռայակից եմ քո . և եղբարցն քոց մարգա
 րէից : Ըստինքն դու ո՛վ յօհաննէս մարգա
 րէ ես և առաքեալ քի , և քարոզատու մեծ
 և ես ոչ եմ մեծ քան զքեզ . այլ հանգէտ
 քո . զի արդ ուրեմն կամիս երկիրպագա
 նել ինձ : Որք ունին զվկայութիւնն յի .
 Ըստինքն որք ունին զոգի մարգարէութի .

բն

11. Եւ տեսի զերկինս բացեալ . և ահա՛
 ձի սպիտակ . և որ նստէր 'ի վերայ նորա
 կոչիւր հաւատարիմ և ճշմարիտ . և արդա
 րութեամբ դատէ և պատժէ :

մեկ

հրեշտակն ցուցանէ զքն որ երն յերկինս
 ընդ հրեշտակաց . և ընդ երանեցելոց ու՛
 հզօր պատերազմօղ . առ 'ի պատերազմել
 ընդ նեռան . նախ քան զհաշակումն հար
 սանեացն ընդ եկեղեցւոյն : Ի վերայ սպի
 տակ ձիոյ նստի սպիտակ գոյնս այս նշանէ

Երջանկութեան և յաղթութեան : վասն
որոյ առաջինք հեթանոսքն մինչ դառնայ
ին յաղթող 'իսլամերազմէն , զկառւս յոր
նստեին սպիտակ ձիօք քարչել տային ,
12 . Իսկ աչք նորա որպէս զբոց հրոյ և
'ի գլուխ նորա պսակք բազումք . և ունի
զանուկ գրեցեալ զոր ոչ որ ծանեաւ ե
թէ ոչ ինքն :

բն

Բայն բոցակէզք ցուցանեն զսրտմտութե
վրէժ խնդրութիւնն քի դէպի յամբարիչ
տան . մեծ զօրութիւն կայանայ յաչուն կեն
գանեաց : Օ ի ոյ պլինոս ասէ : Վարբ
օձն հայելով սպանանէ զմարգ : Իսկ հա
կառակ սմին . Զայլամ հաւն և կրիայն քաղ
ցրաբար նայելով առ ձուս իւրեանց տա
ծեն զնոսա : Կլ պատճառ սորինէ . զի
որպէս ասէ դամասկացին . հոգին կեն
դանեացն 'ի ձեռն աչաց ներ հեղուն :
Սւտի քս յաւուրն դատաստանի որպէս
հրալեօք աչօք ահաբեկեցէ զամբարիչտու
և քաղցրաբար նայելով առ արգարսն սիո
փէ զնոսա : Օ այս հայցէր դաւիթ ասե
լով . նայեաց առիս և ողորմեաց ինձ : Եւ
'ի գլուխ նորա պսակք բազումք : Սենի քս
պսակս բազումս . քան զի ոչ է որպէս այլք
թագաւորք . որոց իւրաքանչիւրն միում
միայն թագաւորութեան տիրէ Բայնքն
իւրում թագաւորութեան : այլ է մը տե
րանց և թագաւոր թագաւորաց : Սենէր
զանուկ գրեցեալ 'ի պսակսն : Բայնքն

Յեկ

բանն այ . և գոհն որդի այ զոր ոչ որ կա
տարեղապէս կարէ գիտել և ճանաչել ե-
թէ ոչ ինքն միայն :

բն 13. Եւ զգեցեալ էր զՏանդերձներկեալ
արեամբ . և կոչիւր անունն նոցա բան այ :

մեկ Երկեալ էր արեամբ զգեստն քի՛ արեամբ
ամբարշտաց զոր եհեղ՝ պատժելով զնս և
զոր հեղլոցէ զկնի սակաւուց : վս որոյ մինչ
եռայի եհարց զքս և ասաց . 63 ԳԼ՝ Տանդեր են
կարմիրք ճորձք քոյք : Սատասխանեալ քի
ցեսայի ասաց . Օ հնձան կոխեցի միայն՝
կոխեցի զնոսա ցասմամբ իմով . և ներկե-
ցան արեամբ նոցա հանդերձք իմ :

բն 14. Եւ զորքն որքեին յերկինս հետևեին
նմա՛ սպիտակք ձիօք . զգեստաւորեալք
բեհեզօք սպիտակօք և մօքրիւք :

15. Եւ ՚ի բերանոյ ելանէր սուր երկսոյ
րն . զի նովաւ հարցէ զազգս . և հովեցե-
զնոսա գաւազանաւ երկաթեաւ . և կոխեա-
ցէ զհնձանն գինւոյն ցասմանն այ ամենա
կարողի :

մեկ Սուր երկսայրինէ սուր մի երկոյ բերանոյ
որ կտրէ յերկու կողմանէ : Եւ յս ՚ի բերա-
նոյն քի ելանէ առ ամբարիշտս յորժամ ք
մահուամբ պատժեցէ զնոսա : Եւ յինքն
աստ մարմնով . և անդ հոգւով . Եւ ևս
ք . բերանի սուր ելանէ ՚ի բերանոյն քի .
մինչ յաւուրն դատաստանի զերկուս իրս
կտրեցէ բերանովն իւրով : Եւ յինքն ըզ-
յաւիտենական կեանն ՚ի մեղաւորաց ասե-

լով. Արթայք յինէն անծեալք. նա և
զյաւիտենական մահն յարդարոց ասելով.
եկայք օրհնեալք հօր իմոյ. Սա կոխեսցէ
զհնձան գինւոյն ցամամն բարկութեան
նոյ ամենակարողն: Այսինքն ըստ ամենա
կարող զօրութեանն կոխեալ տանջեսցէ
զնոսա: նա հովեսցէ զնոսա գաւազանա
երկաթեալ: Փայտեա գաւազանն չուտով
կոտրի. իսկ երկաթեայն յերկար մնայ. և
ցուցանէ զյաւիտենականութիւնն տանջա
նայ:

16. Եւ ունի 'ի հանդերձս իւրս և 'ի յան ^{բն}
դամս իւր գրեցեալ. Թագաւոր Թագաւո
րաց և նոր տերանց:

Հարց. Թէ ըէր յանդամսն չի գրեցեալ ^{մեկ}
կոյր բանս այս՝ նոր տերանց և Թագաւոր
Թագաւորաց: Պատասխանի. Օ ի ան
դամքն չի ցուցանեն զմարդկութիւնն չի
Վան զի չի զմարդկութիւնն իւր յան
դամոցն յակորայ և դաւթի էառ. զի
Ժննդական անդամն մարդոյ մերձէ առ
անդամսն որ մերձք են առ բարձսն ոտից
|| Ըստի բան զի չի զմարդկութիւնն իւր 'ի
յակորայ և 'ի դաւթեայ ծննդական մասս
նէ էառ. և այս ծննդական մասն մերձա
գոյն մասնէ անդամոցն: || ասն որոյ մինչ
չի զմարդկութիւնն իւր 'ի ծննդական
մասանէ էառ գրէ Թէ զնոյն մարդկոյն
յանդամոցն նոցին էառ: || Ըստի մինչ 'ի վե
րոյ ասելով Թէ. 'ի գլուխ նորա անուն
11 Ժն 161 գրեցեալ

գրեցեալ զոր ոչ որ ծանեաւ. եթէ ոչ
ինքն միայն. այսու եցոյց զմորութիւն և
զթագաւորութիւն բանին ամութեանն :
Ըստ մինչ ասէ թէ. Յանդամս գրեցեալ
մը տերանց և թագաւոր թագաւորաց .
ցուցանէ թէ քս ոչ միայն ըստ ամութեան
այլ և ըստ մարդկութեան է մը տերանց
և թագաւոր թագաւորաց :

բն 17. Եւ տեսի հրեշտակ մի որ կայր յարե
գակն՝ և աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ ասելով
ցամ թռչունս որք թռչէին 'ի մէջ երկ
նից. Եւ կայք ժողովեցարուք առ յընթրե
սն մեծ այ :

մեկ Կալն հրեշտակին յարեգակն ցուցանէ թէ
զվրէժ խնդրութիւնս այս որով քս պատ
ժէ զնեռն և զնեռայինսն : ոչ եղիցի
գաղտ և ծածուկ. այլ յաչս ամենից ստեղ
ծուածոց. Եւ կոտորումս այս նեռնայ
նոցն՝ այնքան մեծ և սաստիկէ լինելոց. և
այնքան մեծ արիւնասեղութիւնն նոցա.
մինչ զի առ 'ի գեշատեղ զգիս նոցա. յամից
կողմանց աշխարհիս գայցեն համայն գի
շակերք թռչունք. Օրնթրիս կոչէ. զի
'ի կատարածի աշխարհիս է լինելոց. մեծ
ասէ. զի սաստիկէ լինելոց. Ըստ ջորջորջէ
զի ամէ առնորն. Օ այս կամէր ծանու
ցանել ամ՝ որ յառաջմէ 'ի ձեռն եղեկիէ
լի ասաց 39 գլուխ. Ըստ ամ թռչնոց
և առ հասարակ հաւսն. նա և համայնից
գաղանաց ագարակի. ժողովեցարուք մեր

ձեցարուք: Համընթացեք յամենուստ ասե-
զուարակնիմ՝ զոր ես մատուցանեմ ձեզ:
զնոխազ մեծ՝ ի վերայ ամենից լերանց իլի-
զի կերիցեք զմիսն: և ըմպիցեք զարիւնն: բն
18. Օ ի կերիցեք զմարմինս թագաւորաց
և զմարմինսն հաքիւրապետաց: և զմարմին
ան հզօրաց: և զմարմինսն ձիանց: և նստե-
լոցն՝ ի նոսա, և զմարմինսն ամենից ազա-
տաց, և ծառայից փոքունց և մեծաց:

19. Եւ տեսի զգազանն և զթագաւորս
երկրի և զզօրս նոցա ժողովեցեալս առ ի
յառնել զոյաւերազմ ընդ նմա որ նստեալ
նէր ի ձի: և ընդ զօրացն նորա: Օ այսմա
նէ խօսեցաք ի վախճանի 17 գլխոյն:

20. Ի մբռնեցաւ գազանն և ընդ նմին բն
սուտ մարգարէն: որ արար զնշան առա-
ջի նորա: որովք պատրեաց զայնոսիկ՝ որք
առին զկնիքն գազանին՝ և որք երկիրպա-
գին պատկերին նորա: և կենդանւոյն ե-
դան այսոքիկք երկոքեանս ի լիճն հրոյ
բորբոքելոյ ծծմբամբ:

Դազաննէ նեռն՝ և սուտ մարգարէն կա մեկ
րապետն նորա:

21. Եւ ոյնք սպաննան սրովն նստողին
ի ձի, որ ելն ի բերանոյ նորա և համայնք
հաւք յագեցան մարմնովք նոցա:

բն

1.

Է տեսի այլ հրեշտակ իջեալ յեր կնից՝ որ ունէր զփականս անդն դոյ. և զշղթայս մեծ 'ի ձեռնի իւրում:

մեկ

Հրեշտակս այս է հրեշտակ մի որպէս վերակացու 'ի վերայ դժոխոց. և ունի զփականս. Ը յսինքն զկարողութիւն բանալոյ զդժոխս՝ և 'ի նմին ներ փակել զսատանայն Ը յսինքն՝ զսողայել: Ը նդ ևս կապելոյ զնա՝ շղթայիւ մեծաւ: Ը յսինքն հրամա նաւն այ:

բն

2.

Եւ կալաւ զվիշապն՝ զօձն հին որ է սատանայ և բանսարկու՝ և կապեաց զնա զամս հազար:

մեկ

Եւ կապեաց զնա՝ զամս հազար Ը յսինքն 'ի քէ մինչև ցնեռն. Եւ երկար ժամս նակս այս: Ը յսինքն 'ի քէ մինչև ցնեռն. հազար ամ ասի. Ս ան կատարելութե այս թուոյս հազար զի ամաշուչ գերն ըզ հազար ամսն փոխանակ բազմաց և ընդ հանրական ժամանակի կալնու. Ը յսպէս մինչ դաւիթ ասէ հազար ամ յաչս ան որպէս օր երեկի. աստ ոչ իմանի հազար ամն որպէս հազար ամ միայն. այլ հասարակ ժամանակն 'ի ստեղծմանէ աշխարհիս մինչև 'ի վախճան նորա:

բն

3.

Եւ էարկ զնա յանդուսդն և փակեաց և կնքեաց 'ի վերայ նորա զի մի այլ ևս մո

ըրեցուցէ զաղգս՝ մինչև կատարեսցին
հազար ամբն. և զկնի այսորիկ պարտէ
նմա արձակիլ սակաւ ժամանակաւ:

Որպէս շղթայն զհրամանն այցուցանէ. մեկ
սոյնպէս ևս աստ փակումն և կնիքն զհաս
տատուն կամքն այցուցանէ որով սատա
նայն 'իյանդունդս դժոխոց որպէս կա
պած և կնքած կացցէ: Եւ ա թէ ոչ զի
արդ կարէ կապիլ անմարմին սատանայն:
Եւ 'ի ժամանակի նեռանն արձակեսցի
թոյլ տըւութեամբն այ: և մնացէ սակաւ
Եւ յինքն զամս 7 և կէս:

4. Եւ տեսի զաթոռս և նստան 'ի վերայ բն
նոցա և դատաստան տըւաւ նոցա. և տեսի
զհոգիս գլխատեւոցն վասն վկայութեան
յի. և վասն բանին այ: և որք ոչ եկիրպա
գեցին գազանին ևս ոչ պատկերի նոր: և
ոչ ևս առին զկնիք նորա 'ի ճակատս և 'ի
ձեռս իւրեանց. և կեցան և թագաւորե
ցին ընդ քի զամս հազար:

Եւ թոռք այսորիկ են աթոռք յորս բազ մեկ
մեալք կան յերկինս ընդ քի հոգիքն նոցա
որք գլխատեցան վասն վկայութեանն յի
և վասն բանին այ: Որք որպէս դատա
ւորք նստին՝ զի արդէն ետ ամբ նոցա յա
ւուրն դատաստանի նստիլ ընդ քի և դա
տել զամբարիչտս և թագաւորեսցեն ընդ
քի զամս հազար: Եւ յինքն մինչև ցգա
լուստն նեռան:

5. Եւ լք մեռելոցն ոչ կեցան: բն

14 Վ. յսինքն դատապարտեցեալք ոչ կեցան ՚ի
 կեանս երանելիս : այլ գնացին ՚ի մահն
 առաջին, Վ. յսինքն ՚ի մահն հոգւոցն ՚ի
 դժոխս : Սինչև կատարեցին հազար ամբն
 Վ. յսինքն մինչև գայցէ օրն դատաւանին
 զի յայնժամ երթեցեն ՚ի մահն երկրորդ :
 Վ. յայէս : Օ ի մեղաւորքն զ ք. մահ ու
 նին զառաջին և զյետին : զնախկին և զերկ
 րորդ : նախկին և առաջին մահն է մինչ
 այժմ որ է ժամանակն հազար ամոց մե
 ռանին և երթան հոգւով ՚ի դժոխս . և
 ունիցին զառաջին մահն : Վ. յսինքն հոգ
 ւոցն միայն : Իսկ մինչ կատարին հազար
 ամբն և եկեացէ օրն նեռան երթեցեն ՚ի
 դժոխս : ոչ միայն հոգւով : այլ և մարմնով
 և այս մարմնոյ մահս, կոչի երկրորդ մահ :
 Ի ՚ի համայնք . արդարքն ևս ունին զեր
 կուս կեանս : նախ և առաջին կեանքն է
 մինչ մեռանին . և հոգւով միայն կեան յար
 քայութեան : Իսկ մինչ կատարին հազար
 ամբն : Վ. յսինքն յորժամ եկեացէ օրն դա
 տաւանին՝ յայնժամ առցին ևս զփառս
 մարմնոյն՝ և այս փառս մարմնոյս եղիցն
 երկրորդ կեանք :

6. Երանի սրբոցն որք ունին զման ՚ի
 յարութեան առաջնում : զի ՚ի վերայ
 սոցա երկրորդ մահն ոչ ունի կարողուի
 այլ եղիցեն քահանայք այլ և քի . և թագա
 տարեցեն ընդ նմա զամբ հազար :

7. Ի ՚ի յորժամ կատարեցին հազար ամբն
 164 արձակեա

արձակեացի սատանայն 'ի բանտէ իւրմէ :
 և ելցէ և մոլորեցուցէ զազգս որք են 'ի
 վերայ չորից անկեանց երկրի . զգօգ և
 զմագօգ . և ժողովեացէ զնոսա 'ի պատե
 րազմ . որոց թիւն է որպէս զաւազծ ուլու :
 Բ. յս գօգ և մագօգ . ոչ են տարածեցեալք մեկ
 'ի վերայ չորից անկեանց աշխարհիս . այլ
 կերպ մի ազգքնն որք ունին զթագա
 ւոր իւրեանց զմինն 'ի տասանց թագաւո
 րացն : Եւ թուի թէ այսոքիկ գօգ և մա
 գօգ եղելոցք են յոյժ պատերազմօղք՝
 գազանաբարոյք՝ զօրեղք և բարբարոսք :
 Վասն այսոքիկ յոհաննէս զանուանէ կոչէ
 միայն զնոսա : Եւ հաւատարիէ զի սոքա՝
 եղելոցք են յազգէն արաբացւոց . և սոքա՝
 խոտաբար պատերազմեցին վն նեռին :
 8 . Եւ ելին 'ի վերայ լայնութեան երկ
 րի՝ և պատեցին զբանակս սրբոց և զքա
 ղաքն սիրական :

Բ. յսինքն ընդ կողմանս երկրի շրջեցան : մեկ
 Վատեցին զբանակս սրբոց Բ. յսինքն զայն
 տեղիս թագստեսյս՝ ուր հաւատացեալքն
 երամ երամ թագուցեալք կային : որպէս
 առնէին հրէայքն 'ի ժամանակի մակա
 քայեցւոց : Եւ զքաղաքն սիրական : Բ. ղ
 սիրական քաղաքն է եհմ : Օ ի թէպէտ
 եհմ եղելոցէ թագաւորանիստ քաղաքն
 նեռան : Սակայն բազումք 'ի բրիտանից
 գտցին անգ : որպէս 'ի յերկրի սրբում՝
 ուր բնակեցաւ քս : Եւ բազումք ոչ մի
 այն

ոյն քրիստոնեայք այլ և բազումք ընդոս
ներոցք են զհաւատն քիւ երթալոցք են 'ի
յեէմ առ 'ի լսել զքարոզութիւնն քի 'ի
ենովքայ և եղիայէ:

բն 9. Եւ էջ հուր յերկնից յիջ. և եկուչ
զնոսա. և սատանայն որ մուրեցուցանէր
զնոսա առ սքեցաւ 'ի գուքն հրոյ. և ծծըմ
բոյ. ուր և գազանն.

10. Եւ սուտ մարգարէն տանջեցոցն տիւ
և գիշեր յաւիտեանս յաւիտենից. Եւ թե
ով է սուտ մարգարէն խօսեցաք 'ի վերոյ.

բն 11. Եւ տեսի զաթոռ մեծ սպիտակ. և
որ նստէր 'ի վերայ նորա 'ի գիմաց որոյ
փախեաւ երկին և երկիր. և տեղի ոչ գտաւ
նոցա:

մեկ Եւ յսինքն աթոռ հաչակաւոր ուրախալի
և փառաւոր. Սպիտակութիւնն է զգեստն
սրբոց. և օրինակ փառաց. Սր նստէր 'ի
վերայ նորա է քօ տրն մեր. 'ի գիմաց նր
փախեաւ երկին և երկիր: Եւ յսինքն նախ
կին տեսաին և կերպն երկնից և երկրի.
Զթան զի յայլ գեղեցկագոյն կերպ և տե
սակ փոխեսցին երկին և երկիր:

բն 12. Եւ տեսի զմեռեալս մեծս և փորու
նս որք կային առաջի աթոռոյն. և գրեանք
բացան. և այլ գիր բացաւ. որ է գիր կե
նաց. և դատեցան մեռեալք. յայնցանէ,
որք գրեցեալք են 'ի գիրս ըստ գործոց
նոցա:

մեկ Եւ տեսի մեռեալս: Եւ յսինքն որք յա
ռաջն

աւջն մեռեալք էին. իսկ արդէն յարու
ցեալք էին և կային առաջի քի առ 'ի դա
տիւ: մեծամեծք և փոքունք: Մ. յսինքն թա
գաւորք իշխանք՝ ծառայք և ուամիկք:
Վարեանք բացան. Մ. յսինքն խղճմտանք մե
ղաւորաց: Մ. այլ գեր կենաց բացաւ:
Մ. յսինքն խղճմտանք արդարոց, և նախա
սահմանեցելոց: () այս գրելով նքն յոհան
նէս միսիթարէ զմարտիրոսս՝ որպէս զի
համբերութեամբ տարցէին զտանջանս
զորս յայնժամ կրէին 'ի հռոմայեցւոց. նա
և զորս կրելոցք էին ապագայք մարտի
րոսքն յաւուրսն նեռան:

13. Մ. էտ ծովն զմեռեալսն որք 'ի նմա
կային. և մահն և դժոխն ետուն զմեռեալ
սն իւրեանց որք 'ի նոսին էին:

Մ. էտ ծովն զմեռեալսն: Մ. յսինքն որք
'ի ծով ընկզմեալք և 'ի յորովայնս ձկանցն
կային. մահն տացէ զմարմինս որք 'ի յեր
կրի թաղեցեալք կային. Մ. դժոխն
տացէ զհոգիս զորս յինքեան ներ փակե
ցեալ ունէր:

14. Մ. դժոխն և մահն՝ անկան 'ի լիճն
հոյ: Մ. յէ մահն երկրորդ:

Վժոխն ցուցանէ զաստանայն որ է բան
տապան դժոխոց. Մ. մահն ցուցանէ
զնեռն որ զբազումս միայն մարմնով մա
հացոյց: Մ. յսինքն զմարտիրոսսն. ևս բա
զումս մարմնով և հոգւով: Մ. յսինքն զհա
ւատացողսն ինքեան. Մ. այս եղիցի մահն

Երկրորդ: Արկրորդ է վասն սատանայի՝
զի դարձեալ իջցէ 'ի լիճն հրոյ գեհեմոյն
ուր նախ կապեցեալ էր. Աղիցի երկրորդ
ևս վասն նեռին որոյ առաջին մահն եղի
ցի մարմնոյն. և երկրորդն հոգւոյն:

Ով մահկանացու ընթերցող եղբայր տես
թէ զինչ գրես 'ի գիրն բոյին խիղճտացդ
որ յաւուրն դատաստանին պարտէ առա
ջի բոլոր աշխարհիս ընթեռնանիլ: Տես
թէ զինչ ես պատասխանելոց յաւուրն յայն
միկ. ուր 'ի յաջմէդ տեսցես զմեզս. որք
մատնեսցեն զքեզ. 'ի ձախմէ տեսցես զան
թիւ դւան՝ 'ի ներքոյդ եղիցի վիհն սար
սափելի դժոխոցն. և 'ի վերուստ զդատա
ւորն բարկացեալ. արտաբուստ տեսցես
աշխարհս հրդեհեցեալ. և 'ի ներքուստ ըզ
խիղճտացդ կեղեցեալ: Արդ եթէ արդա
րն հազիւ կեցցէ, ո՛հ ո՛հ ամբարշտդ
ուր արդեօք երևեսցիս: Եթէ անդ սուկք
երկնից դողացին ապա՛ զինչ արացես եղ
կելիդ. փախչիլ ոչ կարես՝ Թաքչիլ ոչ
կարես. և երևիլդ առաջի դատաւորին ան
տեսելիէ. զինչ արացես. յո՛ երթիցես:
Սանուկ մի. իե. ամաց 'ի տեսլեան ետես
զի քո դատաստան առնէր. և մինչ յարեալ
'ի քնոյն ետես զի ամ հերք գլխոյն և մո
րուացն 'ի սաստիկ ահէն սպիտակացեալք
էին: Աւրեմն արս զայն զոր պողոս ուսու
ցանէ ասելով. Եթէ մեք զմեզ դատեսցուք
ոչ ևս դատիցիմք: Աղլլեր, և պատրաս

տես՝ զքեզ յընթեռնուլ իմ. և. իք. գլու
խն յայտնութեանս այսորիկ. որք խօսին
զերկնից արքայութենէ :

Գլուի ի. և. Թ. երորդ:

և տեսի զերկինք նոր և զերկիր նոր
Օ ի առաջին երկին և առա
ջին երկիրն գնաց. և ծով
իջ այլ ևս գոյր:

Երկինքն ցուցանէ ճոգին. և
երկիրն զմարմինն. որք զարմա
նաբար նորոգեցին սոքա յա
ռւրն յարութեան մարմնոց: Բոր՝ մարդօ
՛ի ճոգւոյ և ՛ի մարմնոյէ բաղկացեալ, և
քան զի մարմիննէ երկրային բնակութիւն
ճոգւոյն. իսկ ճոգին է երկնային ոգի:
Ս անս այսորիկ ըստ իրաւանց ճոգին եր
կինք. և մարմինն երկիր ասի. Բոր նախ
կին գործն երկնից: Բյսինքն ճոգւոյն էր
բայս: Բյսինքն վասն փրկութեան իւրոյ
և այլոց՝ պարտէր աղօթել քարոզել ուսու
ցանել խոստովանացնել և որպէս զցօղ եր
կնից յերկիր ցօղել: Բոր՝ յառուրն յարու
թեան համայնք սոքա բարձցին. և փոխա
նակ սոցա՝ տրի վարձ: Բյսինքն արքայու
թիւն և անձային տեսութիւն. և եղևիցի
նոր երկին: Սմին հանգոյն, նախկին գործ
նախկնոյ երկրին: Բյսինքն մարմնոյն էր
բայս՝ Բյսինքն պահել հսկել ապաշխարել

բն

մեկ

զինքն տանջել և այլն : Մ. րդ. յաւուրն հա
 սարակի յարութեանն այտոքիկ համայնքս
 բարձցին . և փոխանակ սոցա տրին հան
 գիտ և անկրեղութիւն և անմահութիւն .
 և եղիցի երկիր նոր : Մ. այց զինչ կամի ա
 սել թէ ծովն ոչ գոյր՝ կամի ասել թէ կաց
 ցէ և մնացէ ծովն . բայց ոչ այսպէս ուղ
 է այժմոյս թանծր աղի՝ դառն՝ անհամ
 և հողմատատան : Մ. յԼ յայնժամ եղիցի
 պարզ մաքուր, համեղ խաղաղ . և բարի :

բն

2. Մ. Լ ես յօհաննէս տեսի զմբ քաղաքն
 եէմ զնոր որ իջանէր յերկնից յայ . պատ
 ըաստեցեալ որպէս զհարսն զարդարեցեալ
 առն իւրում :

մեկ

Մ. րդ՝ երկնից արքայութիւնն կոչի քաղաք
 այ . զի թէպէտ ամ յամ տեղիս գտանի .
 սակայն յատուկ կերպիւ իւրք յերկնս բնա
 կի : Մ. Լ որպէս քաղաքն երբեմն նշանա
 կէ զքաղաքացիս . և երբեմն զտեղին և ըզ
 շինուածս նորին : Սոյնպէս ևս աստ յօ
 հաննէս անուամբ քաղաքի և եէմի . եր
 բեմն խօսի զարդարոցն որք յերկնս բնա
 կին : Մ. Լ երբեմն զտեղւոջէն . Մ. յսինքն
 զեթերականէ երկնէ : Մ. րդ՝ եէմս այս է
 երկնքն եթերական հանդերձ բնակչոքն
 իւրովք : Մ. յսինքն խմբիւն երանեցելոց նոր
 կոչէ զքաղաքս այս՝ ոչ թէ նոր շինեսցի՝
 այլ համեմատելով զսա հնոյն եէմայ : Մ. յս
 ինքն ժողովարանին հրեից . և եկեղեցւոյն
 պատերազմողի . եկեղեցւոյս մերոյ . որք

զվերին եմն նշանակեին: Որ իջանէր
 յերկնից յայ: Ըստ հարցցես՝ մանաւանդ
 արդարքն ելցին յերկնս: և ոչ երկնքն
 իջցէ առարդարսն: որպէս ուրեմն ասի
 իջանէր յերկնից: Պատասխանեմ թէ այ
 սու կամի ցուցանել թէ շնորհքն այ որ
 յերկնից առարդարս իջանէ, նոյն շնոր
 հօքն կարեմք երթալ յարքայութիւնս:
 Ս ասն այսորիկ ասէ. իջանէր: Ս ք որոյ
 ասէ սքն () գոստինոս: Ս ք կարէ նա ելա
 նել յերկնից արքայութիւն. որ հաւա
 տաց թէ թարց շնորհացն այ կարէ ելա
 նել: Ըրդ՝ յորժամ մօտէս էառ զօրէնս ՚ի
 յերկնից. ասէ ցժողովուրդն ՚ի կողմանէ
 այ: Օ պատուիրանս այս զոր ես հրամայ
 եմ քեզ այսօր՝ ոչ է վեր քան զքեզ. ոչ
 ևս հեռի եդեալ. ոչ ևս ՚ի յերկնսէ. զի
 մի՛ կարիցես ասել: Ս ՚ի մէնջ կարէ յեր
 կնս ելանել. զի բերցէ զնա՛ առ մեզ:
 Ս ոյն գունակ. զի մի՛ քրիստոնեայ դք կա
 ըացէ ասել: Ըս մարմնաւոր եմ. ես տկար
 եմ. ես հողեղէն եմ. զի արդ կարացից
 ելանել յերկնս: Ս ասն այսորիկ ետես յօ
 հաննէս իջեալ զարքայութիւնս յերկիր.
 զի առեալ զարդարսն տարցէ ընդ ինքեան
 յերկնս:

3. Եւ լուայ զձայն մեծ յաթուոյն որ
 ասէր: Ըհա՛ խորան ընդ մարդկան. և բնա
 կեսցէ ընդ նոցա. և նոքա ժողովուրդ
 նորա եղիցին. և ինքն ամ ընդ նա եղիցն
 ամ նց:

Մեկ Եւ յաթուոյն քի: Եւ յսինքն որ բազ
մեալ ունի ՚ի յերկինն եւ մ: Եւ որ աղաղա
կէ և ասէ: Եւ Տա խորան: Եւ յսինքն ու
մարդեկք՝ դուք որք մինչ կայեք ՚ի խորանն
աշխարհի: ուր վասն սիրոյ իմոյ կրեցիք
զբաղց և զժարաւ: զցուրտ և զպաղ: և
զպատերազմ ընդ սատանայի: և մարմնոյ:
և աշխարհիս: ունելոցեք զտաղաւարնիմ
յերկինս: Եւ նորա ժողովուրդ նորա ե
ղիցին: Օ ի արդարքն ոչ ուրուք եղիցին է
թէ ոչ այ: Օ ոչ որ ունեցին զմտ՝ եթէ
ոչ զմտ: Եւ ումեք ծառայեցեն՝ եթէ
ոչ այ: Օ ոչ որ տեսանիցեն եթէ ոչ զմտ
Եւ ումեք հնազանդեցին՝ եթէ ոչ այ:
Եւ ինքն մտ ընդ նոսա: Եւ զիցի մտ ընդ
արդարոցն որպէս թագաւոր: ընդ ժողո
վրդեանն: որպէս հայր ընդ որդւոց՝ ու
վարդապետ ընդ աշակերտաց: Օ մայրե
ցուցանէ, ուրախացուցանէ, մխիթարեց
ցէ, զինքն նոցա ցուցցէ: և խօսի ընդ նս
բերան առ բերան: Եւ զիցի մտ նոցա:
Եւ յսինքն՝ եղիցի վասն նոցա, զմայրումն
անմահութիւն. ինդութիւն, փարատումն
մահից արամութեանց և մտ բարի: Եւ վասն
որոյ ասացեն՝ Օ ինչ կայ բնաւ իմ յեր
կինս՝ կամ ՚ի քէն զինչ ևս ինդրեցից յեր
կրի: մտ սրտի իմոյ և բաժին իմէ մտ
յաւիտեան:

Բն 4. Եւ սրբեցցէ մտ մտ զմտ արտասոււ
յաչաց նոցա: և մահ մի՛ ես եղիցի: ոչ ևս

սուգ. ոչ ևս աղաղակ. ոչ ևս ցաւ եղիցի
զի առաջինքն անցին.

Որպէս մայրքն քաղցրագունեղք զարտա մեկ
սուս յաչացն տղայոցն սրբեն. գըգունն.
համբուրեն, և միսիթարեն, և գրկեն զնս,
սոյնպէս ևս աստուած արասցէ մանկանց
իւրոց այսինքն սրբոց: Ուստի ասէ մբն
Վեռնարդոս՝ Ո՛հ երանելի արտասուք՝ որ
ձեռամբ ստեղծողին քոյոյ սրբիս: Եւ
թերթուլիանոս՝ ասէ. սրբեսցէ տր զարտա
սուս յաչացն այնոցիկ՝ որք լացան յառաջմէ
զմեղս իւրեանց. և ոչ երբէք կամիցեն
դադարել ՚ի լալոյ. եթէ ոչէին արտասու
քն. ոչ էին առեալ զթողութիւն: Եւ
մահ ոչ ևս եղիցի՝ ոչ ևս աղաղակ: Ո՛չ ևս
եղիցի սուրն ներոնի՝ ոչ հուրն նաբուգո
դոնոսորայ. և ոչ բանտ և շղթայք բռ
նաւորաց: Ո՛չ եղիցի աղաղակ: Վ. յսինքն
աղքատաց զորս մեծատուր նեղացներն.
ոչ ևս աղաղակ մշակաց, որոց զվարձ կտ
րեն. ոչ ևս աղաղակ քահանայից զորս մահ
մետականք չարչարեն: Օ ի առաջինքն ան
ցին: Վ. յսինքն՝ առաջին կեանքն որ ոչ էր
կենարար այլ մահարար: որ մանաւանդ մահ
հէր քան թէ կեանք. անցին հանդերձ հա
մայնիւք վշտօք. և ոչ ևս եմք տեսանելոցք
հ. Եւ ասաց որ նտեը յաթու ահանոր բն
առնեմ զամ. Եւ ասաց ցիս՝ գրեալ: Վ. յ
սոքիկ բանքս հաւատարմագունեղքեն. և
ճմարիտք: Վ. հա՛նոր առնեմ զամ:

մեկ Մ. յսինքն այն նախկին և թշուառական
կեանքն էանց ընդ հին և թշուառական
մարդոյն՝ և ոչ գոյ: Մ. յլ այժմ զամ նորո
գեմ: Մ. յսինքն փոխարկեմ զմահ՝ ի կեանս
զուգն յուրախութիւն, զարտմութիւնն
'ի խնդութիւն. և զվիշտն՝ ի հանգիստ:
Եւ Մ. յլ ասէ ցիս. եղև. Մ. ս եմ սկիզբն
և վախճան, Մ. ս ծարաւողաց տացից յաղ
բերէն ջրոյ կենդանւոյ ձրի:

մեկ Մ. յղև Մ. յսինքն զոր ինչ ամ՝ ի յաւիտենից.
զաշխարհէ, զարդարոց. զնեռանէ արամագ
րեալէր: Մ. յղև զոր ինչ ամ՝ ի վախճանի
աշխարհիս առնելոցէր. եղև և կատարե
ցաւ ամ: Մ. ս եմ սկիզբն և վախճան:
Մ. յսինքն ես եմ սկիզբն արդարոց ստեղ
ծագործութեամբ. և ս և եմ վախճանն յ.
զի ի վախճանի աշխարհիս ես զիս տամ
'ի տեղի վարձուց նոցա: Մ. ս ծարաւողաց
տաց: Մ. յսինքն որք ծարաւին ւնի և ար
դարութեան. և քան զի աստ ոչ կարին
զմայլիլ տեսութեամբն միշտ ծարաւիք
ման. միշտ պապակին. որպէս դաւեթ
ասէր: Որպէս ծարաւի եղջիւր յաղբերց
ջուրց այնպէս ծարաւի անձն իմ առ
քեզ ամ: Օ ի մեղաւորքն ծարաւին հեշ
տութեանց և յունայնութեանց աշխարհիս
և շուտով հասանին առ նոյն: Մ. այց ար
դարքն միշտ ծարաւին. քան զի թէպէտ
ճաշակեն զսակաւ ինչ. և զկամթիլ ինչ ի
կենդանի աղբերէն. որպէս քս ասէ. եթէ

որ ծարաւի իցէ եկեացէ առիս և արբցէ :
սակայն ոչ շիջուցանէ զծարաւն . այլ յա
ւելու : Որպէս եկլէ Թեառն շօ գլուխ
ասէ : Որք ըմպեն զիս տակաւին ծարաւի
ցին : Զրի Մ. յսինքն Թեպէտ արդարքն
ստանան զարքայութիւնն երկնից բարեօք
գործօք իւրեանց . սակայն զայն բարի գործ
սն օգնականութեամբ և շնորհօք իմօք առ
նեն : Ի արձեալ ձրի ասի՝ զի բարեգործ
ութիւնն արդարոց կարի սակաւքեն : և
իչ են արժանիք արքայութեանն երկնից .
որպէս և պօղոս ասէ : Սչ են արժանիք
չարչարանքն այսորիկ աշխարհիս . առ աշ

պառնի փառքն :

7. Որ յաղթէ ստանայցէ զայստօիկ , և
եղէց նմա՛ ամ , և նա եղիցի ինձ որդի :
Մ. յսինքն Թեպէտ ձրի տամ սակայն յաղ
թօղացն տամ :

8. Ի սկ երկչոտացն . և ան հաւեաից . մար
դասպանից և պոռնկաց . և կախարդաց . և
կուսպաշտից և գեղատուաց . և ամից ստոց
ամբարշտաց մասն նոցա եղիցի ՚ի լճի հրա
բորբոք և ծծմբային , որ է մահն երկրորդ :

9. Ի սկ եկն մինն ՚ի յեթեանց հրեշտակաց
ուսողացն զ. Է. սկաւառակսն . լի եթեամբք
հարուածօք նորագունեղօք , և խօսեցաւ
ընդ իս ասելով . Ի սկ և ցուցից քեզ զհարսն
զկինն դառին :

հրեշտակս այս է մինն յայնց հրեշտակաց
որ ընդ այլոց հրեշտակացն զսկաւառակսն

իւր եհեղ յամբարիշտս. 16. գլուխ. Բ. յս
պէս յարմարապէս այնոցիկ նորագունից
հարուածոցն. Սրբոյն Էջօհաննու աստ ըզ
վարձս սրբոց եցոյց. Եւ թէպէտ յառաջ
մէ ետես յօհաննէս զհարսն գառին. սա
կայն ոչ ետես զնա. այսինքն զփառս ար
դարոց մի ըստ միջէ զնա. այլ աստ կամի
ցուցանել մի ըստ միջէ.

բն

10. Եւ եառ զիս ոգւով 'ի լեառն մեծ
և բարձր և եցոյց ինձ զբաղաքն մբ.

մեկ

Բ. յսէ լեառն այն. զորմէ եսայի 'ի վա
ղուց հետէ ասաց. Եւ զիցի յաւուրս յե
տինս պատրաստեցեալ լեառն տանն մյ 'ի
գագաթ լեռանց. Բրգ այս լեառնս ոչ
եր արտաքոյ բաղաքին. այլ եր լեառննոյն
բաղաքին. էա՞ծ հրեշտակն զօհաննէս
առ լեառնս այս. որպէս զի անառւարաբար
ւոր տեսանից եր զոր ինչ 'ի բաղաքն կայր.
Բ. յսինքն զզրմունս զհրապարակն, և զնա
շինուածս.

բն

11. Եւ ունէր զպայծառութիւն մյ. և
լոյս նորա նման բարի պատուականի. որ
պէս զասպիս՝ որպէս զբելրեղ.

մեկ

Ունէր զպայծառութիւն մյ. Բ. յսինքն
փառս մյ. Սրպէս զասպիս. Էջասպիսն
բարմիրէ կանաչ և հաստատ, և կայուն. և
ցուցանէ թէ որպէս կանանչնէ աչաց տե
սութեան բերկրեցուցիչ. սոյնպէս տեսու
թիւնն մյ բերկրեցուցանէ զտեսութիւնն
արդարոց. և այս մնալոցէ հաստատուն.

Բ. յսինքն յաւիտեանս յաւիտենից: Եւ
յառաջիս այս' նմանէ բիւրեղի: () Ի բիւ
րեղնէ պայծառ և ցուցանէ թէ պայծա
ռութեամբն լուսոյն այ տեսանեմք զամ
որպէս դաւեթասէ. լուսով երեսաց քոց
տեսանեմք զլոյս:

12. Եւ ունէր զորմն մեծ և բարձր. և բն
ունէր զդուռնս բժան. և ի դուռնս հրեշ
տակս բժան. և անուանք ներ զը'ցեալ.
որք են անուանք բժան ցեղիցն իլի:

Որմս այս ցուցանէ զան յաղթելի հաս մեկ
տատութիւնն եէմի երկնայոյ. բժան
ցեղն իլի ցուցանէ զհասարակութիւն սր
բոց: Բ. յսինքն զամ' սբսն. զի ամենեքուն եմք
յայցս բժան ցեղիցն: Եւ ունէր իւրա
քանչիւր դուռն զհրեշտակն իւր. որք
ցուցանեն զպահապան հրեշտակն սրբոց.
որք զպահեցեալն յինքեանց հոգիս մու
ծանեն ի դուռն արքայութեան. որպէս
ասի զղազարոսէ ի սբ աւետարանն. թէ
եղև մեռանիլ աղքատին և հրեշտակաց տա
նիլ զնա ի գոգն սրբուհամու:

13. () արեւելից դուռնք. ք. ի հիւսիսոյ բն
դուռնք. ք. ի հարաւոյ դուռնք. ք. և ի
յարև մտից դուռնք. ք.

Բ. յս տեղիս ցուցանէ թէ ի չորից կող մեկ
մանց աշխարհիս հասցեն մարդիկ ի դու
նս արքայութեան երկնից:

14. Եւ որմն քաղաքին ունէր զհիմունս բն
բժան. և ի նոսին բժան անուանք բժանից

առաքելոցն գառնն :

բն 15. Նշ որ խօսէր ընդիս ունէր զչափ
եղեգեանն ոսկեղէն զի չափեսցէր զքաղաքն
զդրունս նորա և զորմն :

մեկ 1) Չափն ոսկեայ զփառս երկնային ցուցանէ
բն 16. Նշ քաղաքնէր քառակուսի. և երկայ
նութիւնն նորա այնքանէ որքան և լայնութիւնն.
և չափեաց զքաղաքն ոսկեայ եղեգամբ 'իտան և քառասպարէզ. և երկայնութիւնն և բարձրութիւնն և լայնութիւնն
Հաւասարք են :

մեկ 1) Նշ եղեգն չափոյ է. թ. ոտաչափ. և.
ե. ոտաչափն առնէ զքայլ մի. և. ք. քայլն
ասի մղոն մի. Նշա ուրեմն այսու
թռուովս ասպարէզն որ է չափ. Ճիւն. քայլ.
և. ք. երորդ մասն մղոնի. յոհաննու տե
սեալ քաղաքն առնէ հազար ք. մղոն. Վայ
նութիւնն է տարածումն խնդութեանն.
երկայնութիւնն է յաւիտեանակնութիւնն :

բն 17. Նշ չափեաց զորմն. Ճիւն. կանգնոյ
չափով մարդոյ որ է հրեշտակի :

մեկ 1) կնի չափելոյն զերկայնութիւնն և զլայ
նութիւնն պարսպին այժմ չափէ զբարձ
րութիւնն նորա. Պարիսպն որ պարունա
կէ նինքեան. հովանաւորութիւնն է այ.
որ զփառս արդարոցն յաւիտեանականաբար
պահպանէ : Պարիսպնէ յոյժ բարձր.
Նշ յինքն Ճիւն. կանգնոյ. զի յամենուստ
բարձրագունեղէ և հաստատագունեղ :
Չափն մարդոյ որ է հրեշտակի. Նշ յինքն

Տրեշտակն չափէ նույնմբ չափով որով
մարդիկքն սովորեն չափել:

18. Աւ եր շինուածք պարսպի նորա 'ի
քարէ յասպիսէ. իսկ ինքն քաղաքն եր ոս
կի մարուր նման ապիկեան մաքրոյ:

Յասպիս քարն է քարմիր ամուր և զդ-
վանէ. և ցուցանէ զհաստատ նախախնա
մութիւնն իւր. որով նախախնամէ զար
դարսն յերկինս. ուստի արտաքսեաց զզ
դ-վան. քաղաքն այն՝ եր ոսկի մարուր նը
ման մարուր ապակոյ: Սկիս մեր ոչ ունի
զապակոյ պայծառութիւնն. ոչ ևս ապա
կին զոսկոյ հաստատութիւնն. բայց եր
կնային եէմն ունի զերկաքանչիւրան: Հի
ոսկին նորա պայծառէ որպէս զապակի.
և ապակին նորա հաստատէ իբրև զոսկի:
Սկիէ քաղաքն այն՝ զի համայն ճոխուիք
և ճշմարիտք հարստութիւնք անդ գտա
նին զորս ոսկին ցուցանէ: Աւ ապակին
ցուցանէ զպայծառութիւնն մտաց արդա
րոց. որով զխորհուրդս միմեանց տեսա
նեն և իմանան: Որպէս մեք մարմնաւոր
աչօք տեսանենք զիրս նիւթաւորս: Սինչ
մինն սկսէ խոկալ և խորհել զեր իմն.
'իսկոյն գիտէ և իմանայ միւսն:

19. Աւ հիմունք պարսպի քաղաքին իմ
քարամբ պատուականաւ զարդարեցեալք
հիմն առաջին յասպիս: Արկրորդն՝ չա
փիւղան: Արրորդն՝ քաղէդօնիտ: Չորրորդն
զմրուխտ:

բն
մեկ

բն

մէկ Ուրբ առաքեալն յօհաննէս զերկնային
էջին քարանց պատուականաց նմանեցու
ցանէ։ Օ՛հ ՚ի վերայ երկրի ոչ ինչ գոյ
քան զնոսա պատուականագոյն։

Եւ ասա պարտե գիտել։ զի քժան քար
թնքն զքժան առաքեալն նշանակեն։ և
զքժան մասունս հաւատամքին։ զորս
նոյնք քժան առաքեալքն շարադրեցին։

Եւ ասա յասպես քարնէ գօւնով կանաչ։
Եւ թէ պէտ սպիտակ և դեղին և այլ գօւ
նով ևս գտանին, սակայն պատուականս
գոյնն է կանաչ։ Երկրորդ է՝ հաստատա
գոյն և ամուր։ Երրորդ փոխուցանէ զան
պատեհ երևակայութիւնս։ Երդ՝ նախ
կեն քարն յասպես ՚ի հեմունս ցուցանէ զնր
պեարս առաքեալն։ զի էիշխանն առա
քելոց։ և եկեղեցւոյն։ Այսն սյտորիկ ՚ի
վերայ հեմանս սյտորիկ խոստացաւ քս շի
նել զեկեղեցի իւր։ Օ՛հ որպէս կանաչէ
յասպես։ Ոչնպէս ևս կանաչէ և միշտ
կանաչ և հաստատ։ և անթառամ մնալոցէ
կարողութիւնն նր, և քահանայապետական
իշխանութիւնն նր ՚ի մեծն հաօմ։ Երկրորդ՝
հանգոյն յասպես ամուրի և հաստատ։

Օ՛հ զկնն յարութիւն իւրոյ տր մերքս յոր
մէ հետե հաստատեաց զնա քահանայապետ
հաստատագօւնեղ մնաց ՚ի հաւատն քի.
մինչէ զի ոչ միայն մարդիկ այլ ոչ ևս դը
բունք դժխոց զնա յաղթահարել կարեն
Երրորդ՝ պեարս և փոխանորդքն նր հան

գոյն

գոյն յասպիս քարին փախուցին և փխու
 ցանեն զամ չար երևակայութիւնս Տերի
 տիկոսաց մուրումնեանց։ Երկրորդ առաջին
 քարս այս հիմանցն երկնաւոր երուսաղէ
 մայ. նշանակէ զառաջին մասն հաւատամ
 քին՝ զոր պետրոս շարադրեաց՝ որ է այս
 հաւատամ՝ 'ի յիմ՝ հայրն ամենակարող
 ստեղծողն երկնի և երկրի։ Բայս նախ կին
 մասս ըստ իրաւանց նմանի յասպիս քարին
 որ է յառաջնում հիման երկնաւոր եկեմայ
 'Սախ հանգոյն յասպիսի է կանաչ. զի ամ
 ութիւնն միշտ անթառամ մնացէ։ Երկ
 րորդ՝ հաստատագոյն 'ի խօստմունս իւր
 և 'ի պահպանութեան աշխարհիս։ Երրորդ
 այս նախ կին մասս որ հաւատայ 'ի մի ամ
 միայն, փախուցանէ զերևակայութիւնս
 կռապաշտից. որք զբաղում ամս պաշտեն
 Երկրորդ քարն որ կոչի շափիւղայ՝ որ և
 կայ յերկրորդ հիմն վերնոյն եկեմայ՝ չորս
 յատկութիւնս ունի. նախ զտեսութիւն
 աչացն սրէ։ Երկրորդ՝ զտրտութիւնն
 փախուցանէ. Երրորդ՝ օգտէ կարճահա
 րաց։ Բայսինքն որոց կարիճն հարցէ։ Ըոր
 րորդ՝ զգոյն երկնից ունի։ Բայսինքն քարին
 նմանի սբ Բնդրեաս առաքեալն. եղբայ
 րն պետրոս սրբոյն. 'Սախ հանգոյն քա
 րիս այսմիկ շափիւղայի զտեսութիւն ա
 չացն սրէ. զի և քայի զմացւոց և հեթանո
 սոց բազմաց լուսաւորեաց զոչս տաց առ
 հաւատն քի։ Երկրորդ՝ զտրտութիւն

փախուցանէ. քոն զի զարմանալեալ խնդ
 ութեամբ ելից զսիրտս աշակերտաց իւ
 բոց. և այլոց հաւատացելոց. յորժամ գո
 լով աւուրս երկուս կոխեցեալ 'ի խաչէն
 ասէր. Ա՛վ բարի խաչ. որ զվայելուչ գե
 ղեցկութիւնն յանդամոցն ան ընկալար.
 երկարորէն ցանկացայ քեզ. մեծաւ սիրով
 սերեցն. անդագարաբար խնդրեցն. և
 այժմ հազիւ գտն դքեզ. Ի՛նկալ զես 'ի
 մարդկանէ, և հասոյ զես առ վարդապետն
 իմ. զի քեզ զես ընկալցն' որ քեզ զիս փոք
 կեաց. Երբորդ' առողջացոյց զբազում
 կարճահարս. Ի՛. յսնքն զորս սատանայն
 օձն դժոխոց խայթեալէր կռապաշտուք.
 Ըորբորդ նմանէր երկնից. այսինքն քի վա
 բուք. Երկրորդ քորս այս շափելոյ որ
 'ի երկրորդ հենն երկնից էէմայ կայ' ցու
 ցանէ զերկրորդ մասն հաւատամքն. զոր
 Ի՛նդրէաս առաքեալն ասաց' որէ այս. Եւ
 'ի յս քս որդին նորա միակն անն մեր.
 Ի՛. որդ' քս նմանն շափելոյն. վասն չորից
 յատկութեանցն' զորս շափելոյն ունի.
 Սախ զի քս սրեաց զտեսութիւնն աչաց
 բազմաց' ոչ միայն մարմնաւորապէս այլ և
 հոգևորապէս. Երկրորդ զարմութիւնս
 հոգևորս' և մարմնաւորս փարատէ. վասն
 որոյ պողոս զնա՛ կոչէ զանձ անից մտխա
 բութեանց. Երբորդ' բժշկէ զօձահարսն
 ուր յայտէ 'ի պղնձեա՛ օձն անապատի. Ըոր
 բորդ' նմանէր երկնից. այսինքն հօրն երկնա
 բոցն.

Երրորդ քարն որ կայ յերրորդ հինն եէմին Կ
 վերնոյ՝ է քարն քաղկեդոնոս՝ որ յածաշուն
 շն մեր պղնձագոյն ասի։ Եւս քարսէ
 կարկեհան քարն՝ կամ տեսակ իմն նմին
 կարկեհան ասի։ գրէ թէ կրակահան։
 Եւրդ՝ զերես ունի յատկութիւնս։ կարկե
 հան քարս այս։ Սախ ույ հուր վառի։
 Երկրորդ՝ ճառագայթէ՝ ՚ի գիշերի։ և
 լուսոյն իւրով լուսաւորէ զտեղին ուր կայ։
 Սասն որոյ ասնն զլուսիթանացոց թա
 գաւորէն թէ սա՛ յաւուրն տօնի մարմնոյ
 և արեանն քի։ եդ՝ ՚ի ժամու գիշերայնում
 զկարկեհան քար մի՝ ՚ի ճակատ ձիոյ իւրոյ՝
 որ յո՛ւ երթայր ույ՝ ՚ի ցերեկի լուսաւորէր
 Երրորդ՝ յորժամ շփեն զնա՛ ձեռօք․ քար
 շէ առ ինքն զշիւղ։ Երրորդ քարս այս
 ցուցանէ զյակորոս առաքեալն։ Սախ ույ
 զհուր սերոյն այ և մերձաւորին վառիւր։
 Երկրորդ՝ ՚ի գիշերի կռապաշտութե լու
 սաւորեաց զասնն լուսոյն հաւատոցն քի
 Եւ որ քան առաւել շփիւր ձեռօք․ այս
 ինքն որ քան առաւել տանջիւր ձեռօքն
 հալածչացն՝ այնքան առաւել քարշէր լոզ
 սիրոս անհաւատիցն առ քն։ Եւ ես քարս
 այս ցուցանէ զերրորդ մասն հաւատամքին
 զոր յակորոս առաքեալն ասաց։ Որ յղա
 ցաւ ՚ի յոգւոյն սրբոյ ծնեալ ՚ի մարիամայ
 կուսէն։ Եւ արմարապէս նմանի երրորդ
 մասս կարկեհան քարին։ Սախ ույ հուր
 վառեցաւ։ Եւսինքն խորհուրդն մարդե
 ղութեանն

զութեանն քի. եղև հրաբորբոք սիրովն
 այ՛ ուր ասէ առաքեալն. Ը, յնպէս սերեաց
 անձ զաշխարհս մինչ զի զորդին իւր ետ՝
 և այլն. Երկրորդ՝ լուսաւորեաց զխաւա
 բային գիշերն կռապաշտութեան. Երրորդ
 որքան առաւել շփեցաւ քս ձեռամբ
 մարդկան. այսինքն տանջեցաւ ձեռամբ
 հրէից՝ այնքան առաւել քարշեաց զմար
 գիկ առ յինքն ուր ինքն ասաց. Զորժամ
 բարձրացայց. զամեն քարշեցից առիս.

Երրորդն զմտութեամբ քարս այս եբրայեցե
 ընն կոչի բառէթ. որ թարգմանի փայլա
 տակօղ. և ինքն բնական փայլունէ. Երկ
 րորդ կանաչութիւն իւրով գերազանցէ ըզ
 կանաչ խոտ. Երրորդ՝ որպէս զերկաթ
 ամուրի. և ՚ի երկաթասհանս գտանի. Բարս
 այս նմանի յոհաննու աւետարան
 շին. Կ. յատկութեամբ. Ե, ասի զի երփայ
 լուն վարուք և առաքինութեամբ վասն
 որոյ և կոչի որդի որոտման, յորմէ ծնանի
 փայլատակունի. Երկրորդ՝ կանաչ և ա
 նապական մնաց կուսութեամբ. վասն որոյ
 յոյժ սերականէր քի. Երրորդ՝ ամու
 ընթ ուր զերկաթ. վասն որոյ մինչ արկին
 զնա յեռացեալ կատասայն ոչ բեկեցաւ հա
 լատ նորս. ոչ ևս մնասեցաւ մարմնով.
 Երրորդ՝ մասն հաւատամքին ասաց յօհան
 նէս. Եւրջարեցեալ ՚ի ներքոյ պոնտացոյ
 պիղատոսի՝ խաչեցեալ մեռեալ և թաղե
 ցեալ. Ը, յս չորրորդ մասս նմանէ չորրորդ

քարին զմերխտոյ վասն երկից պատճառաց։
 1, Կիս չարչարանքն քի էր փայլուն՝ զի փայ
 լեցմամբ իւրով ոչ միայն լուսաւորեաց
 մթացեալ հոգւոյ աչսն աւաղակին՝ այլ ևս
 բազմաց՝ որք գոլով լուսաւորեցեալք կո
 ծէին զկուրծսն և ասէին։ 1, Երգարե որդի
 այ էր այսո այս։ 1, Երկրորդ՝ չարչարանաց
 քի գուծ և ողորմութիւնն ուր զկանաչ
 ձիթենի կանաչ և անթառամէր։ զորմէ
 ասի. իւր թափեալ անուն քո։ 1, Երրորդ՝
 պինդ էր և ամուր՝ զոր ոչ որ կուան տանջա
 նացն բեկել կարաց։

20. Հինգ երրորդ Սարգօնիկ։ Սարգօ
 նիկ՝ որ յստաշունչն մեր եղեգնաբար ասի
 Հինգ երրորդ քարս այս՝ որ եղեալէ ըն
 հիման եհմայ երկնայնոյ՝ է տեսակ ըղնկան
 մարդկան՝ զի ի ներքուստ ունի զտեսակ
 մտոյ. և արտաքոյ ունի զգոյն ըղնկան որ
 զմիսն ծածկէ։ 1, Երգ՝ սարգօնիկս այս՝ զե
 ռիս գոյնս ունի. զի վերին ծայրնէ կար
 միւր. մէջնէ. սպիտակ. և սպիտակութեամբ
 ուր գօտեաւ շրջապատեցեալ. իւր ներքին
 մասնէ սեռաւ։ Հինգ երրորդ քարս այս
 ցուցանէ զ Ե երրորդ առաքեալն այսինքն
 զփիլիպպոս։ 1, Կիս զի սպիտակ. և մարու
 ըէր վարուր։ 1, Երկրորդ կարմիր էր սե
 ըովն այլ և մարտիրոսական արեամբ։ Եր
 րորդ զներքին մասն ունէր սեռաւ. զի ներ
 քին մասն մարմնոյ որ է ոտն. նովաւ կո
 խեաց զստամնոյ որ է սեռաւ և խաւարային

քն
 մեկ
 1

Հինգ երրորդ քարս այս ցուցանէ ևս ըզ
 Հինգ երրորդ մասն հաւատամքին զոր փի
 լիպպոս ասաց, էջ 'ի դժոխս: Սասս այս
 նմանի եղէ գնաքարի սակս նմանութեան
 զոր ընդ քարիս ունի զի մասն կարմիր
 ցուցանէ զքս արեամբ կարմրով ներկե
 ցեալ: նիւթն և նոյն եղէ գնաքարն զսբ
 հարսն լիմպոսին և սպիտակ գօտին որ
 չըջապատեալէ զքարն զլիմպոսն նշանակե
 իսկ սեաւ մասն ներքին ցուցանէ զդժոխս
 ուր իջեալ քս սպառնալիօք ասա բեկեաց
 և փակեաց անդ զսատանայ և զամ անզեղ
 Ըս որ կային անդ:

Օ Վեց երրորդ քարն է սարդիոն. այսորիկ
 են յատկութիւնք սարդիոնին: Վախ գու
 նովն կարմիր նման մսոյ: երկրորդ զորս
 ցուցանէ զտեսութիւն աչաց: երրորդ ծը
 նանի 'ի քարուտ տեղիս: չորրորդ ասացու
 ցանէ զգազան: Հինգ երրորդ ոչ ունի զբիծ:
 Քարս այս նմանի վեց երրորդ առաքե
 լուն այսինքն բարդուղիմէոսի. նախ վասն
 գունոյն զի ույ սարդիոնն կարմիրէ այնպէս
 յորժամ հանին զմօրթ նորա երևեցաւ
 կարմիր միսն նորա: երկրորդ ույ զսարդի
 ոն ասա բեկեաց զդեւան և զթշնամիս հա
 ւատոյ: երրորդ լուսաւոր և պայծառա
 գոյն ունէր զաչս հոգւոյն: զի բարդուղի
 մէոս է նաթանայելն այն որ ասաց քի
 վարդապետ դու ես որդին սոյ. դու ես
 թագաւորն իսրայելի: չորրորդ ույ սարդի

ոնն ոչ ունի զբիծ այսպէս ևս բարդուղի
 մէնս ոչ զարատ ունէր և ոչ զբիծ. վասն
 որոյ ասաց թրն ցնաւ. Բ. Տա ճշմարտ
 իսրայէլացի որում նենգութիւն ոչ գոյ
 չինգ երորդ ույ սարգիոնն իբարուտ տե
 ղիս սոյնպէս և սա իմէջ չարչարանաց և
 խաչի զի զբարացեալ սիրտս մարդկանց
 կակղացուցանիցէր և ի պայծառ միտս իւր
 դարձուցանիցէր. Եւ ևս նմանի քարս
 այս վեց երորդ մասնն հաւատամքն. զոր
 բարդուղիմէնս ասաց. Զարեաւի մեռելոց
 Եւ իսրայէլացիքն քս ունէր զտեսակ մար
 մնոյ և զճարիտ մարմին հետեւապէս. և
 զկարմիր գոյն մարմնոյ. երկրորդ սրատես
 արար և զուարճացոյց զաչս աշակերտացն.
 յորժամ երևեցաւ նոցա փառաւոր յարու
 թեամբն. երրորդ յարեաւ իբարուտ տե
 ղոջէ այսինքն վիմափոր գերեզմանէ. չո
 րորդ յարութեամբն ահա բեկեաց. զգա
 զանան. այսինքն զպահապանսն և զդէս.
 Չինգ երորդ ույ իսարգիոնում. ոչ գոյ
 բիծ կամ արատ. սեյ ևս իքս յարուցեալ
 ոչ գոյ ցաւ ոչ արտմութի և ոչ վիշտ.
 Եւ թն երրորդ քարն երկնային երուսաղէ
 մայ կոչի ոսկի քար. իսկութիւն քարիսէ
 նախ. իտունջեան. իգոյն ոսկւոյ և իգի
 շերի. իգոյն հրոյ երևի. Երկրորդ փա
 րատէ զփորձահոգութիւնս. Երրորդ զօ
 րացուցանէ ընդ դէմ դիւաց այսինքն փա
 րատէ զարտմութիւնն որով փորձէ դեւն

զմարդիկ: Եւ թէն երրորդ քարս այս նմա
 նի է երրորդ առաքելոյն թիւսինքն մաս
 թէոսի: որ առաջ զեթն երրորդ մասն
 հաւատամքին: Եւ նմանի ոսկէքարի: զի
 սա քան զայլ աւետարանիչս: երկարորէն
 գրեաց զաւետարան իւր որով ունի զԶահ
 հրաբորբոք զխաւար աշխարհիս հալած
 եաց: Եւ ևս նմանի քարս այս եթն ե
 րրորդ մասին հաւատամքին զոր մատթէոս
 ասաց: Համբարձաւ յերկինս և նստու ընդ
 աջմէ հօր: քան զի ունի սպիտակ գոյն նշա
 նակէ զորբուծիւն վարուց սոյնպէս ևս
 ոսկոյ գոյնն զոր ոսկէ քարս: այս ունի: նշա
 նակէ թագաւորական մեծութե ախոյա
 նին թի որ մինչ համբարձաւ յերկինս քա
 ուօք և պատօք պսակեցաւ: նա և նստու
 ընդ յաջմէ այ ունի ընկերակից թագաւորու
 թեանն այ: Երկրորդ ունի ոսկէքարն ար
 տաքսէ զփորձահոգութիւն և զտրտմու
 թիւն սոյնպէս ևս համբարձումն թի և նս
 տումն նորա ընդ աջմէ հօր փարատէ ըզ
 արտմութիւնս մարդկան: զինստեղով ընդ
 աջմէ հօր բարեխօսէ վասն մարդկան: զի
 զայս և զթողութիւն մեղաց ոտանայցեն
 վասն որոյ սոյն ոհանէս ասէ: եթէ որ
 մեղանչիցէ ունիմք բարեխօս առ ամ: զյս
 քն զարգարն և զանարատն:

Եւ թէն երրորդ քարն հիւսնն երուսաղէմին
 երկնայնոյ է բիւրեղն: Եւ որա ի սկութիւն
 է: Սա քն զպատերզմոզն արեւոցուցանէ:

Երկրորդ է լուսաւոր. Երրորդ՝ է մա-
 քուր և պարզ: Ամանի քարս այս ութ է-
 րորդ առաքելոյն. այսինքն Թումասու: Սախ-
 զի ունեաց զաչս պարզ և մաքուր ոպ զբիւ-
 բեղ. զի զկնի յարութին քի ետես զվերս
 նր որ Թէպէտ սակաւ մի յամեաց՝ ի հաւա-
 տայն զյարութիւնն, սակայն յետոյ ետես
 ոչ միայն զմարմնաւոր վերսն, այլ և զան-
 ութիւնն նորա, վնյ և առաց: Տը իմ և ան-
 իմ: Բո էր լուսաւոր, զի զբազումս լուսա-
 ւորեաց: Սոյն քարս նման է ևս ութ է-
 րորդ մասանն հաւատամքին զոր Թումաս-
 ասաց: Ընտի գայոցէ ՚ի դատել զկենդա-
 նիս և զմեռեալս: Ասխ ոպ բիւրեղն ա-
 ընացուցանէ զպատերազմողնս. սպ մտա-
 ծումն աւուրն դատաստանին արեացուցա-
 նէ զպատերազմողն ընդէմ սատանոյի.
 աշխարհի և մարմնոյ: Երկրորդ է լուսա-
 ւոր. զի յաւուրն դատաստանին երեւո-
 ցին համայնք ծածկեալք խորհուրդք սր-
 տեց: Երրորդ՝ մաքուր է և պարզ. զի ոչ
 գտանի ՚ի դատաւորն երեսպաշտութիւն,
 կամ կաշառաւորութիւն:

Ինն երորդ քարն կոչի Տպագինն: Տպա **Թ**
 ղիոն ասի. զի գտանի ՚ի կղզին տպագինն
 կոչեցեալ: Երկուքն տեսակք տպագինն
 քարիս: Սիննէ ոսկէ գոյն և լուսաւոր
 իսկ միուննէ կանաչ: Եւ յատկութիւնք
 սորա են: Սախ Թէպէտ ըստ ինեքեան
 փայլունէ. սակայն առաւել փայլէ, յոր
 Ժամ

ժամ շող արեգական առ նա հասանէ :
 Երկրորդ՝ Ծնէ և նուաճէ զախօսս և ըզ-
 շար ցանկութիւնս մարմնոյ : Երրորդ՝ կա-
 կղաբարոյ է քան զամ ակունս : Քարս այս
 նմանի թ երրորդ առաքելոյն . այսինքն յա-
 կորայ տն եղբօրն վասն երից պատճա-
 ռաց : Եւսն ում տպագիտնն ունելով զնմա
 նութիւն շողոյն արեգականն , առաւել
 փայլէ շողոյն նոյն արեգականն : Սոյնպէս
 յակոր փայլիւր և լուսաւորեցեալ Ծառա-
 գայթէր վարուք շողոյն . այսինքն շնոր
 հօքն արդարութեան արեգականն . այս
 քնքն քրիստոսի : Եւ այնքան նմանէր քի-
 ոչ միայն վարուք , այլ և մարմնաւոր նմա
 նութեամբ . մինչ զի որ որ տեսանէր զնա
 ում թէ զնոյն քնքն քս տեսանէր : Վայ բա-
 զումք երթային յերուսաղէմ առ 'ի տեսա-
 նել զնա : Երկրորդ յոյժ նուաճէր զմոր
 մինն իւր . և սանձէր զշարժմունս ցանկու-
 թեան : Օ ի բոկոտամբք շրջէր . զհաց մի-
 այն ուտէր . և զջուր միայն ըմպէր . և այն
 քան հանապազորդ աղօթէր , մինչ զի
 ծուռկք իւրք ում զծուռկս մորթամաշ
 ըղտու նմանէին : Երրորդ՝ էր կակղաբա-
 րոյ և կակղասիրտ . վնյ ում զգեա հեղանե-
 ին արտասուքն յաչաց : Սոյն թ երրորդ
 քարս նմանի թ երրորդ մասանն հաւա-
 տամքին զոր յակորոս ասաց : Հաւատամ
 'ի յոգին սբ : Օ ի ում տպագիտնն ծնանի
 'ի շողոյն արեգականն և փայլէ նովաւ : Սնյ

Հոգին սբ ում շող արեգական բղխե 'ի
 հօրե և 'ի յորդւոյ: Եւ ըկրորդ յանհնապէս
 առաւելքան զտպագիտնն սանձէ և նուա
 ճէ զաղտս մարմնոյ, և զանպատեհցանկու
 թիւնս հոգւոյ: Եւ ըրորդ, կակղացուցանէ
 զսիրտս, և առնէ արտասուելո զմարդս:
 Ի արձեալ ասեն թէ, այս տպագիտն քարս
 'ի գիշերն գտանի: Ողնայէս ևս հոգին սբ
 'ի գիշերն: այսինքն 'ի վեջտս և 'ի նեղուխ
 գտանի, և հասանի յօգնութի վշտացելոց:
 Տասն երորդ քարն երկնայնոյ երուսաղե: **Մ**
 մայ կոչի քրիստոսորա: Վարս այս ունի
 զգոյն կանաչ և զայսոսիկ յատկութիւնս:
 Սախ թէ պէտ կանաչագոյնէ, սակայն ում
 զոսկէ ցօղս 'ի վ ը ինքեան սրսկեցեալս ունի:
 Եւ ըկրորդ, փարատե զցաւն աչաց:
 Վարս այս նմանի տասն երորդ առաքե
 լոյն, այսինքն թաղէոսի: Օ ի եր կանաչ,
 այսինքն առաքենի յոյժ: Եւ սրսկեցեալէ ը
 ոսկէ կաթիւք: զի ում զոսկի փայլելւր սն
 ըոյն այ և մարդկան: Ողն քարս ևս նմա
 նի տասն երորդ մասանն հաւատամքին,
 զոր թաղէոս ասաց: Ի սբ կաթուղիկէ
 եկեղեցին, հաղորդութիւն սրբոց: Եւ սա
 զի ում կանաչ գոյնն և ոսկէ ցօղքն զարդա
 րէն զքրիստոսորայն, սմ քս և հոգին սբ
 զարդարեն զսբ եկեղեցին: Եւ ըկրորդ փա
 ըատե զաչացաւութիւնն: այսինքն հերե
 տիկոսութեանն և մոլորութեան:

Սեռասան երորդ քարնէ յակնոյ: Հա **Դ**

կինդ քարս այս ունի զկապուտ գոյն նը
ման երկնից: Ս մանի սիմէոն առաքելոյն
որ կանանացի վերակոչի: () ի ունէր վարս
երկնային: և լի նախանձու բարեաց: վնյ
և նախանձայոյզ կոչեցաւ: Լ ւ ևս նմանի
քարս այս մեռասան երորդ մասանն հաւա
տամբին զոր սիմէոն ասաց: Ի Թողութի
մեղաց: () ի ույ յանկինդն ունի զգոյնս
երկնային, սւյ ևս Թողութեամբ մեղաց
եղանիմբ երկնայինք: վնյ առաքեալն կողո
սացւոց առաջին գլուխ: ասէ: Ը նցոյց
զմեզ յարքայութիւնն որդւոյն իւրոյ սի
րելոյ որով ունիմբ զփրկութիւն արեամբ
նորայ ի Թողութիւն մեղաց: Ը րդ, յան
կինդն բժշկէ զսրտացաւութիւնն: սւյ ևս
ապաշխարութիւնն զհոգին: Է Կակինդն
ազատէ զմարդ ի կայծակէ: Ս ոյնպէս
ապաշխարանքն ի բարկութենէ ւյ:

Ժ Լ Իրկոտասան երորդ քարն որ եգեալէ
յբժան հիմանն երկնաւոր երուսաղեմայ է
քարն ամէթոս: Ը մէթոս: քարս այս է
Ժիրանագոյն նման գունոյն մանուշակի:
Է Կատկութիւն քարիսէ, որ որ զայս քարս
առ ինքն պահէ, հաճելի մարդկան եղի
ցի: արբեցողութեան ընգիմանայ:

Ը արս այս նմանի երկոտասան առաքե
լոյն մատաթիայի: () ի քարս այս ունի
զգոյն մանուշակի, և մանուշակ ծաղիկն գո
լով փոքր, և ունելով զգլուխն կորացեալ
զխոնարհութիւնն ցուցանէ: Ը յայտէս զմա

տաթիս ցուցանէ : զի զկնի ամենեցունց
 'ի տեղի յուգայի մասնչին , յառաքելութի
 ընտրեցաւ , և այս յետին ընտրուա զիս
 նարհութիւնն ցուցանէ : Խնարհութիւն
 է որ զմարդս հանդոյն ամէթոսի հաճելի
 այ առնէ : և զքունն փխուցանէ , այս
 ինքն հսկողս 'ի բարեգործութիւնս առնէ :
 Ըյսպէս մատաթիս առաքելն էր հա
 ճոյ այ . հսկող 'ի գործս բարիս , և ընդ իմ
 անայր արբեցողութեան , այսինքն հպար
 տութեան : Եւ ևս թժան երորդ քարս
 այս ցուցանէ զթժան երորդ մասն հաւա
 տամբին զոր մատաթիս ասաց : Զարու
 թիւն մարմնոյ , և կեանք յաւիտեանական :
 Օի ամէթոս քարս ունի զգոյն մանուշա
 կի , և մանուշակն հոտոտեցեալ արտաքսէ
 զծանրութիւն գլխոյն որ յարբեցողութի
 պատճառի : Եյնպէս ևս մտածումն յա
 շտեանական կեանացն արտաքսէ զմմ ցան
 կութիւնս կենցաղոյս անցաւորի : Թդ
 ծիրանի գունն ցուցանէ զհանգերձս թա
 գաւորաց , որք բեհեզս և զծիրանիս զգե
 նոյն : և ցուցանէ զյաւիտեանական կեանն ,
 որ զարդարան . որդիս այ և թագաւորս
 առնէ :

21. Եւ ժք դրունքն ժք մարգարիտք 25
 են միաձև . և իւրութան չիւրոցն դրունք
 էին մի մի գունն 'ի միոյ միոյ մարգար
 տոյ . և հրապարակ քաղաքին ոսկի մաքուր
 որպէս զապակն պայծառ :

մեկ Մարդ, հազիւ գտանի սատաֆ մարգարտի,
 որ ընծայեսցէ զմի միայն մարգարիտ, և
 այն սատաֆն որ զմի միայն ընծայէ, պա
 սուականագոյնէ քան զայն յորում բա
 զումք մարգարիտք ընծայեն: Արկոտա
 սանք դրուչքն են թժանք առաքելալքն,
 և այլք այլք առաքելական վարուք զար
 դարեցեալք: Աւ դրուչք ասին, զի քա
 ըզութեամք սոցա և հետևելով վարուց
 սոցա մտանեն մարդիկք յարքայութիւնն:
 Մարգարտեայք են դրուչքն. զի են պա
 սուականք առաջի մին: Աւ իւրաքանչ
 իւր դուռն եր 'ի միոյ մարգարտե,
 այլ ոչ 'ի բազմաց և 'ի զանազանից մարգար
 տաց: ցուցանէ թէ քարոզատուքն և այլք
 սքք արք որք ցանկան զայլս մուծանել
 'ի դուռն արքայութեան, պարտին ունել
 զմի միայն հաւատն միոյ և միայնոյ եկեղե
 ցւոյ կաթուղիկէի: և լինել մի սիրտ և մի
 հոգի: Հրապարակք քաղաքին ոսկի այս
 ենքն լի սիրովն արդարոց:

22. Օտաճար ոչ տեսի 'ի նմին զի տրամ
 ակնակարողն տաճար նորա է, և գառն:

մեկ Արաւի, յերկին ոչ գոյ տաճար: զի
 աստ պիտոյէ տաճար վասն պատարագի,
 նուիրանաց և աղօթից: Մայց 'ի յերկնս
 ոչ է պիտոյ տաճար, զի ոչ գոյ անդ
 պատարագ և ոչ նուիրումն: ՄԵ տաճար
 նորա: զի յիմուժ տեսանեն զիմ և զամ
 բարիս ույ 'ի տաճարի:

23. Եւ քաղաքն ոչ կարօտանայ արեգա բն
կան ոչ ևս լուսնի, զի ծագեացին 'ի նմա,
զի պայծառութիւնն այ լուսաւոր է զնա
և ճրագ նորա է գառն:

24. Եւ շրջեացին հեթանոսք լուսով նր,
և թագաւորք երկրի բերցին զփառս իւ
րեանց և զպատիւ 'ի նմա:

Բ. յսինքն լուսովն երուսաղէմայ երկնայ մեկ
նոյ: Եւ թագաւորք երկրի բերցեն ըզ
փառս իւրեանց այսինքն թագաւորքն եր
կրի որք գնացին յերկնային երուսաղէմն
փառօք հաստատին: զի որք յաշխարհիս
անցողականքն են, անդ յաւիտենական մնայ
ցեն:

25. Եւ գրուեք նր ոչ փակեացի 'ի տուրն
ջեան, զի գեշեր ոչ եղիցի 'ի նմին:

26. Եւ բերցեն զփառս և զպատիւս յազ
գաց 'ի նմա:

27. Ոչ մտցէ 'ի նա աղտերի ինչ: Կամ
պղծարար իմն. ոչ սուտ, եթէ ոչ նորա,
որք գրեցեալք են 'ի գիրս կենաց գառնի:

Պ. Լ. Ի ԵՔ ԵՐՐԵ:

1. Եւ եցոյց ինձ զգետ ջրոյ կենդան
նւոյ պայծառ ոսկ զբիւրեղ որ բն
բղխեր յաթոռոյն այ և գառն:

Պ. Ետս այս ցուցանէ զառատութիւն շնոր մեկ
հաց ելեալ յայ և քի և բղխեցեալ առ ար
գարսն յարքայութեան: զորմէ դաւիթ
ասէ:

ասէ։ Մտքեն նորա ի պարարտութենէ
տան քոյ, և զուխս փափկութեան քոյ տա
ցես ըմպել նց։ Վմանէ այս գետոյն գետն
գրախտին երկրաւոր, որ ուռգանելով զնա
գեղեցկացուց անէր բոլորովիմք զամ տուն
կս նք։ Սոյնպէս ևս երանարար շնորհն և
տեսութիւնն այ ուռգէ զտունկան երկնից
արքայութեան, որքենարդ արքն։ և զո
ւարձացուցեալ ուրախացուցանէ զնոսա
զորմէ դաւթ ասէ։ Վնացք գետոց ու
րախ առնեն զքաղաքն այ։ Սայժառ ույ
զարեգակ, և ույ զբերեղ զի երանութիւն
երկնից զուտէ, մաքուր և թարց խառնման
վշտաց և տրամութեան։

բն

2. Վմէջ հրապարակի նորա, և իյերկուց
կողմանց գետոյն կայր փայտ կենաց, որ
առնէ զպտուղս բժան։ և յամէ յամիս
տայր պտուղ իւր։ և տերևք փայտին էին
բժշկութիւնք հեթանոսաց։

մեկ

Փայտն կենաց ցուցանէ ծառինս կենսա
բերս։ զի թէպէտ եզականաբար յիշէ ըզ
փայտն, սակայն ոչ զմի, այլ զբազումս
ցուցանէ։ քան զի մի և նոյն ծառն ոչ կարէ
լինիլ համանգամայն յայսկոյս և յայնկոյս
գետոյն։ Սարտէ գիտել զի իյերկրաւոր
գրախտում կային բազումք տեսակք ծա
ռոց, որոց մինն միայն կոչիւր ծառ կենաց։
Սայց իյերկինս համայնք ծառքն են ծառք
կենաց, որք զկեանս և զանմահութիւնս
պարդակեն։ Վրաւի անմահքնն արդարքն

յերկինս, երջանկութեամբ և խնդութի
 հանդերձ, յո՛ւ և դառնան յո՛ւ և երթան յե՛ր
 կուց կողմանց յաջ և յահեակ զժառինս կե
 նաց շուրջ զինքեամբ ունին, որոց պողոքն
 միշտ յագոնան և զմայլին: Եւ յամիկ կենաց
 ծառոց նմանի ծառին արմաւենւոյ, որ յեւ
 րաքանչիւր ծնունդն լուսնի, զոստ մի յին
 քենէ հանէ, և տալով զբժան ոստս, տա
 րին կատարի: Էւ յամս յամիս տայր զպտուղ
 այսինքն երանութիւնն սրբոց մնալոցէ միշտ
 և տեսանելոցեն միշտ զնոր իմն խնդութի
 յամ ամ: յամ ամիս: յամ օր: յամ ժամ և
 յամ վայրկեան: Եւ պտուղ նորա 'ի բժշ
 կութիւն հեթանոսաց: Էւ երկինս ոչ գոյ
 աղտաժէտութիւն, որ զկարիս բժշկութե
 ունիցի, այլ կամի ասել թէ, միանգամ
 աւեցեալ բժշկութիւնն ոչ երբէք 'ի տկ
 րութիւն է դառնալոց:

3. Եւ ամ անէծք ոչ ևս եղիցի, այլ ա
 թոռնայ և գառին եղիցին և ծառայք նր
 ծառայեսցեն նմա:

Եւ յսինքն ոչ եղիցի անդ մեղք, որ է պատ
 ճառ անիծից և նզովից:

4. Եւ տեսցեն զերեսս նորա, և զանուն
 նորա 'ի ճակատս իւրեանց:

5. Եւ գեշեր ոչ ևս եղիցի և ոչ կարո
 տասցին լուսոյ ճրագի. ոչ ևս լուսոյ ար
 գական. քան զի ար ար լուսաւորեսցէ
 զնոսա, և թագաւորեսցեն յաւիտեանս յա
 ւիտենից:

6. Եւ ասաց զիս. բանքս այսորիկ հաւա
տարմագ ունեզք են և ճշմարիտք. և արժո՞-
ողւոցն մարգարէից, առաքեաց զհրեշտակ
իւր առ ՚իցուցանել ծառայից իւրոց որ
պարտէ եղանիլ վաղվադակի:

Բն 7. ԲՆՏ՝ գամ վաղվադակի. երանի որ
պահէ զբանս մարգարէութեան գրոյս այ
սորիկ:

Թեկ ԲՆՏ աւարտեցաւ բանն և տեսիլն վասն
երկնից արքայութեանն:

8. Եւ յօհաննէս որ լուայ և տեսի զայ
սոսիկ: և յորժամ լուայ զայս ամ, անկայ
զի երկիր պագիցէի առաջի ոտիցն հրեշ
տակին, որ ինձ զայսոսիկ ցուցանէր:

9. Եւ ասաց զիս. տես մի՛ արասցես զայդ
զի ծառայակից քո եմ, և եղբարց քոց
մարգարէից, և նոցա որք պահեն զմար
գարէութիւնն գրգոյս այսորիկ. այ եր
կիր պագեան:

Բն 10. Եւ ասէ զիս. մի՛ կնքեսցես զբանն
մարգարէութեան գրոյս այսորիկ, զի ժա
մանակն մերձէ:

Թեկ Մի՛ կնքեսցես այսինքն մի գաղեր, մի՛
թագուցաներ զոր ինչ անսեր և լուար յե
նէն. այլ քարոզեան ամենեցուն, զի ամենե
ցուն շահէ և օգուտ: Օ մարգարէութիւն
զայն որ ոչ էր ամ կատարելոց շուտով,
հրամայեր կնքել և ծածկել մինչև ՚ի ժա
մանակն այն յորում կատարելոցէր մար
գարէութիւնն այն, ուն յայտէ ՚ի դանկելի

12. Գրուիս Ռայց մարդարեութիւնն որ
շուտովէր կատարելոց, հրամայէր ոչ կրն
քել ե ոչ թագուցանել, այլ շուտով հրա
պարակել: Ըրդ, քան զի բազումք մար
դարեութիւնք գրոյս այսորիկ կատարեին
և կատարելոցէր ի ժամանակի նոյն սքս
հաննու, զնկ ասէ: Սի կնքեր, զի ժա
մանակն մերձէ:

11. Որ մնասէ մնասեացէ տակաւին, և որ
յաղտեղութեան կայ, յաղտեղացի տակա
ւին, և որ արդարեւ արդարացի տակաւին,
և սքն սքեացի տակաւին:

Ըն ոչ կամի զաղտեղութիւն, և զմնաս
ուստի աստ ոչ տայ զհրաման թէ մարդիկք
մնասիցեն միմեանց, կամ աղտոտիցին մե
զօք: այլ սպառնայ մեղաւորաց զզրկումն
յարքայուէ: Ըն բարեոք իմանալոյ տաց
քեղ զօրինակս այս: Կայ այր մի որոյ ի
ցեն ք որդիք, և այրս այս յոյժ ասէ զստա
սացութիւնն: Սինն յերկուց որդւոցն
ոչ խօսի զսուտ: իսկ միւսնէ ստասաց:
Ըն միկ որ ոչ խօսի զսուտ: զգեցուցանէ
զհանդերձկերպասեայ, և զստասացն զրկէ:
Ըայց սակայն, նախ քան զգեցուցանելն
ճշմարտախօս որդւոյն, առեալ զկերպաս
եայ սգեասն ի ձեռն ցուցանէ զայն ստա
խօս որդւոյն և ասէ: Ըրդ երթայսուհե
տե որդեակիմ, և հետեւաց ստութե բում
գու գիտացես: Ըրաւի որ զայս ասելով
հայրն ոչ տայ հրաման ստասացութեան,

բն
մեկ

այլ զայն առնելով ցուցանէ զմնասն զոր
որդին կրէ վասն ստասացութեանն, զի
զրկի 'ի զգեստէն այնմանէ : Մ. յտպէս և ս,
աժ նախ յայտնեաց զփառս արքայութե
զոր խոստացաւ տալ արդարոց և սրբոց,
յորմէ ևս զրկելոցէ զմնասիչս և զաղտե
ղիսն : Ս. և ստի մինչ ասէ : Ս. ը մնասէ մնա
սեացէ տակաւին, և որ յաղտեղութեան
կայ, աղտեղացի տակաւին, զայս ասելով
ոչ տայ հրաման աղտեղանալոյ և մնասելոյ,
այլ ցուցանէ զմնասն զոր մնասելով և աղ
տեղացուցանելով զհոգիս կրելոցքեն. զի
կորուսանեն զփառս արքայութեանն, զոր
խոստացաւ անմնասից և մաքրից : Ս. ար
դարէ արդարացի, և որ սքէ սրբեսցի
տակաւին այսինքն ո՛վ արդարք և սքք,
առաւել բազմացուցէք, և առաւել աճե
ցուցէք զարդարութիւնն և զսրբութիւնն
ձեր, զի առաւելացի վարձն և արդիւնն
ձեր :

12. Մ. հա՛ ես գամ վաղվաղակի, և վարձք
իմ ընդիսէ, հատուցանել իւրաքանչիւրու
մէք ըստ գործոց նոցա :

13. Մ. ս եմ ալֆա և օմագօ, սկիզբն և կատարած :
14. Մ. ը անի որք լուանան զպատմութեանս
իւրեանց արեամբ գառին. զի եղիցի կարո
ղութիւնն նոցա 'ի փայտն կենաց. և ընդ
դրունս մացեն 'ի բաղաքն : Օ ի եղիցի կա
րողութիւնն նոցա 'ի փայտն կենաց :

Մեկ Մ. յսինքն զի կարեցեն զմայլիլ փայտիւն
կենաց

կենաց, այսինքն տեսութեամբն մյ:

15. Եւ ելցեն արտաքս շունք, և դեղա
տուք. մարդասպանք. և կռասպաշտք. և
ամենեքեանք որք սիրեն զտեսութիւն:

16. Եւ յս առաքեցի զհրեշտակ իմ վկայ
եւ ձեզ զայս յեկեղեցիս, ես եմ արմատն
և սեռն դաւթի. ասող պայծառ և առա
ւօտեան:

17. Եւ ոգին և հարսն ասեն. Եւ Եւ բն
որ լսէ ասացէ: Եւ Եւ և որ ծարաւիէ. Ե
կեսցէ. և որ կամի, առցէ զջուր կենաց
ձրի.

Հոգի այսինքն հոգին սբ. և հարսն այս մեկ
ինքն եկեղեցին, տան մեզ ասել ց. քօ թէ.
Եւ շուտով 'ի գատաստան, յորում զմեզ
հանդերձ մարբն մերով. այսինքն սբ ե
կեղեցեաւն հասուցեա յառագատոն երկ
նային: Եւ որ լսէ զայս ձայնս և զյազ
դումս հոգւոյն սրբոյ և եկեղեցւոյն 'ի սրտի
իւրում, ասացէ. Եւ Եւ մը յս, և մի' յամե
նայր: Եւ որ ծարաւիէ արդարութեանն
և արքայութեան. ում զեղջիւր ծարաւեալ
ասացէ առ քս: || Ի ծարաւի եղջիւր
աղբերց ջուրց, այնպէս ծարաւիէ անձն
իմ առ քեզ ամ. յայնժամ ամ զջուրն
կենաց ձրի արբուցե նմա:

18. Եւ կայեմ ես ամի, որ լսէ զբանս մար
դարեութեան գրոյս այսորիկ, եթէ որ
յաւելցէ առ այս, յաւելցէ ամ 'ի վերայ
նորա զհարուածս գրեցեալս 'ի գիրս այս:

19. Եւ եթէ որ պահանջուցէ 'ի բա
նիցն մարգարէնութեան գրոյս այսորիկ,
բարձցէ անձ զմասն նորա 'ի գրոյն կենաց,
և 'ի բաղաբէն սրբոյ, և յայսցանէ, որք գը
րեցեալք են 'ի գրի այսմիկ:

բն 20. Ըստ որ վկայէ այսոցիկ. Ըն զամ
վաղ վահի. Ըմն. Եկ ար յս:

մեկ Ղամասէ քս վաղ վաղակի առ 'ի հատու
ցանել արդարոցն զկեանս յաւիտենական,
և մեղաւորացն զոտանջանս յաւիտենականս:

Օ այս լուեալ յօհանու, ասաց. Ըմն. Եկ
ար յս զի ծարաւիմք քեզ ծարաւով
սաստկաւ. Եկ յս սէր իմ. Եկ յս խնդու
թիւն սրտիս. Եկ յս լոյս աչացս. Եկ յս
բաղձանք հոգւոյս. Եկ յս, զի առ քեզ
նային աչք իմք. առ քեզ տարածին բա
զուկք իմք. առ քեզ աղաղակէ բերան իմ.
և առ քեզ հառաջէ սիրտ իմ. Օ այս ևս
մեզ ուսոյց առել ծերունին նքն յօհաննէս
վնկ 'ի թէ թիւն ասաց. Եւ լսէ այսին
քն որ ծարաւիէ և ցանկայ յի, ասացէ.
Եկ. Եւ որ որք, նք սրտիւ ասացէ ց. քս
թէ. Եկ. Եւ ասացէ նմա յաւուրն
հոգեւորին, թէ. Եկ. վն գրէ նք գրի
գոր փափն թէ. Կոյս ոմն մինչ կայր հե
ւանդ, երեւցաւ նմա նքն պիտրոս առա
քեալն. և տեսեալ զնա սրբուհի կոյսն, ա
սաց լալագին աչօք առ նք առաքեալն.
Օ ի է ար, թողան արդեօք մեզք իմք.
Ըն յոր առաքեալն ասաց այո թողան

Մեղք բոյք եկ . զոր լուեալ աւանդեաց
զհոգին 'ի ձեռնն առաքելոյն սրբոյ .
21 . (Եորհ տն մերոյ յի քի ընդ ձեզ
ամենեսեան Մ՛մէն :
Ս՛ խաճան գրոյս :

Մ՛ 20 Եւ տա յի :

Ս՛ կ' տր յի , և առաջնորդեա՛ զմեզ 'ի մըր
կաց և 'ի յալէկոծեալ ծովուս այսմանէ .
յորում այսքանք նաւաբեկեալք ընկղմին ,
և ամ զմեզ 'ի նաւահանգիստն կենաց .
Հան զմեզ տր յի 'ի չար աշխարհէս այսմա
նէ , և ամ զմեզ յերկնայինն քո արքայու
թիւն . Հան զմեզ տր յի 'ի յայսմանէ կեն
ցաղոյս , յորում որդիքս ադամայ հանա
պազորդ մեռանիմք , հեծեմք , և ոգւոց
հանեալ հառաջեմք , և ամ զմեզ 'ի դրախ
տըն քո , յաղագս որոյ զմեզ ստեղծեր . Ս՛ կ'
տր յի և ազատեա՛ զմեզ յայքսորանացս , և ամ
զմեզ 'ի հայրենին . յերկրէ յերկինս . 'ի մա
հուանէ 'ի կեանս , 'ի ժամանակէ յաւիտե
նականութիւնն , և 'ի մահկանացութենէ
առ երանելի անմահութիւնն , ոպի կարե
ցեմ ուրախաբար երգել և ասել . Հաներ
յինէն զքուրձ իմ , և ինձ զգեցուցեր զու
րախութիւն . Ս՛ կ' տր յի եկ . Ս՛ կ' ով
կեցութիւն և փրկութիւն մեր . ով սէր
մեր . խնդութիւն մեր : ոգի բերանոյ մե
րոյ . լոյս աչաց մերոց . Ս՛ կ' տր յի , եկ ով
հայր որբոց . մայր զրկեցեաց . յոյս տառա

պիտոյ։ միակեանքից տրամեցելոց։ և բազմ
 պալատուխտ սբ. հոգւոց։ Եւ ի մի յն եկ,
 զի օրսէ տարածամեալ։ և մերձեցեալ է
 սր մահուան քարչեան զմեզ զկնի քո, զի ար
 շաւիցուք զկնի քո հոտով օծանելեաց քոց
 զի եղիցուք քաղաքացիք երկնային քա
 ղաքին երուսաղէմայ։ ընտանիք, և ժա
 ուանգ ահիցք և որդեկք քոյք։ Օ ի վնի ՚ի
 յաւիտենից զմեզ նախասահմանեցեր։ Եւ ի
 ուրեմն առ մեզ ով հայր գթած, և խրա
 տեան զմեզ։ եկ առ մեզ ով մայր մեր և
 գգուեան զմեզ։ եկ առ մեզ ով վարդա
 պետ մեր, և ուսն մեզ։ Եւ ի մի յն, եկ,
 և ցոյց մեզ զօղորմութիւնս քո։ Եւ որդ,
 զինչ կայ բնաւ մեր ՚ի երկինս, կամ ի բն
 զինչ ևս խնդրեցից յերկրի։ նուաղեցաւ
 սիրտ իմ և մարմին իմ, անձ սրտի իմոյ, և
 բաժինն իմ յաւիտեան։ Եւ ի յն ցանկութի
 սրտից մերոց։ Եւ ի յն ցնծութիւն հոգ
 ւոց մերոց։ Եւ ի, եկ յն, եկ ով ճշմարիտ
 սէր, սիրական երջանկութիւն, և երջա
 նիկ յաւիտենականութիւն։ Եւ մէն։

Եւ ի մի յն ցանկութի սրտից մերոց։ Եւ ի յն ցնծութիւն հոգ
 վարդապետաց եկեղեցւոյ վն որոյ ետու
 զհրաման զի տղադրեցի։

Մենազոր շնորհօրն այլ յանկելեալ աւար
տեցաւ գիրքս մեկնութե տեսեանն
յոհանու. ըստ մեկնութե սրբոց վարդա
պետաց ամբարանից եկեղեցւոյ. զոր և
Թարգմանեցեալ եղև սա'ի՛ ամին լեզուէ
'ի հայ բարբառ. 'ի Սեւորոսէ Վարդապե
տէ Թիֆլիզեցւոյ 'ի խնդրոյ ումեմն ապի
կար բանասերի. առ 'ի լուծումն տարա
կուսութե սրտի իւրոյ և մանկանց սրբոց է
կեղեցւոյ եղբարց իւրոց սիրելեաց:

Եւ քան զի Թեպէտ գտանելը սա'ի մէջ
աղիս մերոյ. սակայն էր յոյժ սակաւ և
դժուարագիւտ. և այն ևս դժուար իմաց
և յաճախաբան. զոր ամ որ ոչ կարէր պար
զապէս 'իմանալ. վժ որոյ և սա դիւրեմաց
ոճով և կարճառօտ կերպիւ շարադրեցեալ
եղև զի մի որ փափաքող սորնն անարդիւն
լիցի 'ի մեկնութենէ սորնն:

Ի հոտեմ զի գոն բազումք ևս որք հմուտ
են և կամ տեսեալ են զմեկնութիւն գր
քոյս այսմիկ այլ յաճախագոյն քան զայս,
սակայն խնդրեմք զի մի անգոսնեսցեն զկար
նագոյնս. նկատելով միայն 'ի յաճախութե
տեսեցելոյն և հմտացելոյն. վն զի բազմու
թի բառիցն ոչ տարաբառնայ գտարակու
սութի սրտի. այլ բանն. և զորութի մտա
յն. որոյ ընթերցողն մտադրութք և Թարց
նախանձու, վերալնանի բազմաւ բանիւ
և զովանայ մտօք, և ապահով լինի սիրտին
'ի յամենից տարակուսութիցն որ 'ի վժ գր
քոյս այսմի ունի:

Մանուկներ այսօրեկ որք փոքր բանիս
կարողնն ելածար խնայող զբազումս որոյ
յարդարաւ շարադրեցեալ և սպագրեցեալ
եղև սա. լիով բանիւ և զօրութիւն և կար
ճագոյն բառիւ:

Կամահչութիւն և հաւանութիւն մեծաւորաց
'ի մայրաքաղաքն Կոստանդնուպօղիս. 'ի
սպարանի սրբոյ | ջնիածնի և սրբոյն Սար
գոսի զօրավարին:

Որ և աւարտն սորին եղև 'ի թուո՛ւն փրկչին.
1701. Ի սկզբս հոյոց. յՃԺ 'ի մայիսի լիւն:

Սի որոյ ազաչեմ զամենեսնան զի որք հան
դիպիք այսմ ամայնոյ մատենիս յիշեսցիք
առ Խր միով հայր մեղայիւ և որջուհիւ
զայնոսիկ որք աշխատեցան և կամ օգնու
թի հասին արդեամբ և կամ առ թիք եղին
ջանիւք. 'ի Թարգմանիւն և 'ի տպիւն սորին
և որք յիշէք յիշեալ լիլիք 'ի միուս անգամ
գալատեան ամն մերոյ:

Ի մէն հայր մեր որ յերկինս ես. սք եղիցի
անուն քո. եկեցե արքայութի քո. եղիցի
կամք քո ուն յերկինս և յերկրի. զհայ մեր հա
նապազորդ տուր մեզ այսօր. Թող մեզ զպար
տիս մեր. ուն և մեք Թողու՛ք մերոյ պա
տապանաց. և մի' տանիր զմեզ 'ի փորձու
թի. այլ փրկեա զմեզ 'ի չարէ:

Ողջոյն քեզ մարեամ լի շնորհօք Խր ընդ քեզ
օրհնեալ ես դու 'ի կանայս. և օրհնեալ ե
պտուղ սրով այնիքոյ | Յն. սք Սարեամ մայր
Ի յ բարեխօսեա վն մեր մեղաւորացս այժմ
և 'ի Ժամու մահու մերում Ի մէն:

Թ. է որպէս կայի է և ասելի ՚ի յերս բը
նաւս ըղձալիս :

Թ

Թ. է ճշմարիտ մտեթարու թիւնն ըն միայ
նում ապտուճում խնդրելի է :

ԺԳ

Թ. է ամբ հոգք ընկենլիք են յատուած :

ԺԵ

Թ. է թշուառութիւնք կենցաղականք ըստ
օրինակն քի ըրջնուարար են տանելիք :

ԺԶ

Յ աղագս տանելութեան անիրաւութեց :

ԺԾ

Ե թէ որ ճշմարիտ համբերողիցէ փորձիցի
Յ աղագս խոստովանութեան սեփականե
կարութեան , և կենցաղոյս այսորիկ թը
շուառութեան :

Ի

Յ աղագս թէ յատուճում ՚ի վեր քան
զամ բարի , և պարգև յարահանդէլի է :

ԻԱ

Յ աղագս յիշման բազմապատկաց բ
արութեանցն ատուճոյ :

ԻԲ

Յ աղագս չորից ներբերողաց զնե
ղաղութիւն :

ԻԳ

Յ աղագս խոտելոյ հոքունակի ներխուզ
ման վարուց այլոց :

ԻԴ

Մորս արդեօք հաստատուն խաղաղութի
և ճշմարիտ շահալէտութիւն կայանայցէ :

ԻԵ

Յ աղագս գերազանցութեան ազատակա
նի մտի , զոր մանաւանդ աղօթն թախան
ձական , քան թէ ընթերցումն արդիւնա
ւորի :

ԻԶ

Թ. է սերն տաանձնական յանտուօանէ

ԻԷ